

Grupa Kapitałowa LOTOS

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021

sporządzone
według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonych przez Unię Europejską
wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	7
DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA	8
1. Informacje ogólne.....	8
2. Skład Grupy Kapitałowej oraz jego zmiany	8
2.1 Planowane połączenie z Polskim Koncernem Naftowym ORLEN S.A.....	11
3. Podstawa sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	14
4. Waluta funkcjonalna, waluta prezentacji, przeliczanie waluty obcej oraz transakcje w walucie obcej	14
4.1 Przeliczanie sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych	14
4.2 Transakcje w walucie obcej	15
5. Polityka rachunkowości.....	15
6. Nowe standardy i interpretacje	16
7. Pozostałe czynniki mające wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy	17
8. Segmenty działalności.....	20
9. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów.....	21
9.1 Przychody ze sprzedaży	21
9.1.1 Przychody z umów z klientami według asortymentu	22
9.1.2 Przychody z umów z klientami według struktury geograficznej.....	22
9.2 Koszty według rodzaju	23
9.3 Koszty świadczeń pracowniczych	23
9.4 Pozostałe przychody.....	24
9.5 Pozostałe koszty.....	25
9.6 Przychody finansowe	26
9.7 Koszty finansowe.....	27
9.8 (Strata)/Odwroćenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	27
9.9 Podatek dochodowy	27
9.9.1 Obciążenia podatkowe	28
9.9.2 Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej oraz uzgodnienie wyniku brutto do podstawy opodatkowania	29
9.9.3 Odroczony podatek dochodowy	29
9.9.4 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	30
9.10 Zysk/(Strata) netto przypadający/(a) na jedną akcję.....	30
10. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej.....	31
10.1 Rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne	31
10.1.1 Aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	35
10.1.2 Aktywa trwałe segmentu wydobywczego	40
10.1.3 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	52
10.1.4 Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	57
10.2 Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności.....	58
10.3 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa.....	61
10.3.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności.....	62
10.3.2 Należności z tytułu leasingu finansowego	63
10.4 Udzielone pożyczki.....	64
10.5 Udziały i akcje.....	64
10.6 Zapasy	64
10.7 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	66
10.8 Kapitał własny.....	66
10.8.1 Kapitał podstawowy.....	67
10.8.2 Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji.....	67
10.8.3 Kapitał rezerwowi z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	67
10.8.4 Zyski zatrzymane	68
10.8.5 Dywidendy.....	68
10.9 Kredyty, pożyczki, obligacje oraz leasing	68
10.9.1 Kredyty bankowe.....	70
10.9.2 Pożyczki.....	72
10.9.3 Obligacje.....	72
10.9.4 Leasing.....	73
10.10 Zarządzanie kapitałem.....	73
10.11 Pochodne instrumenty finansowe	74
10.12 Świadczenia pracownicze	76
10.12.1 Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia	76
10.12.2 Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.....	78
10.13 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rezerwy	79
10.13.1 Rezerwy	81
10.13.2 Dotacje	84
11. Noty objaśniające do instrumentów finansowych i ryzyka finansowego.....	85
11.1 Instrumenty finansowe	85
11.1.1 Wartość bilansowa	87

11.1.2	Ustalenie wartości godziwej	88
11.1.3	Istotne pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	89
11.2	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	90
11.2.1	Ryzyko cen surowców i produktów naftowych	90
11.2.2	Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	92
11.2.3	Ryzyko walutowe	93
11.2.4	Ryzyko stopy procentowej	96
11.2.5	Ryzyko płynności	98
11.2.6	Ryzyko kredytowe	100
12.	Pozostałe noty objaśniające	101
12.1	Zobowiązania i aktywa warunkowe	101
12.1.1	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych	101
12.1.2	Pozostałe zobowiązania warunkowe	103
12.2	Informacje o podmiotach powiązanych	103
12.2.1	Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą	103
12.2.2	Transakcje z jednostkami powiązanymi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ	104
12.2.3	Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej	105
12.2.4	Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	106
12.2.5	Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki	106
12.3	Istotne zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy	106
12.3.1	Zawarcie warunkowych umów sprzedaży w ramach realizacji Środków Zaradczych	106
12.3.2	Porozumienie ze stroną społeczną	107
12.3.3	Działania wojenne na Ukrainie	107
	ZATWIERDZENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	108

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	2021	2020
Przychody ze sprzedaży	9.1	33.123,6	20.908,6
Koszt własny sprzedaży	9.2	(26.775,1)	(19.441,7)
Zysk na sprzedaży		6.348,5	1.466,9
Koszty sprzedaży	9.2	(1.455,3)	(1.412,9)
Koszty ogólnego zarządu	9.2	(553,7)	(521,0)
Pozostałe przychody	9.4	231,0	80,3
Pozostałe koszty	9.5	(87,1)	(1.005,4)
(Strata)/Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości należności	9.8	(5,5)	(4,7)
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)		4.477,9	(1.396,8)
Przychody finansowe	9.6	261,9	125,8
w tym przychody z tytułu odsetek obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej	9.6	16,3	9,6
Koszty finansowe	9.7	(288,7)	(370,5)
(Strata)/Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości pożyczek	9.8	0,8	(9,4)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	10.2	4,6	(1,9)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		4.456,5	(1.652,8)
Podatek dochodowy od osób prawnych	9.9.1	(1.244,7)	506,6
Zysk/(Strata) netto		3.211,8	(1.146,2)
Inne całkowite dochody/(straty)			
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasifikowane do wyniku:		12,9	195,9
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		41,8	16,7
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	10.8.3	(35,7)	221,2
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	9.9.1	6,8	(42,0)
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasifikowane do wyniku:		(4,6)	(6,4)
Zyski/(Straty) z tytułu inwestycji w instrumenty kapitałowe	11.1.3	(12,3)	-
Zyski/(Straty) aktuarialne z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	10.12	6,6	(7,8)
Podatek dochodowy	9.9.1	1,1	1,4
Inne całkowite dochody/(straty) netto		8,3	189,5
Całkowite dochody/(straty) ogółem		3.220,1	(956,7)
Zysk/(Strata) netto przypisany:			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	9.10	3.211,8	(1.146,2)
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane:			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		3.220,1	(956,7)
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję (w złotych)			
Średnia ważona liczba akcji w milionach sztuk	9.10	184,9	184,9
- podstawowy/(a)	9.10	17,37	(6,20)
- rozwodniony/(a)	9.10	17,37	(6,20)

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	10.1	9.343,5	9.466,9
Aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu	10.1	192,9	161,0
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	10.1	3.540,5	2.923,1
Aktywa niematerialne segmentu wydobywczego	10.1	417,3	313,8
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	10.2	28,0	26,1
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	9.9.3	189,7	384,2
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	135,2	1,2
Udziały i akcje	10.5	297,4	309,8
Udzielone pożyczki	10.4	210,3	195,9
Pozostałe aktywa długoterminowe	10.3	170,8	178,1
Aktywa trwałe razem		14.525,6	13.960,1
Aktywa obrotowe			
Zapasy	10.6	5.611,7	3.495,7
- w tym zapasy obowiązkowe		3.409,3	2.135,1
Należności z tytułu dostaw i usług	10.3	2.648,5	1.693,9
Należności z tytułu podatku dochodowego		27,1	180,9
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	81,5	65,9
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	10.3	498,3	314,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.7	2.572,1	2.145,6
Aktywa obrotowe razem		11.439,2	7.896,3
Aktywa razem		25.964,8	21.856,4
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	10.8.1	184,9	184,9
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	10.8.2	2.228,3	2.228,3
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	10.8.3	(53,3)	(24,4)
Kapitał z aktualizacji wyceny		(10,0)	-
Zyski zatrzymane		12.295,2	9.078,0
Różnice kursowe z przeliczenia		148,7	106,9
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej		14.793,8	11.573,7
Udziały niekontrolujące		0,1	0,1
Kapitał własny razem		14.793,9	11.573,8
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz leasing	10.9	2.191,1	2.717,7
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	1,1	1,0
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	9.9.3	556,7	144,5
Świadczenia pracownicze	10.12	236,9	230,2
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	10.13	1.447,7	1.420,5
Zobowiązania długoterminowe razem		4.433,5	4.513,9
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz leasing	10.9	1.048,1	1.355,8
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	31,0	18,5
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10.13	2.360,1	1.636,0
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		534,7	134,2
Świadczenia pracownicze	10.12	200,7	196,1
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	10.13	2.562,8	2.428,1
Zobowiązania krótkoterminowe razem		6.737,4	5.768,7
Zobowiązania razem		11.170,9	10.282,6
Kapitał własny i zobowiązania razem		25.964,8	21.856,4

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

	Nota	2021	2020
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		3.211,8	(1.146,2)
Korekty:		(254,5)	4.338,1
Podatek dochodowy	9.9.1	1.244,7	(506,6)
Udziały w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	10.2	(4,6)	1,9
Amortyzacja	9.2	1.049,0	1.089,9
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych		112,7	182,8
Odsetki i dywidendy		134,7	159,4
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej		18,9	142,2
Odpisy/(Odwrocenie) odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych	9.4; 9.5	(124,9)	904,8
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	9.6	(242,7)	(65,7)
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług		(954,6)	915,2
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu pozostałych aktywów		(192,6)	24,5
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu zapasów		(2.117,1)	1.358,2
Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług		724,1	(304,7)
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw		80,0	399,5
Zwiększenie stanu świadczeń pracowniczych		17,9	36,7
Podatek dochodowy zapłacony		(60,0)	(322,0)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2.897,3	2.869,9
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Dywidendy otrzymane		3,6	2,4
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych		10,7	4,5
Sprzedaż aktywów przeznaczonych do sprzedaży		2,3	-
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych		(1.048,0)	(895,4)
Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	10.2	(2,9)	(7,0)
Nabycie udziałów		-	(300,0)
Udzielone pożyczki		-	(200,0)
Depozyty zabezpieczające		102,0	1,7
Środki przeznaczone na koszty przyszłej likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego		(3,4)	(28,7)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		78,9	34,0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(856,8)	(1.388,5)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	10.9	558,6	74,4
Otrzymane dotacje		29,5	15,0
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek	10.9	(1.648,5)	(571,5)
Wykup obligacji	10.9	(21,9)	-
Zapłacone odsetki	10.9	(118,5)	(196,8)
Zapłacone dywidendy		-	(184,9)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu	10.9	(220,6)	(214,6)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		26,9	(11,4)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1.394,5)	(1.089,8)
Przepływy pieniężne netto razem		646,0	391,6
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		2,7	15,2
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		648,7	406,8
Środki pieniężne na początek okresu		1.923,4	1.516,6
Środki pieniężne na koniec okresu	10.7	2.572,1	1.923,4

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Nota	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
1 stycznia 2021		184,9	2.228,3	(24,4)	-	9.078,0	106,9	11.573,7	0,1	11.573,8
Zysk/(Strata) netto	9.10	-	-	-	-	3.211,8	-	3.211,8	-	3.211,8
Inne całkowite dochody/(straty) netto		-	-	(28,9)	(10,0)	5,4	41,8	8,3	-	8,3
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	(28,9)	(10,0)	3.217,2	41,8	3.220,1	-	3.220,1
31 grudnia 2021		184,9	2.228,3	(53,3)	(10,0)	12.295,2	148,7	14.793,8	0,1	14.793,9
1 stycznia 2020		184,9	2.228,3	(203,6)	-	10.415,5	90,2	12.715,3	0,1	12.715,4
Zysk/(Strata) netto	9.10	-	-	-	-	(1.146,2)	-	(1.146,2)	-	(1.146,2)
Inne całkowite dochody/(straty) netto		-	-	179,2	-	(6,4)	16,7	189,5	-	189,5
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	179,2	-	(1.152,6)	16,7	(956,7)	-	(956,7)
Dywidenda		-	-	-	-	(184,9)	-	(184,9)	-	(184,9)
31 grudnia 2020		184,9	2.228,3	(24,4)	-	9.078,0	106,9	11.573,7	0,1	11.573,8

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 8 do 107
stanowią jego integralną część

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS Spółka Akcyjna („Grupa LOTOS S.A.”, „Spółka”, „Jednostka Dominująca”) została utworzona 18 września 1991 roku. Siedziba Spółki mieści się w Polsce pod adresem: 80 - 718 Gdańsk, ul. Elbląska 135. Spółka jest zarejestrowana w Polsce.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. („Grupa Kapitałowa LOTOS”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna. Grupa prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Grupa prowadzi swoją działalność głównie na terenie Polski, Norwegii oraz Litwy. Od 9 czerwca 2005 roku akcje Jednostki Dominującej tj. Grupy LOTOS S.A. są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) w systemie notowań ciągłych. Według klasyfikacji GPW Grupa LOTOS S.A. zakwalifikowana jest do sektora paliwowego.

2. Skład Grupy Kapitałowej oraz jego zmiany

Zasady rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej oraz sprawozdań finansowych jednostek przez nią kontrolowanych i współkontrolowanych sporządzonych na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami konsolidowanymi, w tym istotne niezrealizowane zyski wynikające z transakcji między nimi, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Spółki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od momentu objęcia kontroli przez Grupę, natomiast przestają być konsolidowane w momencie utraty nad nimi kontroli. Zgodnie z MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, jeżeli z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub gdy ma prawa do takich zmiennych zwrotów oraz ma możliwość wywierania na nie wpływu poprzez sprawowanie nad tą jednostką władzy.

Grupa sprawuje współkontrolę nad jednostką, jeśli wraz ze wszystkimi współinwestorami musi współdziałać w celu kierowania jej istotną działalnością, co oznacza tym samym, że żaden ze współinwestorów pojedynczo nie sprawuje nad nią kontroli i bez współdziałania z pozostałymi nie może nią kierować. Posiadane przez Grupę udziały we wspólnych przedsięwzięciach (patrz nota 14) ujmowane są metodą praw własności.

W skład Grupy Kapitałowej LOTOS wchodzi: Grupa LOTOS S.A. jako Jednostka Dominująca oraz podmioty o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym (spółki zależne oraz spółki pośrednio zależne od Grupy LOTOS S.A.) oraz fundacja.

W dniu 2 listopada 2021 roku, w ramach realizacji wewnątrzorganizacyjnych działań, mających na celu optymalizację struktury grupy kapitałowej oraz przygotowanie do wdrożenia modelu środków zaradczych, Walne Zgromadzenie Wspólników LOTOS Asphalt Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego LOTOS Asphalt Sp. z o.o. Jednostka Dominująca, jako jedyny wspólnik spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o., objęła całość nowo utworzonych udziałów i pokryła je wkładem niepieniężnym w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa („ZCP”) Grupy LOTOS S.A., w której skład weszły składniki materialne oraz niematerialne związane z działalnością rafinerijną prowadzoną przez Jednostkę Dominującą w Gdańsku. Przeniesienie ZCP do spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. rozpoczęło proces integracji aktywów rafinerijnych, której docelowym efektem ma być zmiana modelu funkcjonowania LOTOS Asphalt Sp. z o.o. na model rafinerii processingowej, zarządzanej przez Grupę LOTOS S.A. W ramach tego modelu do Grupy LOTOS S.A., jako procesora, należeć będzie zakup ropy naftowej oraz innych surowców, sprzedaż paliw i innych końcowych produktów będących wynikiem przerobu ropy naftowej w rafinerii, kwestie logistyczne, administracyjne i korporacyjne, jak również działania w zakresie badań i rozwoju. LOTOS Asphalt Sp. z o.o. nie będzie w imieniu własnym kupować ropy naftowej oraz innych surowców ani sprzedawać produktów, jej podstawowa działalność będzie skupiać się na przerobie ropy naftowej i świadczeniu usług produkcji paliw na rzecz Grupy LOTOS S.A., w oparciu o model rozliczenia koszt plus marża.

Poniżej przedstawiono informacje na temat siedziby i przedmiotu działalności wymienionych wyżej podmiotów, a także dane na temat procentowego udziału Grupy w ich własności.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki	
			31.12.2021	31.12.2020
Jednostka Dominująca				
Segment produkcji i handlu				
• Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa; po dniu 2 listopada 2021 roku przerób ropy naftowej został przeniesiony do spółki LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Jednostki bezpośrednio zależne konsolidowane metodą pełną				
Segment wydobywczy				
• LOTOS Upstream Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów	100,00%	100,00%
• LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%
Segment produkcji i handlu				
• LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%	100,00%
• LOTOS Oil Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%	100,00%
• LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów, po dniu 2 listopada 2021 roku dodatkowo przerób ropy naftowej	100,00%	100,00%
• LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%	100,00%
• LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%	100,00%
• LOTOS Lab Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%	100,00%
• LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%	100,00%
• LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%	100,00%
• LOTOS Terminale S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%	100,00%
• LOTOS Infrastruktura S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100,00%	100,00%
• LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS Green H2 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS SPV 1 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS SPV 2 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS SPV 3 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS SPV 4 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS SPV 5 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Szczecin	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
• LOTOS SPV 6 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Szczecin	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
Jednostki bezpośrednio zależne nie objęte konsolidacją				
• Fundacja LOTOS	Gdańsk	Działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego. Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej	100,00%	100,00%

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki	
			31.12.2021	31.12.2020
Jednostki pośrednio zależne konsolidowane metodą pełną				
Segment produkcji i handlu				
GK LOTOS Lab Sp. z o.o.				
• LOTOS Vera Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Produkcja samochodów osobowych	_(2)	100,00%
GK LOTOS Infrastruktura S.A.				
• RCEkoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	100,00%	100,00%
GK LOTOS Terminale S.A.				
• LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	100,00%	100,00%
Segment wydobywczy				
GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.				
• LOTOS Exploration and Production Norge AS	Norwegia, Stavanger	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej i gazu ziemnego	100,00%	100,00%
• AB LOTOS Geonafta (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafta)	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	100,00%	100,00%
• UAB Genciu Nafta	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	100,00%	100,00%
• UAB Manifoldas	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	100,00%	100,00%
• LOTOS Upstream UK Ltd. w likwidacji	Wielka Brytania, Londyn	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu	_(3)	100,00%
GK LOTOS Petrobaltic S.A.				
• B8 Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	99,99%	99,99%
• B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A.	Gdańsk	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%
• Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipholding Company Ltd.)	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług magazynowania i transportu ropy naftowej oraz innych usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%
• Technical Ship Management Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Technical Ship Management Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%	99,99%
• SPV Baltic Sp. z o.o.	Gdańsk	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%
• SPV Petro Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, transport morski	99,99%	99,99%
• Miliana Shipmanagement Ltd.	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%
• Bazalt Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%
• Granit Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%
• Kambr Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%
• St. Barbara Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%
• Petro Icarus Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%
• Petro Aphrodite Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%
• Energobaltic Sp. z o.o.	Władysławowo	Produkcja energii elektrycznej, energii cieplnej, LPG oraz kondensatu gazowego	99,99%	99,99%

(1) Dnia 29 września 2021 roku Grupa LOTOS S.A. nabyła udziały w siedmiu spółkach celowych, nieprowadzących działalności operacyjnej, na potrzeby realizacji środków zaradczych oraz reorganizacji bieżącej działalności Grupy Kapitałowej.

(2) Dnia 26 października 2021 roku spółka LOTOS Vera Sp. z o.o. w likwidacji wykreślona została z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

(3) Dnia 10 listopada 2021 roku spółka LOTOS Upstream UK Ltd została wykreślona z rejestru Companies House w Wielkiej Brytanii.

Informacje na temat udziałów Grupy we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności znajdują się w nocie 10.2.

2.1 Planowane połączenie z Polskim Koncernem Naftowym ORLEN S.A.

W dniu 14 lipca 2020 roku Komisja Europejska wydała pozytywną, ale warunkową decyzję w przedmiocie zgody na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. („PKN ORLEN”) kontroli nad Grupą LOTOS S.A. Decyzja Komisji została wydana na podstawie art. 8 ust. 2 akapit drugi Rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz. Urz. UE. L Nr 24, str. 1). W związku z powyższym PKN ORLEN jest zobowiązany wykonać określone w treści tej decyzji środki zaradcze, które mają na celu zapobieżenie wystąpieniu negatywnych skutków planowanej koncentracji dla konkurencji na właściwych rynkach („Środki Zaradcze”). Środki Zaradcze obejmują zobowiązania o charakterze strukturalnym oraz behawioralnym, odnoszące się do struktury oraz polityki przedsiębiorstw uczestniczących w koncentracji – PKN ORLEN i Grupy LOTOS S.A.

Grupa LOTOS S.A. w raporcie bieżącym nr 21/2020 z 14 lipca 2020 roku poinformowała o zaciągniętych zobowiązaniach w stosunku do Komisji Europejskiej. Zobowiązania te obowiązują do czasu zakończenia transakcji zbycia aktywów zbywanych w ramach Środków Zaradczych („Zbywane Aktywa LOTOS”):

- Zobowiązaniu do utrzymania wartości i konkurencyjności Zbywanych Aktywów LOTOS zgodnie z dobrymi praktykami rynkowymi i zminimalizowaniu ryzyka utraty potencjału konkurencyjnego przez Zbywane Aktywa LOTOS;
- Zobowiązaniu do wprowadzenia i utrzymywania rozdzielności Zbywanych Aktywów LOTOS od działalności, które PKN ORLEN i Grupa LOTOS S.A. zachowują (tzw. „hold-separate obligations”), które polegają w szczególności na tym, że kierownictwo i personel zaangażowane w części działalności, które Grupa LOTOS S.A. zachowuje, nie będą zaangażowane w działalność Zbywanych Aktywów LOTOS, a personel (w tym kluczowy personel) Zbywanych Aktywów LOTOS wskazany w zobowiązaniach nie będzie zaangażowany w działalność, którą Grupa LOTOS S.A. zachowa i nie będzie podlegał żadnym osobom spoza Zbywanych Aktywów LOTOS. Niezwłocznie po dniu wydania decyzji przez Komisję Grupa LOTOS S.A. powoła osobę lub osoby na funkcję niezależnego zarządcy (Hold Separate Manager, „Niezależny Zarządca”). Niezależny Zarządca będzie częścią kluczowego personelu Zbywanych Aktywów LOTOS. Niezależny Zarządca będzie zarządzał Zbywanymi Aktywami LOTOS niezależnie i będzie podlegał osobie powoływanej przez PKN ORLEN odpowiedzialnej za nadzór nad wykonaniem Środków Zaradczych (tzw. Monitoring Trustee). Powyższe zobowiązanie nie będzie obejmowało rafinerii w Gdańsku;
- Zobowiązaniu do niezatrudniania kluczowego personelu Zbywanych Aktywów LOTOS w okresie 12 miesięcy po zamknięciu transakcji dezinvestycyjnych w wykonaniu Środków Zaradczych;
- Zobowiązaniu do współpracy z Monitoring Trustee i udzielania mu pomocy w rozsądnym zakresie przez niego wymaganym.

W decyzji Komisji Europejskiej zostały wskazane do zbycia następujące obszary biznesowe Grupy LOTOS S.A. (dalej jako „Zbywane Aktywa LOTOS”):

- Produkcja paliw oraz działalność hurtowa,
- Logistyka paliw,
- Działalność detaliczna,
- Paliwa lotnicze,
- Asfalt.

W dniu 12 marca 2021 roku w raporcie bieżącym nr 10/2021 Grupa LOTOS S.A. poinformowała, że Zarząd Jednostki Dominującej przyjął kierunkową akceptację działań wewnątrzorganizacyjnych, której celem jest optymalizacja struktury grupy kapitałowej oraz przygotowanie do wdrożenia modelu realizacji środków zaradczych niezbędnych do przejęcia kontroli kapitałowej nad Grupą LOTOS S.A. przez PKN ORLEN.

W dniu 12 maja 2021 roku w raporcie bieżącym nr 16/2021 Grupa LOTOS S.A. poinformowała, że zawarła Umowę o współpracy z PKN ORLEN i PGNiG S.A. („PGNiG”) oraz Skarbem Państwa („Strony”), dotyczącą rekomendowanego scenariusza konsolidacji PKN ORLEN, PGNiG oraz Grupy LOTOS S.A.

Na dzień podpisania Umowy przyjętym scenariuszem przejęcia kontroli przez PKN ORLEN nad Grupą LOTOS S.A. oraz PGNiG („Spółki Przejmowane”) jest dokonanie połączenia między PKN ORLEN a Spółkami Przejmowanymi w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu Spółek Handlowych, w ten sposób, że cały majątek Spółek Przejmowanych zostałby przeniesiony do PKN ORLEN w zamian za akcje, które PKN ORLEN przyznałby akcjonariuszom Grupy LOTOS S.A. oraz PGNiG, w ramach jednego lub dwóch odrębnych procesów połączenia.

Umowa zakłada, że w wyniku połączenia lub odpowiednio połączeń, akcjonariusze Grupy LOTOS S.A. i PGNiG w zamian za akcje posiadane w kapitałach zakładowych tych spółek obejmą nowe akcje w podwyższonym kapitale zakładowym PKN ORLEN i z dniem połączenia lub odpowiednio połączeń staną się akcjonariuszami PKN ORLEN.

W lipcu 2021 roku Komisja Europejska zdecydowała o wydłużeniu do dnia 14 listopada 2021 roku terminu na realizację środków zaradczych w ramach przejęcia Grupy LOTOS S.A. przez PKN ORLEN.

Dnia 14 października 2021 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. powzięło uchwały umożliwiające zmiany reorganizacyjne w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS. Uzyskane zgody pozwalają Jednostce Dominującej przygotować się do wdrożenia środków zaradczych przedstawionych przez Komisję Europejską. Zgodnie z raportem bieżącym Jednostki Dominującej nr 38/2021 porządek obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Grupy LOTOS S.A. obejmował:

- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Grupy LOTOS S.A. na rzecz LOTOS Asphalt Sp. z o.o. poprzez wniesienie w formie wkładu niepieniężnego i objęcie w zamian wszystkich nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym LOTOS Asphalt Sp. z o.o.;
- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie przez Grupę LOTOS S.A. 19.999 udziałów w LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o. reprezentujących 99,95% udziałów w kapitale zakładowym LOTOS Biopaliwa sp. z o.o.

- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Grupę LOTOS S.A. 100% udziałów w LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.;
- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Grupę LOTOS S.A. 100% akcji w LOTOS Terminale S.A.
- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Grupę LOTOS S.A. 100% udziałów w LOTOS Paliwa sp. z o.o. oraz spółek, które nabędą część majątku LOTOS Paliwa sp. z o.o. w wyniku podziału LOTOS Paliwa Sp. z o.o.;
- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Grupę LOTOS S.A. 30% udziałów w LOTOS Asfalt Sp. z o.o.
- Powzięcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Grupę LOTOS S.A. 100% udziałów w spółce, która nabędzie część majątku LOTOS Asfalt Sp. z o.o. w wyniku podziału LOTOS Asfalt Sp. z o.o..

W celu przygotowania do wdrożenia modelu środków zaradczych, w dniu 2 listopada 2021 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników LOTOS Asfalt sp. z o.o. („LOTOS Asfalt”) podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego LOTOS Asfalt poprzez utworzenie nowych udziałów, które w całości objęła Grupa LOTOS S.A. jako jedyny wspólnik LOTOS Asfalt i pokryła je wkładem niepieniężnym w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa składającej się ze składników materialnych i niematerialnych związanych z działalnością rafineryjną rozpoczynając tym samym proces integracji aktywów rafineryjnych w ramach Spółki LOTOS Asfalt.

W listopadzie 2021 roku Komisja Europejska wyraziła zgodę na wydłużenie terminu na realizację środków zaradczych, do wykonania których PKN ORLEN jest zobowiązany w celu zapobieżenia wystąpieniu negatywnych skutków planowanej koncentracji. Nowy termin realizacji został wyznaczony na dzień 14 stycznia 2022 roku i wynikał z konieczności sfinalizowania procesu negocjacyjnego z partnerami, z którymi prowadzone były rozmowy dotyczące sprzedaży Zbywalnych Aktywów LOTOS objętych Środkami Zaradczymi oraz umożliwienia partnerom przeprowadzenia ścieżki decyzyjnej.

W raporcie bieżącym nr 1/2022 z dnia 12 stycznia 2022 roku Grupa LOTOS S.A. poinformowała, że w celu realizacji Środków Zaradczych zawarte zostały wymienione niżej umowy o charakterze warunkowym, których wejście w życie uzależnione jest od:

- wydania przez Komisję Europejską decyzji akceptujących nabywców aktywów zbywalnych w wykonaniu Środków Zaradczych oraz warunków zawartych z nimi umów,
- realizacji koncentracji pomiędzy Grupą LOTOS S.A. a PKN ORLEN S.A.,
- uzyskania przez niżej wskazanych nabywców aktywów zbywalnych w wykonaniu Środków Zaradczych zgód właściwych organów antymonopolowych oraz innych organów administracji publicznej na zawarcie oraz wykonanie przez nich poniższych umów,
- uzyskania pozostałych wymaganych prawem zgód właściwych organów na zbycie praw do niektórych składników wchodzących w skład dezinvestowanych aktywów.

W celu wdrożenia Środków Zaradczych w obszarze rynku produkcji paliw oraz rynku hurtowej sprzedaży paliw zawarte zostały następujące umowy:

- I przedwstępna umowa zbycia 30% udziałów w LOTOS Asfalt sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku („LOTOS Asfalt”) („Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w LOTOS Asfalt”) pomiędzy Grupą LOTOS a Aramco Overseas Company B.V. („Aramco”), do której załącznikami są:
 - a wzór umowy joint venture pomiędzy PKN ORLEN, Grupą LOTOS, LOTOS Asfalt a Aramco, realizującej zobowiązanie do zbycia na rzecz niezależnego podmiotu trzeciego 30% udziału w spółce, do której aportem wniesiona została rafineria zlokalizowana w Gdańsku oraz zagwarantowanie temu podmiotowi uprawnień kontraktowych w zakresie ładu korporacyjnego (corporate governance),
 - b wzór umowy processingowej i umowy na odbiór produktów (offtake) pomiędzy Grupą LOTOS, LOTOS Asfalt a Spółką Hurtową (zgodnie z definicją poniżej), które zawarte będą na okres obowiązywania umowy joint venture, o której mowa w lit. a) powyżej,
 - c wzór umowy ramowej dotyczącej utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej pomiędzy PKN ORLEN a Spółką Hurtową (zgodnie z definicją poniżej), która zawarta będzie na okres 10 lat od dnia jej wejścia w życie,
 - d wzór umowy ramowej, dotyczącej outsourcingu logistyki kolejowej paliw pomiędzy PKN ORLEN a Spółką Hurtową (zgodnie z definicją poniżej), która zawarta będzie na okres obowiązywania umowy processingowej lub umowy odbioru produktów (offtake).

Wskazane powyżej umowy zostaną zawarte w dniu zawarcia umowy przyrzeczonej sprzedaży udziałów w LOTOS Asfalt.

Cena określona w Umowie Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w LOTOS Asfalt zostanie wyliczona w oparciu o formułę określoną w Umowie Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w LOTOS Asfalt, na którą składa się element stały w kwocie ok. 1,15 mld zł oraz element zmienny, zależny od wysokości długu oraz kapitału obrotowego LOTOS Asfalt w dniu poprzedzającym podpisanie umowy przyrzeczonej.

Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w LOTOS Asfalt zawiera klauzulę istotnej niekorzystnej zmiany (material adverse change), uprawniającą Aramco do odstąpienia od tej umowy w razie zaistnienia ściśle określonych w umowie zdarzeń.

- II przedwstępna umowa sprzedaży 100% udziałów w LOTOS SPV 1 sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku („Spółka Hurtowa”) pomiędzy Grupą LOTOS a Aramco („Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w Spółce Hurtowej”). Przed zawarciem umowy przyrzeczonej sprzedaży udziałów w Spółce Hurtowej zostanie wydzielona do niej zorganizowana część przedsiębiorstwa prowadzonego aktualnie przez LOTOS Paliwa sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku („LOTOS Paliwa”) w zakresie hurtowej sprzedaży paliw („Działalność Hurtowa”).

Cena określona w Umowie Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w Spółce Hurtowej zostanie wyliczona w oparciu o formułę określoną w Umowie Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w Spółce Hurtowej, na którą składa się element stały w kwocie ok. 1 mld zł oraz element zmienny, zależny od wysokości długu oraz kapitału obrotowego Spółki Hurtowej w dniu poprzedzającym podpisanie umowy przyrzeczonej.

Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w Spółce Hurtowej zawiera klauzulę istotnej niekorzystnej zmiany (material adverse change), uprawniającą Aramco do odstąpienia od tej umowy w razie zaistnienia ściśle określonych w umowie zdarzeń.

W celu wdrożenia Środków Zaradczych w obszarze rynku biopaliw zawarta została następująca umowa:

- I przedwstępna umowa zbycia 100% udziałów w LOTOS Biopaliwa sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku („LOTOS Biopaliwa”) pomiędzy Grupą LOTOS a Rossi Biofuel Zrt. („Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w LOTOS Biopaliwa”).

Dokumentem dodatkowym do Umowy Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w LOTOS Biopaliwa jest umowa sprzedaży biokomponentów pomiędzy Spółką a LOTOS Biopaliwa, która będzie zawarta na okres 4 lat. Wskazana powyżej umowa sprzedaży biokomponentów zostanie zawarta w dniu zawarcia umowy przyrzeczonej sprzedaży udziałów w LOTOS Biopaliwa.

W celu wdrożenia Środków Zaradczych w obszarze rynku logistyki paliw zawarte zostały między innymi następujące umowy:

- I przedwstępna umowa zbycia 100% akcji w LOTOS Terminale S.A. z siedzibą w Czechowicach Dziedzicach („LOTOS Terminale”) pomiędzy Grupą LOTOS a Unimot Investments spółka z ograniczoną odpowiedzialnością („Unimot Investments”), do której załącznikiem jest wzór umowy aportowej dotyczącej wniesienia aportem czterech baz paliw PKN ORLEN zlokalizowanych w Gdańsku, Szczecinie, Gutkowie i Bolesławcu do LOTOS Terminale;
- II warunkowa umowa składu paliw pomiędzy PKN ORLEN a Unimot Investments, umożliwiająca PKN ORLEN korzystanie z pojemności magazynowej w bazach paliw zlokalizowanych w Gdańsku, Szczecinie, Gutkowie i Bolesławcu po zbyciu akcji w LOTOS Terminale na rzecz Unimot Investments, zawarta na okres 10 lat od dnia jej wejścia w życie;
- III warunkowa umowa przedwstępna najmu i rozliczenia nakładów pomiędzy Jednostką Dominującą a Unimot Investments i Unimot S.A., określająca zobowiązanie Jednostki Dominującej, Unimot Investments i Unimot S.A. do zawarcia umowy przyrzeczonej precyzującej warunki realizacji inwestycji w zakresie budowy bazy paliw w Szczecinie, której właścicielem i operatorem będzie LOTOS Terminale.

Wskazana powyżej umowa aportowa zostanie zawarta pomiędzy PKN ORLEN a LOTOS Terminale po realizacji koncentracji pomiędzy Spółką a Grupą LOTOS.

W celu wdrożenia Środków Zaradczych w obszarze rynku sprzedaży detalicznej paliw zawarte zostały następujące umowy:

- I przedwstępna umowa zbycia udziałów w LOTOS Paliwa pomiędzy Grupą LOTOS a MOL Hungarian Oil and Gas Public Limited Company („MOL”) („Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w LOTOS Paliwa”) obejmującej łącznie pakiet 417 stacji paliw sieci detalicznej LOTOS znajdujących się na terenie Polski, z której to spółki przed zawarciem umowy przyrzeczonej sprzedaży udziałów LOTOS Paliwa zostanie wydzielona Działalność Hurtowa.

Dokumentem dodatkowym do Umowy Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w LOTOS Paliwa jest warunkowa umowa sprzedaży paliw grupie MOL, pomiędzy PKN ORLEN a MOL, która będzie zawarta na okres do 8 lat.

Cena określona w Umowie Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w LOTOS Paliwa zostanie wyliczona w oparciu o formułę określoną w Umowie Przedwstępnej Sprzedaży Udziałów w LOTOS Paliwa, na którą składa się element stały w kwocie ok. 610 mln USD oraz element zmienny, zależny od wysokości długu oraz kapitału obrotowego LOTOS Paliwa w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającym miesiąc, w którym nastąpi podpisanie umowy przyrzeczonej.

Umowa Przedwstępna Sprzedaży Udziałów w LOTOS Paliwa zawiera klauzulę istotnej niekorzystnej zmiany (material adverse change), zgodnie z którą, w razie zajścia ściśle określonych w umowie zdarzeń cena za udziały w LOTOS Paliwa zostanie odpowiednio zmniejszona w oparciu o uzgodnioną formułę.

W celu wdrożenia Środków Zaradczych w obszarze rynku paliwa lotniczego zawarte zostały następujące umowy:

- I przedwstępna umowa zbycia wszystkich udziałów posiadanych przez Grupę LOTOS w LOTOS-Air BP Polska sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku („LOTOS-Air BP”) pomiędzy Grupą LOTOS a Aramco;
- II warunkowa umowa sprzedaży LOTOS-Air BP paliwa lotniczego pomiędzy PKN ORLEN a LOTOS-Air BP, zawarta na okres do 15 lat od dnia jej wejścia w życie;
- III warunkowa umowa składu paliwa lotniczego LOTOS-Air BP w Olszanicy pomiędzy PKN ORLEN a LOTOS-Air BP, zawarta na okres do 15 lat od dnia jej wejścia w życie;
- IV warunkowa umowa świadczenia usług wsparcia działalności operacyjnej w przypadku wystąpienia siły wyższej pomiędzy PKN ORLEN, ORLEN Aviation sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie a LOTOS-Air BP, zawarta na okres do 15 lat od dnia jej wejścia w życie.

W celu wdrożenia Środków Zaradczych w obszarze rynku asfaltu zawarte zostały między innymi następujące umowy:

- I przedwstępna umowa zbycia 100% akcji w spółce LOTOS Terminale, która to spółka, przed zawarciem umowy przyrzeczonej sprzedaży akcji, nabydzie 100% udziałów w spółce LOTOS SPV 2 sp. z o.o. („Spółka Asfaltowa”), pomiędzy Spółką a Unimot Investments. Do Spółki Asfaltowej zostanie uprzednio wydzielona Działalność Asfaltowa z LOTOS Asfalt.
- II warunkowa umowa sprzedaży asfaltów pomiędzy Grupą LOTOS, PKN ORLEN a Unimot Investments, która będzie zawarta na okres 10 lat od dnia jej wejścia w życie z możliwością przedłużenia na kolejne dwa pięcioletnie okresy na warunkach uprzednio uzgodnionych pomiędzy stronami.

Profesjonalny osąd

Zarząd Jednostki Dominującej przeprowadził analizę wymagań MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana” („MSSF 5”) biorąc pod uwagę stopień zaawansowania realizacji poszczególnych środków zaradczych ujętych w tejże decyzji. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Zbywane Aktywa LOTOS nie były dostępne do natychmiastowej sprzedaży według ich bieżącego stanu na ten dzień. Proces przygotowania poszczególnych Zbywanych Aktywów LOTOS do sprzedaży obejmuje szereg istotnych, innych niż zwyczajowe, działań w 2022 roku takich jak m.in. szereg działań reorganizacyjnych w ramach Grupy, uzyskanie odpowiednich zgód zewnętrznych od właściwych organów regulacyjnych oraz Komisji Europejskiej, oraz uzyskanie wewnętrznych zgód korporacyjnych w tym Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Jednostki Dominującej oraz Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy PKN ORLEN S.A. Do dnia 14 stycznia 2022 roku Zarząd PKN ORLEN S.A. zgłosił Komisji Europejskiej warunkowe umowy sprzedaży Zbywanych Aktywów LOTOS. Zarówno na dzień 31 grudnia 2021 roku jak i na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego decyzja Komisji Europejskiej oraz zgody organów korporacyjnych nie są pewne i może zajść konieczność wprowadzenia istotnych zmian w planie sprzedaży co powoduje brak spełnienia kryteriów wysokiego prawdopodobieństwa, zdefiniowanych w MSSF 5.

W związku z powyższym na podstawie osądu Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2021 roku nie zostały spełnione kryteria MSSF 5 dla aktywów trwałych dostępnych do sprzedaży (lub grupy do zbycia) w przypadku Zbywanych Aktywów LOTOS wskazanych w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 14 lipca 2020 roku.

Szacunki

W związku z podpisaniem przedwstępnych umów sprzedaży, związanych z realizacją środków zaradczych, wystąpiła konieczność przeprowadzenia analizy przesłanek pod kątem potencjalnej utraty wartości dla ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU) objętych środkami zaradczymi. W wyniku tej analizy zidentyfikowano przesłanki utraty wartości dla CGU rafinerijno-hurtowego oraz CGU aktywów logistycznych. Przeprowadzono testy na utratę wartości dla wspomnianych CGU, istotne przyjęte założenia opisano w notce 10.1.1.1.

3. Podstawa sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

4. Waluta funkcjonalna, waluta prezentacji, przeliczanie waluty obcej oraz transakcje w walucie obcej

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski („złoty”, „zł”, „PLN”). Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w milionach złotych i wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w milionach złotych.

4.1 Przeliczanie sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego w następujący sposób:

- odpowiednie pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej po średnim kursie, ustalonym przez NBP na dzień kończący okres sprawozdawczy („średni kurs NBP na dzień kończący okres sprawozdawczy”),
- odpowiednie pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na każdy dzień kończący miesiąc okresu sprawozdawczego („średni kurs NBP za okres sprawozdawczy”).

Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane jako odrębne pozycje w kapitale własnym oraz w innych całkowitych dochodach.

Na pozycję **Różnice kursowe z przeliczenia** składają się różnice kursowe związane z przeliczeniem na złote polskie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek i grup kapitałowych.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach pieniężnych, które stanowią część inwestycji netto w jednostkę działającą za granicą ujmuje się w kapitale własnym oraz innych całkowitych dochodach, a w momencie zbycia inwestycji w skonsolidowanym wyniku finansowym, w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w wyniku finansowym.

Wartość firmy oraz korekty wartości godziwej wynikające z nabycia jednostki zlokalizowanej za granicą traktowane są jako składnik aktywów lub zobowiązań tej jednostki i podlegają przeliczeniu na walutę prezentacji sprawozdania finansowego przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu kończącym okres sprawozdawczy.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej:

Średni kurs NBP na dzień	31 grudnia 2021⁽¹⁾	31 grudnia 2020⁽²⁾
USD	4,0600	3,7584
EUR	4,5994	4,6148
GBP	5,4846	5,1327
NOK	0,4608	0,4400

⁽¹⁾ Tabela kursów średnich obowiązująca na dzień 31 grudnia 2021 roku.

⁽²⁾ Tabela kursów średnich obowiązująca na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów:

Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	2021⁽¹⁾	2020⁽²⁾
USD	3,8757	3,9045
EUR	4,5775	4,4742
GBP	5,3308	5,0240
NOK	0,4505	0,4147

⁽¹⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku.

⁽²⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

4.2 Transakcje w walucie obcej

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po przeliczeniu ich na walutę prezentacji (złoty polski) odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji - w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski („NBP”) z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa powyżej, a także w przypadku pozostałych operacji.

Kursem dla faktur zakupu jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień wystawienia faktury, a dla faktur sprzedaży – średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym datę sprzedaży. Niniejsze uproszczenie stosowane jest o ile nie powoduje istotnych różnic.

Wszelkie zyski lub straty kursowe powstałe z tytułu przeliczenia są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (w tym także od wewnętrzgrupowych transakcji walutowych), z wyjątkiem różnic kursowych traktowanych jako część kosztów finansowania zewnętrznego kapitalizowanych w wartości rzeczowych aktywów trwałych (różnice kursowe od odsetek i prowizji). Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia początkowej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

Spółka osobno ustala wynik z tytułu różnic kursowych dla różnic zrealizowanych i niezrealizowanych, prezentując ostatecznie wynik na łącznych różnicach kursowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako zyski lub straty:

- w działalności operacyjnej: w odniesieniu do różnic kursowych dotyczących rozliczenia należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług,
- w działalności finansowej: w odniesieniu między innymi do pozycji kredytów i pożyczek, zobowiązań inwestycyjnych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

5. Polityka rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem tych instrumentów finansowych, które są zaklasyfikowane jako wyceniane według wartości godziwej.

Wybrane istotne zasady rachunkowości oraz istotne wartości oparte na osądach i szacunkach zostały przedstawione jako element poszczególnych not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z wyjątkiem opisanych poniżej.

Zastosowanie założeń, szacunków i osądów w rachunkowości

Założenia i szacunki są oparte na najlepszej wiedzy kierownictwa na temat bieżących i przyszłych zdarzeń oraz działań, jednak rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione, jeśli dotyczy to wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i przyszłym, jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i przyszłego. Przyjęte istotne założenia przy dokonywaniu szacunków przedstawione zostały w odpowiednich notach do sprawozdania.

Przyjmując założenia, dokonując szacunków i osądów zarząd Jednostki Dominującej (Zarząd) może kierować się własnym doświadczeniem i wiedzą, a także opiniami, analizami i rekomendacjami niezależnych ekspertów.

6. Nowe standardy i interpretacje

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które po raz pierwszy miały zastosowanie w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2021 rok:

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”, MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 16 „Leasing”: Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej – Faza 2 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 16 „Leasing” – ulgi w spłatach czynszu w związku z COVID-19 po 30 czerwca 2021 roku (obowiązujące w odniesieniu do lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku i później),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” pt. „Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9” (data wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia z MSSF 9 została przedłużona z 1 stycznia 2021 roku na okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku i później).

Zmiany do standardów przyjętych przez Unię Europejską, obowiązujących w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku, nie miały istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”), ale nie weszły w życie:

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: Ujawnienia na temat stosowanej polityki rachunkowej (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”: Definicja wartości szacunkowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”: przychody uzyskiwane przed przyjęciem składnika aktywów trwałych do użytkowania (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- Zmiany do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”: umowy rodzące obciążenia – koszt wypełnienia umowy (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”: zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych wraz ze zmianami do MSSF 3 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” z późniejszymi zmianami do MSSF 17 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2018 – 2020)” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później).

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- Zmiany do MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”: Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14 (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań z pojedynczej transakcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”: zastosowanie MSSF 17 oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy – dane porównawcze (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później).

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w UE mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez UE.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego z przyjętych przez UE standardów, interpretacji lub zmian, które na dzień 31 grudnia 2021 roku nie miały zastosowania.

7. Pozostałe czynniki mające wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy

Wpływ pandemii COVID-19 na wyniki Grupy

W 2021 roku na wyniki Grupy nadal wpływ miała pandemia COVID-19.

Począwszy od marca 2020 roku otoczenie rynkowe Grupy zaczęło wykazywać znaczną zmienność i nieprzewidywalność. Grupa działała w środowisku podlegającym dynamicznym zmianom pod wpływem pandemii oraz ograniczania jej skutków zarówno wewnątrz kraju jak i w perspektywie globalnej.

Naruszona została równowaga i płynność w relacjach międzynarodowej wymiany gospodarczej, w tym towarów i usług oraz znacznemu zmniejszeniu uległo natężenie ruchu osobowego. Restrykcjom podlegał transport lotniczy i samochodowy. Wiele krajów wprowadziło ograniczenia w poruszaniu się osób, korzystaniu z usług i sklepów, instytucji kultury i szkół. Granice zostały zamknięte dla ruchu turystycznego i pracowników z innych krajów. W dniu 14 marca 2020 roku w Polsce został wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego.

Opisane wyżej skutki pandemii odczuwane były również w 2021 roku, pomimo zdecydowanie niższej skali wprowadzonych obostrzeń w porównaniu do 2020 roku.

W 2021 roku można było zaobserwować silne ożywienie światowego rynku ropy i produktów pochodnych napędzanego przez zwiększenie popytu. Nierównomierne i nieoczekiwane wysokie zapotrzebowanie na surowce energetyczne doprowadziło w 2021 roku do skokowego wzrostu notowań poszczególnych źródeł energii w szczególności ropy naftowej i gaz ziemnego, których wysoki poziom wpływał również pozytywnie na przychody ze sprzedaży i wyniki operacyjne Grupy. Pozytywny trend rynkowy odzwierciedla przyspieszającą aktywność gospodarczą na kluczowych rynkach i lepsze perspektywy wspierane przez ekspansję szczepień COVID-19. Nadal jednak nie można wykluczyć zagrożenia niestabilności rynków, mając na uwadze przebieg kolejnych fal pandemii.

Utrata wartości aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała oceny, czy istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych. Dokonując analizy przesłanek utraty wartości majątku należy mieć na względzie zarówno otoczenie makroekonomiczne, wpływające na potencjał aktywów do generowania wartości, jak i czynniki wewnętrzne mające wpływ na zdolność do praktycznego wykorzystania tego potencjału. W zakresie analizy przesłanek zewnętrznych, istotnym zdarzeniem w analizowanym okresie jest pandemia COVID-19, którą konsekwentnie uznaje się za czynnik zaburzający. W efekcie przeprowadzonych analiz bieżącego otoczenia makroekonomicznego oraz po dokonanej analizie przesłanek dotyczących poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne i kalkulacji ich wartości odzyskiwalnej, w 2021 roku Grupa w ramach przeprowadzonych testów rozpoznała konieczność odwrócenia części odpisów aktualizujących aktywa trwałe dokonanych w latach ubiegłych oraz dokonania odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne (szerzej opisano w notach 10.1.1.1 oraz 10.1.2.2), jak również odpisów aktualizujących udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności (nota 10.2).

Wycena zapasów

Zdecydowany wzrost cen ropy i gazu związany z destabilizacją rynku w wyniku pandemii COVID-19 ma wpływ zarówno na popyt jak i cenę nabycia lub koszt wytworzenia oraz sprzedaży produktów Grupy. Na dzień 31 grudnia 2021 Grupa oszacowała wartość zapasów netto możliwą do uzyskania. W efekcie tych szacunków Grupa nie wykazała konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość zapasów na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Ocena oczekiwanej straty kredytowej (ECL)

Występowanie zakłóceń w działalności na dużą skalę, które potencjalnie powodują problemy z płynnością dla niektórych podmiotów, może również mieć negatywny wpływ na jakość kredytową podmiotów w łańcuchu dostaw. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa przeprowadziła analizę w celu oceny potencjalnego wpływu pandemii COVID-19 na kalkulację oczekiwanych strat kredytowych i związanymi z nią odpisami aktualizującymi aktywa finansowe. Polityka kredytowa Grupy, stosowane zabezpieczenia oraz umowy faktoringowe pozwalają na przypuszczenie, że szkodowość należności rozpoznanych na dzień sprawozdawczy pozostanie na niezmiennym istotnie poziomie. Grupa na bieżąco monitoruje sytuację rynkową oraz informacje dotyczące kontrahentów mogące wskazywać na pogorszenie ich sytuacji finansowej. Na bazie przeprowadzonej analizy Grupa nie zmieniła założeń przyjętych do oceny oczekiwanej straty kredytowej na dzień 31 grudnia 2021 roku w stosunku do założeń przyjętych na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Płynność

Płynność finansowa Grupy jest na bieżąco monitorowana przez Zespół ds. płynności i organizacji finansowania, którego działanie jest podyktowane zapewnieniem odpowiedniego bezpieczeństwa i wysokiej efektywności całokształtu finansowania oraz wzmocnieniem koordynacji w zakresie konsekwentnej realizacji strategii finansowej Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa zachowuje płynność, utrzymując jednocześnie finansowanie działalności operacyjnej i inwestycyjnej.

W 2021 roku, mimo utrzymujących się niesprzyjających okoliczności wynikających z pandemii COVID-19, Grupa w optymalny sposób zarządzała zasobami finansowymi własnymi, jak i innych podmiotów wchodzących w jej skład. Istotne wskaźniki finansowe i płynnościowe, między innymi wskaźnik płynności bieżącej (1,7 wobec 1,4 na koniec poprzedniego roku) oraz wskaźnik płynności szybkiej (0,9 w 2021 roku do roku 2020: 0,8), jak również wskaźnik ogólnego zadłużenia (w roku 2021: 43,0%, w roku 2020: 47,0%), pozostały na bezpiecznych poziomach, dzięki czemu zobowiązania były obsługiwane na bieżąco. Wygenerowane przepływy z działalności operacyjnej pozwoliły pokryć

potrzeby inwestycyjne i spłacić część zadłużenia. W wyniku wzrostu poziomu kapitału pracującego o 2.574,2 mln zł, udział kapitału pracującego w aktywach wyniósł 18,1% wobec 9,7% w 2020 roku. Wskaźniki rotacji również uległy zmianie. Cykl rotacji zapasów w dniach skrócił się o 22,9 wobec roku poprzedzającego i ukształtował się na poziomie 50,2 dnia. W konsekwencji wzrostu średniego stanu należności z tytułu dostaw i usług o 0,9% jak również wzrostu przychodów ze sprzedaży o 58,4% cykl obrotu należności w dniach został skrócony i wyniósł 23,9 wobec 37,7 zanotowanego w 2020 roku. Natomiast z powodu wzrostu średniego stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług (11,7%) oraz przy wzroście kosztu własnego sprzedaży o 37,7% cykl zobowiązań w dniach wyniósł 27,2 będąc o 6,5 dnia krótszym niż w poprzednim roku. W konsekwencji tych zmian cykl konwersji gotówki w dniach wyniósł 46,9 w stosunku do 77,1 zanotowanego w 2020 roku.

W ramach Grupy Kapitałowej funkcjonuje system zarządzania środkami pieniężnymi w Grupie Rachunków (cash pool), którego uczestnikami jest większość spółek Grupy. Funkcjonowanie tego systemu pozwala efektywnie wykorzystywać nadwyżki z jednoczesnym zmniejszeniem zapotrzebowania na finansowanie bieżące uczestników. Ponadto Grupa na dzień 31 grudnia 2021 roku dysponuje niewykorzystanymi limitami kredytów w rachunkach bieżących i rachunkach kredytowych oraz limitami faktoringowymi.

Obecnie wyniki ekonomiczne, sytuacja płynnościowa oraz poziom zadłużenia Grupy są na odpowiednim poziomie i na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zidentyfikowano znaczących ryzyk, które mogłyby tę sytuację zmienić na niekorzyść.

Wpływ kwestii klimatycznych na sprawozdanie finansowe Grupy

W ostatnich latach prowadzone są na szeroką skalę działania, zarówno w skali globalnej jak i lokalnej, których celem jest ograniczanie zmian klimatycznych na świecie. Europejski Zielony Ład (Green Deal) stanowi nową strategię rozwoju gospodarczego UE. Przebudowa gospodarki UE w kierunku neutralności klimatycznej jest środkiem do osiągnięcia celu, którym jest zmiana statusu UE z trzeciego największego emitenta gazów cieplarnianych na świecie, na pierwszy neutralny klimatycznie region. Powyższe zmaterializować się ma w ciągu trzech dekad. Zaprezentowana w lipcu 2021 roku propozycja legislacyjna o nazwie "Fit for 55" obejmująca kilkanaście aktów legislacyjnych ma stanowić bazę do osiągnięcia unijnego celu jakim jest redukcja emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku. (w stosunku do 1990 roku) o 55%. Ostateczne regulacje, które będą wynikały z proponowanych w "Fit for 55", będą miały znaczący wpływ na działalność i rozwój branży rafineryjnej. Skutki tych działań poprzez zmiany w opodatkowaniu, wyższe ceny uprawnień do emisji CO₂, wyższe koszty finansowania niektórych projektów, rosnące wymogi w zakresie udziału energii odnawialnej w transporcie będą miały przełożenie na koszty działalności i wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS.

Istotne z punktu widzenia funkcjonowania Grupy Kapitałowej LOTOS jest ryzyko regulacyjne na poziomie krajowym oraz europejskim. Najważniejsze obecnie dla organizacji ryzyka regulacyjne związane są ze zmianami klimatycznymi. Grupa stale monitoruje otoczenie prawne, uczestniczy w komunikacji w ramach procesów legislacyjnych, formułując stanowisko w sposób pozwalający na możliwie najlepsze wykorzystanie szans i ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków regulacji.

W Grupie Kapitałowej LOTOS realizowanych jest wiele projektów, które przyczyniają się do osiągnięcia neutralności klimatycznej, m.in. z zakresu biopaliw zaawansowanych, paliw alternatywnych, np. wodoru i paliw gazowych: LNG, czyli skroplony gaz ziemny oraz CNG, czyli sprężony gaz ziemny, a także projektów podnoszących efektywność energetyczną mających na celu obniżanie emisji oraz wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych.

W ramach ryzyk związanych z klimatem Grupa jest zobowiązana do realizacji celów w zakresie minimalnego udziału paliw odnawialnych i biokomponentów zawartych w paliwach stosowanych we wszystkich rodzajach transportu w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie drogowym i kolejowym, liczony według wartości opałowej. Obowiązek ten, nazywany Narodowym Celem Wskaźnikowym (NCW) wynika z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Dotychczas Grupa wywiązywała się z realizacji Narodowego Celem Wskaźnikowego zgodnie z obowiązującymi przepisami (z uwzględnieniem współczynnika redukcyjnego i opłaty zastępczej). Informację o rezerwie na opłatę zastępczą NCW zaprezentowano w nocie 10.13.

Kolejnym wskaźnikiem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia paliw w przeliczeniu na jednostkę energii. Obowiązek ten, nazywany Narodowym Celem Redukcyjnym (NCR) wynika z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Informację o rezerwie na opłatę NCR oraz na poczet ewentualnych kar przedstawiono w notach 10.13 oraz 10.13.1.

Na mocy Prawa energetycznego, implementującego wspieranie produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych, Grupa Kapitałowa LOTOS jako przedsiębiorstwo energetyczne, podlega obowiązkowi uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej wynikającej z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia w danym roku, na poczet którego tworzy rezerwę (patrz nota 10.13).

Instalacje produkcyjne należące do Grupy są objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych EU ETS (ang. „European Union Emissions Trading System/Scheme”). Przewidywany w okresie rozliczeniowym przypadającym na lata 2021-2025 niedobór przyznaných Grupie w ramach systemu EU ETS bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂, w stosunku do planowanej w tym okresie emisji, może spowodować konieczność nabycia dodatkowych uprawnień. W związku z tym Grupa jest narażona na ryzyko wzrostu cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂), co może mieć bezpośrednie przełożenie na koszty funkcjonowania Grupy. W roku 2021 zaobserwowano znaczący wzrost cen uprawnień do emisji CO₂. Ponadto proponowane w ramach strategii "Fit for 55" zmiany m.in. w systemie ETS mogą znacząco wpłynąć na redukcję puli bezpłatnych uprawnień dostępnych w ramach systemu, a co za tym idzie na dalszy wzrost ich cen. Sposób zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji CO₂ oraz jego wpływ na wyniki Grupy zaprezentowano w nocie 11.2.2. Zasady ujmowania uprawnień do emisji CO₂ oraz tworzenia rezerwy na koszty pokrycia ich niedoboru przedstawiono w notach 10.1 oraz 10.13.

Procesy realizowane przez Grupę Kapitałową LOTOS takie jak poszukiwanie, zagospodarowanie i eksploatacja złóż, produkcja rafineryjna, transport produktów i logistyka wiążą się z ryzykiem oddziaływania na środowisko naturalne. Na Grupie ciąży obowiązek likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego, wykonania rozbiórki, demontażu, usunięcia innych środków trwałych oraz przywrócenia miejsca ich montażu do pierwotnego kształtu. Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy kosztów niezbędnych do poniesienia w celu likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego oraz nakładów do poniesienia na przyszłą rekultywację terenu (patrz nota 10.13.1). Równolegle z tworzeniem i aktualizacją rezerw na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego Grupa w ramach rzeczowych aktywów trwałych wchodzących w skład infrastruktury wydobywczej ujmuje aktywa na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego, które odpowiadają wartości rezerw. Aktywa na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego amortyzowane są metodą naturalną opartą na odpisywaniu w ciężar kosztów kwoty amortyzacji przypadającej na jednostkę wydobycia. Informacje na temat aktywów na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego zaprezentowano w notce 10.1.2.3.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje oceny wpływu kwestii klimatycznych na szacunki będące podstawą przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnionych w testach na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje również weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności oraz wartości rezydualnych składników tych aktywów na podstawie bieżących szacunków.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Jednostki Dominującej nie stwierdza, aby wpływ kwestii klimatycznych stanowił zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

8. Segmenty działalności

Zasady rachunkowości

Dla celów zarządczych Grupa Kapitałowa LOTOS podzielona jest na jednostki biznesowe w oparciu o segmenty branżowe, natomiast dla celów sprawozdawczości finansowej w ramach działalności operacyjnej Grupy wyróżnia się dwa główne sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- **segment wydobywczy** – obejmuje działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego,
- **segment produkcji i handlu** – obejmuje działalność spółek w zakresie wytwarzania, przetwarzania produktów rafinacji ropy naftowej, jak również ich sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz działalność pomocniczą, transportową i serwisową.

Sprawozdawcze segmenty operacyjne identyfikowane są na poziomie Grupy Kapitałowej. Jednostka Dominująca wchodzi w skład segmentu produkcji i handlu.

Ocena wyników danego segmentu dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, wyniku EBIT i EBITDA.

EBIT stanowi zysk/(stratę) operacyjny/(q).

EBITDA stanowi zysk/(stratę) operacyjny/(q) przed uwzględnieniem amortyzacji.

Pomiar wyników, aktywów oraz zobowiązań poszczególnych segmentów dokonywany jest na podstawie tych samych zasad rachunkowości, jakie przyjęto na potrzeby sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Segmentowe przychody ze sprzedaży oraz wyniki segmentów określono przed dokonaniem korekt konsolidacyjnych pomiędzy segmentami.

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Przychody ze sprzedaży:	1.858,9	1.111,5	31.850,5	20.319,5	(585,8)	(522,4)	33.123,6	20.908,6
między segmentami	533,0	464,1	52,8	58,3	(585,8)	(522,4)	-	-
poza Grupę Kapitałową	1.325,9	647,4	31.797,7	20.261,2	-	-	33.123,6	20.908,6
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	1.210,7	(764,2)	3.278,0	(615,1)	(10,8)	(17,5)	4.477,9	(1.396,8)
w tym (odpisy)/odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	254,6	(895,2)	(129,7)	(9,6)	-	-	124,9	(904,8)
Przychody finansowe							261,9	125,8
Koszty finansowe							(288,7)	(370,5)
(Strata)/Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości pożyczek							0,8	(9,4)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności							4,6	(1,9)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem							4.456,5	(1.652,8)
Amortyzacja	264,9	322,0	784,1	767,9	-	-	1.049,0	1.089,9
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	1.475,6	(442,2)	4.062,1	152,8	(10,8)	(17,5)	5.526,9	(306,9)

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Aktywa razem na dzień kończący okres sprawozdawczy	5.763,3	4.307,7	22.641,6	20.013,2	(2.440,1)	(2.464,5)	25.964,8	21.856,4
Zwiększenia aktywów trwałych ⁽¹⁾	710,1	384,8	819,6	631,5	-	-	1.529,7	1.016,3

⁽¹⁾ Zwiększenia aktywów trwałych obejmują poniesione nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, aktywowane koszty finansowania zewnętrznego oraz zwiększenia aktywów z tytułu prawa do użytkowania wynikające z zawartych nowych umów leasingowych.

Struktura geograficzna aktywów trwałych ⁽²⁾	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Polska	11.542,7	11.493,8
Norwegia	1.900,9	1.320,9
Litwa	50,6	50,1
Razem	13.494,2	12.864,8

⁽²⁾ Struktura geograficzna aktywów trwałych obejmuje rzeczowe aktywa trwałe (w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania) oraz wartości niematerialne.

9. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów

9.1 Przychody ze sprzedaży

Zasady rachunkowości

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) przez Grupę zobowiązania do wykonania świadczenia, poprzez przekazanie przyrzonego towaru lub usługi klientowi, gdzie przekazanie to stanowi jednocześnie uzyskanie przez nabywcę kontroli nad tym składnikiem aktywów. W przychodach z umów z klientami w sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są przychody powstające ze zwykłej działalności operacyjnej Grupy (tj. przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów) pomniejszone o wartość podatku od towarów i usług (VAT), podatku akcyzowego, opłaty paliwowej, opłaty emisyjnej oraz skorygowane o wynik z rozliczenia instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej przedstawiana jest umowa (zależnie od stosunku pomiędzy spełnieniem zobowiązania przez Grupę, a płatnością dokonywaną przez klienta) jako składnik aktywów z tytułu umowy lub zobowiązania z tytułu umowy. Oddzielnie, jako należności z tytułu dostaw i usług prezentowane są wyłącznie bezwarunkowe prawa Grupy do otrzymania wynagrodzenia (np. gdy wystawiono już klientowi faktury lub inny tytuł zobowiązujący prawnie do zapłaty w określonym terminie czasu). Prawa o charakterze warunkowym (innym niż tylko upływ czasu) są prezentowane jako składnik aktywów z tytułu umowy. Jeżeli z tytułu jednej umowy wynika kilka obowiązków, w odniesieniu do których rozpoznano zarówno aktywa jak i zobowiązania z tytułu umowy, to w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są one prezentowane w wartości netto.

W umowach z klientami zawieranych przez Grupę nie występuje istotny element finansowania.

Profesjonalny osąd

Grupa w oparciu o dokonane analizy kontraktów sprzedażowych zidentyfikowała model agencyjny głównie w obszarze sprzedaży olejów bazowych przez Spółkę LOTOS Oil Sp. z o.o. do klientów docelowych. W pozostałych transakcjach Grupa pełni rolę zleceniodawcy.

Zobowiązanie z tytułu posiadanego przez Grupę programu lojalnościowego NAVIGATOR, powstaje w momencie sprzedaży dóbr i usług na stacjach własnych i partnerskich dla każdej pojedynczej transakcji sprzedaży i polega na naliczaniu punktów uprawniających do zniżek na przyszłe zakupy. Wyliczenie wartości zobowiązania dotyczącego punktu przyznawanego w ramach programu opiera się na takich zmiennych jak odsetek udziału uczestników w programie, procent redempcji nagród (wymiany punktów na nagrody), udziału poszczególnych nagród w całej ofercie. Grupa określa maksymalną pulę punktów jakie zostaną wydane dla odbiorców nagród w trakcie obowiązywania promocji i szacuje wartość całkowitego katalogu nagród przypadającego na promocję poprzez wyliczenie ceny zakupu (wartości rynkowej) nagród, wyliczenie tzw. taryfikatorów punktowych z ceną dla poszczególnych nagród, ustalenie prognozy udziału poszczególnych nagród w wymianie punktów. Na tej podstawie Grupa dokonuje wyliczenia pełnego kosztu programu z uwzględnieniem przyjmowanych cen za nagrody dla klientów Grupy, który jest ujmowany jako odroczenie przychodu w czasie do momentu realizacji nagrody.

Rodzaj dobra lub usługi	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Przychody z umów z klientami:	1.325,9	647,4	31.831,7	20.501,4	33.157,6	21.148,8
Produkty i usługi	1.324,5	646,4	30.303,8	19.360,9	31.628,3	20.007,3
Towary i materiały	1,4	1,0	1.527,9	1.140,5	1.529,3	1.141,5
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(34,0)	(240,2)	(34,0)	(240,2)
Razem przychody ze sprzedaży	1.325,9	647,4	31.797,7	20.261,2	33.123,6	20.908,6

Zobowiązania do wykonania świadczenia

Grupa w ramach zawieranych kontraktów, zobowiązuje się do dostarczenia na rzecz klientów głównie produktów oraz towarów rafineryjnych, ropy naftowej i gazu ziemnego. W ramach tych umów Grupa działa głównie jako zleceniodawca poza częścią eksportową sprzedaży agencyjnej olejów bazowych.

Ceny transakcyjne w występujących umowach z klientami nie podlegają ograniczeniom. Nie występują umowy przewidujące istotne zwroty wynagrodzenia i inne podobne zobowiązania. Grupa nie identyfikuje przychodów, dla których otrzymanie zapłaty jest warunkowe i nie prezentuje w związku z tym pozycji Aktywa z tytułu umów z klientami.

W przypadku zdecydowanej większości umów z klientami Grupy wynagrodzenie oparte jest na cenie stałej. Umowy uwzględniające kwotę wynagrodzenia zmiennego Grupa ujmuje jako przychody w kwocie wynagrodzenia, co do którego istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi konieczność znacznego odwrócenia ujętego wcześniej przychodu. W konsekwencji Grupa nie ujmuje przychodów do momentu kiedy ustanie niepewność co do otrzymania wynagrodzenia, w szczególności w związku z posiadanymi przez klientów prawami do rabatów, premii oraz nałożonymi karami.

Udzielone w ramach umów gwarancje są gwarancjami stanowiącymi zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną specyfikacją. Nie polegają one na świadczeniu oddzielnej usługi.

W Grupie występuje głównie sprzedaż z odroczonym terminem płatności. Dodatkowo w segmencie Produkcji i Handlu ma miejsce sprzedaż gotówkowa. W umowach z klientami w większości stosowane są terminy płatności nieprzekraczające 30 dni. Płatność zazwyczaj jest wymagalna po dostarczeniu dobra lub po zakończeniu usługi.

W ramach dostaw dóbr, gdzie następuje przeniesienie kontroli na klienta w świadczeniach spełnianych w punkcie czasu, rozliczenia z klientami i ujęcie przychodu następują po każdej dostawie. W Grupie dostawy dóbr oraz świadczenia usług kiedy klient jednocześnie otrzymuje i czerpie z nich korzyści rozliczane są w miarę upływu czasu.

Przychody z tytułu umów z klientami według terminu przekazania

Grupa ujmuje przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w określonym momencie czasu zgodnym z zastosowanymi warunkami dostawy INCOTERMS (CPT, DAP, DDP, EXW, FCA).

9.1.1 Przychody z umów z klientami według asortymentu

Nota	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Benzyny	-	-	4.603,7	3.032,7	4.603,7	3.032,7
Benzyna surowa	-	-	1.092,9	752,7	1.092,9	752,7
Oleje napędowe	-	-	18.890,6	11.814,0	18.890,6	11.814,0
Paliwo bunkrowe	-	-	245,6	156,3	245,6	156,3
Lekki olej opałowy	-	-	785,9	492,1	785,9	492,1
Ciężki olej opałowy	-	-	168,6	198,2	168,6	198,2
Paliwo lotnicze	-	-	824,6	418,1	824,6	418,1
Oleje smarowe	-	-	518,6	345,4	518,6	345,4
Oleje bazowe	-	-	795,0	320,7	795,0	320,7
Asfalty	-	-	1.336,1	1.010,8	1.336,1	1.010,8
Gazy płynne	-	-	755,7	470,5	755,7	470,5
Ropa naftowa	303,3	332,7	2,4	37,6	305,7	370,3
Gaz ziemny	956,1	248,1	1,0	1,1	957,1	249,2
Frakcja ksylenowa	-	-	143,3	140,1	143,3	140,1
Gacz parafinowy	-	-	165,1	158,3	165,1	158,3
Reformat	-	-	152,2	64,9	152,2	64,9
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	0,4	0,2	316,9	187,5	317,3	187,7
Pozostałe produkty, towary i materiały	9,4	5,7	643,1	546,0	652,5	551,7
Usługi	56,7	60,7	390,4	354,4	447,1	415,1
Razem	9.1	1.325,9	647,4	31.831,7	20.501,4	21.148,8

9.1.2 Przychody z umów z klientami według struktury geograficznej

Nota	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Polska	12,9	15,6	28.282,2	17.744,4	28.295,1	17.760,0
Belgia	23,1	-	340,6	291,2	363,7	291,2
Czechy	-	-	109,0	144,2	109,0	144,2
Dania	18,0	49,2	182,2	70,7	200,2	119,9
Francja	1,7	3,1	433,7	171,8	435,4	174,9
Holandia	77,3	82,8	722,1	574,0	799,4	656,8
Niemcy	658,8	224,0	612,8	478,6	1.271,6	702,6
Norwegia	190,0	83,6	19,0	19,4	209,0	103,0
Szwecja	10,3	10,7	97,7	235,1	108,0	245,8
Wielka Brytania	174,4	84,8	46,9	152,6	221,3	237,4
Pozostałe kraje	159,4	93,6	985,5	619,4	1.144,9	713,0
Razem	9.1	1.325,9	647,4	31.831,7	20.501,4	21.148,8

W latach 2020 - 2021 Grupa Kapitałowa LOTOS nie posiadała żadnego odbiorcy, którego udział w przychodach ze sprzedaży ogółem Grupy Kapitałowej LOTOS przekroczył 10%.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

9.2 Koszty według rodzaju

	Nota	2021	2020
Amortyzacja	8	1.049,0	1.089,9
Zużycie materiałów i energii ⁽¹⁾		23.953,0 ⁽²⁾	15.462,7
Usługi obce		1.496,5	1.433,1
Podatki i opłaty		762,1	764,1
Koszty świadczeń pracowniczych	9.3	981,3	938,7
Pozostałe koszty rodzajowe		358,8	273,8
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		1.243,4	977,7
Razem koszty według rodzaju		29.844,1	20.940,0
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		(1.060,0)	435,6
Razem		28.784,1	21.375,6
w tym:			
Koszt własny sprzedaży		26.775,1	19.441,7
Koszty sprzedaży		1.455,3	1.412,9
Koszty ogólnego zarządu		553,7	521,0

⁽¹⁾ W tym kwota 78,7 mln zł ujemnych różnic kursowych dotyczących działalności operacyjnej, ujętych w koszcie własnym sprzedaży (w roku 2020: 3,8 mln zł ujemnych różnic kursowych), patrz nota 11.1.3).

⁽²⁾ Wzrost kosztów zużycia materiałów i energii wskutek wzrostu cen surowców i energii.

9.3 Koszty świadczeń pracowniczych

	Nota	2021	2020
Koszty bieżących wynagrodzeń		731,7	702,1
Koszty ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń pracowniczych		218,1	209,4
Koszty nagród jubileuszowych, świadczeń emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia	10.12.1	31,5	27,2
Razem koszty świadczeń pracowniczych	9.2	981,3	938,7
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		(10,9)	6,0
Razem		970,4	944,7
w tym:			
Koszt własny sprzedaży		568,1	559,7
Koszty sprzedaży		51,8	49,7
Koszty ogólnego zarządu		350,5	335,3

Zasady rachunkowości w odniesieniu do świadczeń pracowniczych zostały opisane w notce 10.12.

9.4 Pozostałe przychody

	Nota	2021	2020
Odwrocenie straty z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych:		124,9	-
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości:		298,8	-
• aktywów związanych z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.2	296,0	-
- Polska: złoża B-3		116,2	-
- Polska: złoża B-8		135,0	-
- Norwegia: obszar Heimdal - złoża Vale		35,1	-
- Litwa: złoża Nausodis, Vėžaičiai		9,7	-
• aktywów trwałych rafineryjnych i pozostałych:		2,8	-
- statki	10.1.2.4	1,5	-
- pozostałe aktywa		1,3	-
Odpisy z tytułu utraty wartości:		(173,9)	-
• aktywów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.1	(0,6)	-
- Polska: Górowo Iławeckie		(0,3)	-
- Polska: obszar Kamień Pomorski		(0,3)	-
• aktywów związanych z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.2	(42,3)	-
- Norwegia: złoża Utgard		(39,2)	-
- Litwa: złoża Girkaliai		(3,1)	-
• aktywów trwałych rafineryjnych i pozostałych:	10.1.1.1	(131,0)	-
- stacje paliw		(3,6)	-
- aktywa objęte środkami zaradczymi		(127,0)	-
- pozostałe aktywa		(0,4)	-
Rezerwy:		30,5	-
- aktualizacja szacunku rezerw na koszty likwidacji morskich kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego - YME	10.13.1	20,9	-
- aktualizacja szacunku rezerw na koszty likwidacji morskich kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego - Heimdal	10.13.1	11,2	-
- aktualizacja szacunku rezerw na restrukturyzację		(3,8)	-
- rezerwy na roszczenia sporne		2,8	-
- pozostałe rezerwy		(0,6)	-
Dotacje		5,3	3,0
Odszkodowania		16,0	23,9
Modyfikacje umów leasingowych		3,5	5,5
Przedterminowe rozwiązanie umów leasingowych		6,8	3,6
Dostawa materiałów związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19	12.2.1	-	37,2
Rozliczenie kosztów za budowę, wyposażenie i funkcjonowanie szpitala tymczasowego dla chorych na COVID-19	12.2.1	36,4	-
Pozostałe		7,6	7,1
Razem		231,0	80,3

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

9.5 Pozostałe koszty

	Nota	2021	2020
Strata z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych:		-	904,8
Odpisy z tytułu utraty wartości:		-	923,8
• aktywów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.1	-	15,8
- Polska: Górowo Iławeckie		-	10,5
- Polska: obszar Młynary		-	5,3
• aktywów związanych z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego: Norwegia: złożo YME	10.1.2.2	-	460,6
• aktywów związanych z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.2	-	437,4
- Polska: złożo B-3		-	118,3
- Polska: złożo B-8		-	135,0
- Norwegia: złożo Utgard		-	155,0
- Litwa: złożo Nausodis, Genciai, Vėžaičiai, Girkaliai		-	29,1
• aktywów trwałych rafineryjnych i pozostałych:	10.1.1.1	-	10,0
- stacje paliw		-	8,8
- pozostałe aktywa		-	1,2
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości:		-	(19,0)
• aktywów związanych z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.2	-	(17,5)
- Polska: złożo B-3		-	(0,9)
- Norwegia: obszar Heimdal - złożo Vale		-	(16,6)
• aktywów trwałych rafineryjnych i pozostałych:		-	(1,5)
- statki	10.1.2.4	-	(1,1)
- pozostałe aktywa		-	(0,4)
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		7,4	2,2
Strata z tytułu zaniechanych inwestycji:		3,6	1,0
• aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego:	10.1.2.1	0,4	-
- Polska: obszar Młynary		0,3	-
- Polska: obszar Kamień Pomorski		0,1	-
• aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego: Polska: złożo B-3	10.1.2.2	1,7	-
• aktywa trwałe rafineryjne i pozostałe:	10.1.1.1	1,5	1,0
- stacje paliw		1,5	0,9
- pozostałe aktywa		-	0,1
Rezerwy:		-	17,8
- rezerwy na roszczenia sporne	12.1.1	-	32,1
- aktualizacja rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności - umowa nabycia aktywów Sleipner	10.13.1	-	(4,5)
- aktualizacja szacunku rezerw na koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego - Heimdal	10.13.1	-	(13,8)
- rezerwy na restrukturyzację		-	3,7
- pozostałe rezerwy		-	0,3
Kary i odszkodowania		0,7	1,6
Szkody majątkowe związane z normalną działalnością		1,5	1,2
Składki członkowskie związane z przynależnością do organizacji branżowych		3,6	3,5
Darowizny na cele społeczne		11,1	19,4
Środki przeznaczone na budowę, wyposażenie i funkcjonowanie szpitala tymczasowego dla chorych na COVID-19	12.2.1	37,9	-
Dostawa materiałów związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19	12.2.1	15,6	48,7
Pozostałe		5,7	5,2
Razem		87,1	1.005,4

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

9.6 Przychody finansowe

Zasady rachunkowości

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwy organ jednostki wypłacającej dywidendę uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy. Grupa zdecydowała o klasyfikacji przychodów z tytułu dywidend jako przychodów finansowych z uwagi na powszechność stosowania takiej prezentacji w sprawozdawczości wśród stosujących MSSF podmiotów, nie będących instytucjami finansowymi (ang. common practice). Grupa stosuje taką prezentację w sposób ciągły.

Przychody z tytułu odsetek są rozpoznawane w momencie ich naliczenia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej). Grupa zalicza przychody z odsetek do przychodów finansowych w związku z powszechnie stosowaną i akceptowaną praktyką sprawozdawczą podmiotów stosujących MSSF, nie będących instytucjami finansowymi (ang. common practice). Prezentacja ta jest stosowana przez Grupę w sposób ciągły.

	Nota	2021	2020
Dywidendy:		1,7	3,0
- wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		-	-
- inwestycje kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11.1.3	1,7	3,0
Odsetki:		16,8	9,8
• odsetki obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej:		16,3	9,6
- od należności z tytułu dostaw i usług	11.1.3	1,2	2,4
- od środków pieniężnych	11.1.3	0,2	1,3
- od lokat	11.1.3	1,2	5,4
- od udzielonych pożyczek	11.1.3	13,6	0,4
- pozostałe		0,1	0,1
• odsetki od leasingu		0,5	0,1
• pozostałe odsetki		-	0,1
Różnice kursowe:		-	42,2
- od kredytów	11.1.3	-	39,9
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych	11.1.3	-	(7,7)
- od obligacji	11.1.3	-	2,4
- od środków pieniężnych	11.1.3	-	16,2
- od leasingu	11.1.3	-	(4,1)
- od zobowiązań inwestycyjnych	11.1.3	-	(6,8)
- od rozrachunków z tytułu dostaw i usług	11.1.3	-	2,3
Aktualizacja wartości pochodnych instrumentów finansowych:		242,7	65,7
- wycena	11.1.3	136,9	43,1
- rozliczenie	11.1.3	105,8	22,6
Prowizja od pożyczki		-	4,9
Pozostałe		0,7	0,2
Razem		261,9	125,8

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

9.7 Koszty finansowe

	Nota	2021	2020
Odsetki:		191,7	225,8
• odsetki obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej:		73,0	92,7
- od kredytów	11.1.3	66,1	82,3
- od pożyczek	11.1.3	1,1	1,5
- od obligacji	11.1.3	5,2	8,0
- pozostałe		0,6	0,9
• odsetki od leasingu	11.1.3	72,7	75,8
• pozostałe odsetki:		46,0	57,3
- dyskonto od rezerw na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, na rekultywację oraz pozostałych rezerw	10.13.1	41,4	51,7
- koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	10.12	3,4	4,4
- pozostałe		1,2	1,2
Różnice kursowe:		70,5	-
- od kredytów	11.1.3	66,6	-
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych	11.1.3	(21,7)	-
- od obligacji	11.1.3	17,8	-
- od środków pieniężnych	11.1.3	(2,8)	-
- od leasingu	11.1.3	14,2	-
- od zobowiązań inwestycyjnych	11.1.3	(0,1)	-
- od rozrachunków z tytułu dostaw i usług	11.1.3	(0,7)	-
- od cash pool	11.1.3	(2,7)	-
- pozostałe		(0,1)	-
Odpis z tytułu utraty wartości udziałów we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności	10.2	2,8	114,5
Prowizje bankowe		18,4	7,9
Rezerwa na roszczenia sporne	12.1.1	-	17,6
Rezerwa na ryzyko podatkowe		4,1	4,2
Pozostałe		1,2	0,5
Razem		288,7	370,5

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

9.8 (Strata)/Odwrocenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

	Nota	2021	2020
Strata z tytułu utraty wartości należności	11.1.3	(5,5)	(4,7)
- odpisy		(11,4)	(10,5)
- odwrócenie odpisów		5,9	5,8
Strata z tytułu utraty wartości pożyczek	11.1.3	0,8	(9,4)
Razem		(4,7)	(14,1)

9.9 Podatek dochodowy

Zasady rachunkowości

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto z powodu występowania tzw. różnic przejściowych między przychodami w ujęciu księgowym i podatkowym tj. przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w innym okresie niż bieżący okres sprawozdawczy oraz tzw. różnic trwałych wynikających z faktu, iż część kosztów i przychodów, ujętych księgowo nigdy nie będzie uwzględniona w rozliczeniu podatkowym. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego ustalone jest z uwzględnieniem wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień kończący okres sprawozdawczy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego ujmowane jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Niezależnie od powyższych reguł Grupa ujmuje zobowiązania z tytułu podatku odroczonego w zakresie różnic przejściowych związanych z prawami do użytkowania aktywów oraz aktywami z tytułu przyszłej likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego, a także aktywa z tytułu podatku odroczonego w zakresie różnic przejściowych związanych ze zobowiązaniami z tytułu leasingu oraz rezerwami na koszty likwidacji i rekultywacji.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego jest weryfikowana na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do jego częściowego lub całkowitego zrealizowania.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów lub zobowiązań zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień kończący okres sprawozdawczy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień kończący okres sprawozdawczy. Wpływ podatku odroczonego ujmuje się w wyniku danego okresu, z wyjątkiem podatków wynikających z transakcji lub zdarzeń, które są ujmowane poza wynikiem w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, lub wynikających z połączenia przedsięwzięć.

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości po skompensowaniu dla poszczególnych jednostek objętych konsolidacją.

Szacunki

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Zarząd Jednostki Dominującej weryfikuje przyjęte szacunki dotyczące prawdopodobieństwa odzyskania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje oraz doświadczenia z przeszłości.

9.9.1 Obciążenia podatkowe

	Nota	2021	2020
Podatek bieżący		631,5	58,6
Podatek odroczony	9.9.3	613,2	(565,2)
Razem podatek dochodowy wykazany w wyniku netto	9.9.2	1.244,7	(506,6)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach (netto), w tym z tytułu:		(7,9)	40,6
- zabezpieczeń przepływów pieniężnych	10.8.3	(6,8)	42,0
- zysków/(strat) z tytułu inwestycji w instrumenty kapitałowe		(2,3)	-
- zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		1,2	(1,4)

Część bieżąca oraz odroczonego podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym dla podmiotów działających na terenie Polski.

Dla norweskiej spółki zależnej LOTOS Exploration and Production Norge AS marginalna stopa podatkowa wynosi 78% podstawy opodatkowania. Działalność LOTOS Exploration and Production Norge AS podlega opodatkowaniu w ramach dwóch równoległych systemów podatkowych: systemu podatku dochodowego (stawka podatku 22%) oraz systemu podatku naftowego (dodatkowa stawka podatku 56%).

Dla litewskich spółek zależnych z GK AB LOTOS Geonafra podatek w części bieżącej i odroczonej ustalony został według stawki 15%.

9.9.2 Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej oraz uzgodnienie wyniku brutto do podstawy opodatkowania

	2021	2020
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	4.456,5	(1.652,8)
Podatek dochodowy według stawki 19%	846,7	(314,0)
Różnice trwałe	10,9	49,7
Efekt podatkowy odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu strat podatkowych rozliczanych w czasie	(24,7)	36,2
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie	(1,5)	-
Efekt podatkowy udziału w zyskach jednostek wycenianych metodą praw własności	(0,8)	(0,4)
Korekty wykazane w bieżącym roku w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	(0,5)	(0,1)
Różnica wynikająca z opodatkowania spółek stawkami innymi niż 19%:	414,6	(278,0)
- Norwegia	413,2	(281,1)
- Litwa	0,7	3,0
- pozostałe	0,7	0,1
Podatek dochodowy	1.244,7	(506,6)
Efektywna stawka podatkowa	27,9%	30,7%

9.9.3 Odroczonego podatek dochodowy

	Nota	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Zmiana stanu
		31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		189,7	384,2	(194,5)
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego		(556,7)	(144,5)	(412,2)
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	9.9.4	(367,0)	239,7	(606,7)
Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych				1,4
Podatek odroczonego wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto	9.9.1			(7,9)
Obciążenie z tytułu podatku odroczonego wykazane w wyniku netto	9.9.1			(613,2)

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatnich różnic przejściowych przypada na lata 2022 - 2098.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych rozliczanych w czasie podlegają ocenie pod kątem ich realizowalności. Ocena dokonywana jest w oparciu o aktualne wyniki podatkowe osiągane przez poszczególne spółki Grupy oraz prognozy co do działalności spółek i ich wyników finansowych w latach kolejnych. Na podstawie dokonanej oceny zdecydowano o odpisaniu części aktywów z tytułu podatku odroczonego od strat podatkowych poniesionych w roku bieżącym oraz latach ubiegłych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość nierozpoznanych aktywów podatkowych z tytułu strat podatkowych wyniosła 10,2 mln zł (31 grudnia 2020: 36,2 mln zł). Okres, w którym straty podatkowe, na które nie utworzono aktywa podatkowego, mogą być rozliczone zgodnie z przepisami podatkowymi upływa w roku 2026.

9.9.4 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

Nota	31 grudnia 2020	Podatek odroczonego wykazany w wyniku netto	Podatek odroczonego wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach)	Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych	31 grudnia 2021
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Świadczenia pracownicze	80,6	3,5	(1,2)	0,2	83,1
Rezerwy/Aktywa na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu oraz rekultywację terenu	725,7	86,0	-	34,8	846,5
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rozliczeń z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie)	10,8	(11,4)	-	0,6	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	5,8	-	6,8	-	12,6
Straty podatkowe rozliczane w czasie	267,2	(87,7)	-	-	179,5
Pozostałe	125,7	8,3	-	-	134,0
	1.215,8	(1,3)	5,6	35,6	1.255,7
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	832,2	609,2	-	33,7	1.475,1
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rozliczeń z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie)	-	3,7	-	0,4	4,1
Różnica z tytułu księgowej i podatkowej wyceny umów leasingu	17,1	(11,2)	-	(0,1)	5,8
Wycena instrumentów kapitałowych do wartości godziwej	-	-	(2,3)	-	(2,3)
Pozostałe	126,8	10,2	-	3,0	140,0
	976,1	611,9	(2,3)	37,0	1.622,7
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	9.9.3	239,7	(613,2)	7,9	(1,4)
				(1,4)	(367,0)

9.10 Zysk/(Strata) netto przypadający/(a) na jedną akcję

	2021	2020
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) akcjonariuszom Jednostki Dominującej w mln zł (A)	3.211,8	(1.146,2)
Średnia ważona liczba akcji w mln sztuk (B)	184,9	184,9
Zysk/(Strata) netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	17,37	(6,20)

Zysk/(Strata) przypadający/(a) na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony/(a) poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję jest równy/(a) zyskowi/(stracie) podstawowemu/(ej), ponieważ nie występują instrumenty rozwodniące zysk/(stratę) netto na jedną akcję

10. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej

10.1 Rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne

Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe, z wyjątkiem gruntów, są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Grunty wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po wprowadzeniu składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania, jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

W wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych uwzględnia się koszty finansowania zewnętrznego.

Koszty finansowania zewnętrznego (tj. odsetki oraz inne koszty ponoszone w związku z pozyskaniem środków finansowych) ujmują się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono. Wyjątkiem od tej reguły jest ujmowanie kosztów finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów (w tym różnice kursowe w stopniu, w jakim uznawane są za korektę odsetek i różnice kursowe od prowizji), które aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika (dostosowywany składnik aktywów to taki, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży).

W zakresie, w jakim środki finansowe pożyczają się specjalnie w celu pozyskania dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować jako część tego składnika aktywów, ustala się jako różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego poniesionymi z tytułu danej pożyczki lub kredytu w danym okresie, a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

W stopniu, w jakim środki finansowe pożyczają się bez ściśle określonego celu, a następnie przeznaczają na pozyskanie dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, ustala się poprzez zastosowanie odpowiedniej stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na ten składnik majątku.

Rzeczowe aktywa trwałe (w tym ich komponenty), z wyjątkiem gruntów oraz rzeczowych aktywów trwałych zaliczanych do infrastruktury wydobywczej ropy naftowej, są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Rzeczowe aktywa trwałe wchodzące w skład infrastruktury wydobywczej ropy naftowej i gazu ziemnego amortyzowane są metodą naturalną opartą na odpisywaniu w ciężar kosztów kwoty amortyzacji przypadającej na jednostkę wydobycia. Stawka amortyzacji szacowana jest w odniesieniu do prognozy wydobycia surowca z obszaru geologicznego. W przypadku istotnej zmiany wielkości szacowanych zasobów węglowodorów (wg. tzw. kategorii 2P – zasoby pewne oraz prawdopodobne) na dzień kończący okres sprawozdawczy ustala się zaktualizowaną kwotę amortyzacji przypadającą na jednostkę wydobytego surowca i począwszy od nowego roku obrotowego dokonuje amortyzacji według zaktualizowanej stawki.

Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem (w tym kosztów finansowych) pomniejszonych o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy nie są amortyzowane do momentu osiągnięcia przydatności do użytkowania.

	<u>Metoda amortyzacji</u>	<u>Okres amortyzacji /użytkowania</u>
Grunty (z wyłączeniem nabytych praw wieczystego użytkowania)	Nie podlegają amortyzacji	
Środki trwałe w toku budowy	Nie podlegają amortyzacji	
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe:		
Budynki, budowle	Liniowa	od 1 roku do 80 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	Liniowa	od 1 roku do 25 lat
Środki transportu, pozostałe	Liniowa	od 1 roku do 15 lat
Rzeczowe aktywa trwałe wchodzące w skład infrastruktury wydobywczej ropy naftowej i gazu ziemnego	Metoda naturalna oparta na jednostkach wydobycia	Stawka amortyzacji szacowana jest w odniesieniu do prognozy wydobycia surowca z obszaru geologicznego (wg. kategorii 2P – zasoby pewne oraz prawdopodobne).

Wartość końcowa, okres użytkowania oraz metoda amortyzacji składników aktywów poddawane są corocznej weryfikacji i w razie konieczności korygowane z efektem od początku następnego roku obrotowego.

Dany składnik rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jego zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów) są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

W ramach rzeczowych aktywów trwałych wchodzących w skład infrastruktury wydobywczej Grupa ujmuje aktywa odpowiadające wartości rezerwy na likwidację kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego. Aktywa te tworzone są zgodnie z przepisami standardu MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”, który stanowi, iż koszt / wartość składnika majątku trwałego składa się m.in. ze wstępnego szacunku kosztu rozbiórki, demontażu / usunięcia rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia miejsca jego montażu do pierwotnego kształtu, którego obowiązek poniesienia ciąży na jednostce albo od momentu nabycia rzeczowych aktywów trwałych albo w konsekwencji użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych przez jednostkę przez pewien okres w celu innym niż wytworzenie zapasów w trakcie danego okresu. Na Grupie ciąży obowiązek poniesienia kosztów likwidacji kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego, wykonania rozbiórki, demontażu, usunięcia innych środków trwałych oraz przywrócenia miejsca ich montażu do pierwotnego kształtu. Ponadto, zgodnie z MSR 16 (par. 63), Grupa jest zobowiązana do okresowej analizy zmiany wartości aktywa, nie rzadziej niż na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Zmiany wartości tak rozpoznanych aktywów mogą wynikać z następujących powodów:

- zmiany w szacowanych wypływach pieniężnych niezbędnych do wywiązania się z obowiązku likwidacji,
- zmiany wysokości bieżącej rynkowej stopy dyskontowej,
- zmiany stopy inflacji.

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe związane z poszukiwaniem oraz oceną złóż ropy naftowej i gazu ziemnego są aktywowane do czasu określenia zasobności danego złoża oraz ekonomicznej opłacalności jego eksploatacji i prezentowane w odrębnej pozycji rzeczowych aktywów trwałych, zgodnie z MSSF 6 „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych”. W momencie potwierdzenia istnienia złóż, których eksploatacja jest technicznie możliwa i ekonomicznie opłacalna, nakłady te są przenoszone do odpowiednich pozycji rzeczowych aktywów trwałych związanych z zagospodarowaniem i wydobywaniem zasobów, które są następnie amortyzowane metodą naturalną (patrz wyżej), zależną od poziomu zasobów oraz ich faktycznego wydobycia.

W przypadku, gdy poniesione nakłady na rzeczowe aktywa w toku budowy nie doprowadzą do odkrycia złóż, których eksploatacja jest technicznie możliwa i ekonomicznie opłacalna, dokonuje się odpisów aktualizujących ich wartość w wynik okresu, w którym stwierdzono brak możliwości gospodarczego wykorzystania złóż.

Pozostałe aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne, inne niż wartość firmy, obejmują koncesje na poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej na Litwie nabyte w ramach połączenia przedsięwzięć, wartość nakładów poniesionych na koncesje związane z poszukiwaniem ropy naftowej i gazu ziemnego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, pozostałe koncesje poszukiwawcze i wydobywcze w Polsce, licencje na programy komputerowe, patenty, znaki towarowe, nabyte prawa do emisji CO₂ oraz aktywa niematerialne w realizacji.

Początkowe ujęcie aktywów niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, jeśli są nabyte w ramach oddzielnej transakcji. Aktywa niematerialne nabyte w ramach transakcji połączenia przedsięwzięć są ujmowane według wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym aktywów niematerialnych, są one wyceniane z uwzględnieniem umorzenia i odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Zakupione uprawnienia do emisji CO₂ są wycenione w koszcie nabycia pomniejszonym o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości i wykazywane jako aktywa niematerialne nie podlegające amortyzacji. W przypadku wykorzystania nabytych praw w celu pokrycia niedoboru uprawnień na dzień rozliczenia emisji za dany rok, wykorzystane uprawnienia wg wartości księgowej są rozliczane z utworzoną uprzednio rezerwą na pokrycie niedoboru uprawnień do emisji CO₂. Rozchód tych uprawnień ujmowany jest wg metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło). Przychody z tytułu sprzedaży niewykorzystanych przez Grupę praw do emisji ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie sprzedaży. Nieodpłatnie otrzymane uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂) są przez Grupę prezentowane w sprawozdaniu finansowym zgodnie z metodą zobowiązań netto (patrz nota 10.13). Zgodnie z tą metodą nieodpłatnie otrzymane uprawnienia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wartości litewskich koncesji nabytych w ramach stopniowego przejęcia kontroli nad spółkami GK AB LOTOS Geonafra, Grupa ujmuje w ramach aktywów niematerialnych związanych z zagospodarowaniem i wydobywaniem zasobów węglowodorów i amortyzuje metodą naturalną polegającą na odpisaniu w ciężar kosztów kwoty amortyzacji przypadającej na jednostkę wydobytej ropy naftowej. Stawka amortyzacji szacowana jest w odniesieniu do prognozy wydobycia surowca z danego złoża. W przypadku istotnej zmiany wielkości szacowanych zasobów węglowodorów (wg tzw. kategorii 2P – zasoby pewne oraz prawdopodobne) na dzień kończący okres sprawozdawczy ustala się zaktualizowaną kwotę amortyzacji przypadającą na jednostkę wydobytego surowca i począwszy od nowego roku obrotowego dokonuje odpisów amortyzacyjnych według zaktualizowanej stawki.

Wartości nakładów poniesionych na koncesje poszukiwawcze ropy naftowej i gazu ziemnego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym są wykazywane w odrębnej pozycji aktywów niematerialnych, zgodnie z MSSF 6 „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych” i do czasu potwierdzenia technicznej wykonalności oraz ekonomicznej zasadności wydobywania, nie są amortyzowane. Polityka rachunkowości dotycząca nakładów na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych opisana została szerzej w notce 10.1.2.1.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane lecz ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

	Metoda amortyzacji	Okres amortyzacji /użytkowania
Aktywa produkcyjne związane z wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		
Koncesje (Litwa, Polska)	Metoda naturalna	Stawka amortyzacji szacowana jest w odniesieniu do prognozy wydobycia surowca z danego złoża (wg tzw. kategorii 2P – zasoby pewne oraz prawdopodobne)
Aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		
Koncesje poszukiwawcze ropy naftowej i gazu ziemnego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym	Nie podlegają amortyzacji do czasu potwierdzenia technicznej wykonalności oraz ekonomicznej zasadności wydobywania	
Pozostałe aktywa niematerialne		
Licencje na programy komputerowe, patenty, Metoda liniowa		od 2 do 40 lat

znaki towarowe.	
Nabyte prawa do emisji CO ₂	Nie podlegają amortyzacji
Aktywa niematerialne w realizacji	Nie podlegają amortyzacji

Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych są weryfikowane na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie uzyskiwania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregośkolwiek ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada:

- wartości godziwej składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne w ramach którego składnik ten jest użytkowany, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub
- wartości użytkowej składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne w ramach którego składnik ten jest użytkowany zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, w większości niezależnie od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa danego składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej (przy zastosowaniu stopy dyskontowej i przed uwzględnieniem skutków opodatkowania), która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych składników majątkowych używanych w działalności ujmuje się jako pozostałe koszty.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów powinien zostać zmniejszony, czy odwrócony w całości. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa ponownie szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów a poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odpowiedniemu odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika niefinansowych aktywów trwałych ujmuje się niezwłocznie jako pozostałe przychody. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Grupa dokonuje kompensaty odpowiadających sobie tytułów pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, w tym strat z tytułu utraty wartości aktywów oraz ich odwrócenia zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” (pkt. 34) i wykazuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w wartości netto.

Profesjonalny osąd

Klasyfikacja aktywów złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w sprawozdaniu finansowym

Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów złożowych odpowiednio do aktywów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów danego złoża (ang. exploration & evaluation) lub do aktywów związanych z zagospodarowaniem (ang. development) i pełną eksploatacją (ang. production) kierując się profesjonalnym osądem.

Po potwierdzeniu wielkości danego złoża i zatwierdzeniu planu jego eksploatacji nakłady na aktywa złożowe są przenoszone z pozycji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych do odpowiednich pozycji rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych związanych z zagospodarowaniem i wydobywaniem.

Decyzja o prezentacji aktywów złoża w sprawozdaniu finansowym w ramach zagospodarowania lub aktywów związanych z wydobywaniem zasobów uwzględnia wszelkie warunki i okoliczności związane z prowadzonym w segmencie wydobywczym procesem realizacji inwestycji i późniejszego pełnego eksploataowania złoża.

Szacunki

Amortyzacja

Podstawą do naliczania amortyzacji naturalnej składników majątku morskich i lądowych kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego są oceniane przez Grupę, weryfikowane i aktualizowane wielkości zasobów węglowodorów (wg tzw. kategorii 2P zasoby pewne oraz zasoby prawdopodobne) oraz prognozy wydobycia dla poszczególnych złóż ropy naftowej i gazu sporządzane na podstawie danych geologicznych, w oparciu o próbną eksploatację, późniejszy przebieg produkcji i harmonogram planowanych prac przyjętych w strategii długoterminowej.

Wysokość stawek amortyzacyjnych rafineryjnych i pozostałych aktywów trwałych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ich ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Aktualizacja szacunków w tym zakresie, która miała wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy za rok 2021 dotyczyła przede wszystkim Jednostki Dominującej, w której nastąpiło zmniejszenie amortyzacji z tego tytułu o 1,1 mln zł.

Utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Do istotnych założeń uwzględnianych przy szacunkach tej wartości należą takie zmienne jak: stopy dyskontowe, stopy wzrostu, wskaźniki cenowe oraz czynniki makroekonomiczne takie jak ceny ropy, deferencał, marże rafineryjne i kracki oraz ceny sprzedaży zawarte w przedwstępnych umowach sprzedaży w odniesieniu do aktywów objętych środkami zaradczymi.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku, po przeprowadzeniu analiz przepływów pieniężnych dla poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne i wykonaniu stosownych testów na utratę wartości dla aktywów, które tego wymagały, Grupa dokonała niezbędnych korekt wartości tych aktywów i ujawniła szczegółowe informacje dotyczące założeń i wyników testów.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	10.1.1	9.536,4	9.627,9
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	10.1.1.1	9.343,5	9.466,9
Własne		8.027,5	8.126,7
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	10.1.3	1.316,0	1.340,2
Aktywa niematerialne, w tym:		192,9	161,0
Wartość firmy	10.1.1.2	45,6	45,6
Pozostałe aktywa niematerialne	10.1.1.3	147,3	115,4
Aktywa trwałe segmentu wydobywczego	10.1.2	3.957,8	3.236,9
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:		3.540,5	2.923,1
Własne		3.209,9	2.890,5
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	10.1.3	330,6	32,6
Aktywa niematerialne, w tym:		417,3	313,8
Wartość firmy		1,1	1,1
Pozostałe aktywa niematerialne		416,2	312,7
Razem rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne		13.494,2	12.864,8
w tym:			
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:		12.884,0	12.390,0
Własne		11.237,4	11.017,2
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania		1.646,6	1.372,8
Aktywa niematerialne		610,2	474,8

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

10.1.1 Aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu

10.1.1.1 Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu

Nota	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021	1.225,6	5.801,6	7.100,4	1.395,5	440,2	15.963,3
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	33,7	559,5	593,2 ⁽¹⁾
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy	31,3	307,7	271,1	122,1	(732,2)	-
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	2,3	2,3
Leasing	41,7	11,1	-	106,9	-	159,7 ⁽²⁾
Zbycie	(1,9)	(12,9)	(19,6)	(11,3)	(4,7)	(50,4)
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	9.5	-	-	-	(1,5)	(1,5) ⁽³⁾
Pozostałe	-	0,4	(2,7)	(1,8)	(8,0)	(12,1)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021	1.296,7	6.107,9	7.349,2	1.645,1	255,6	16.654,5
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021	92,6	2.362,1	3.183,4	709,9	-	6.348,0
Amortyzacja	38,8	223,1	319,2	189,6	-	770,7
Leasing	(3,6)	(1,1)	-	(43,9)	-	(48,6) ⁽⁴⁾
Zbycie	(1,7)	(9,5)	(17,8)	(7,7)	-	(36,7)
Pozostałe	-	-	0,1	1,1	-	1,2
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021	126,1	2.574,6	3.484,9	849,0	-	7.034,6
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021	27,4	100,9	12,1	6,9	1,1	148,4
Utworzenie	9.4	10,9	81,0	-	17,6	131,0 ⁽⁵⁾
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	(1,3)	(1,0)	(0,3)	(0,4)	(3,0)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021	38,3	180,6	32,6	6,6	18,3	276,4
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021	1.132,3	3.352,7	3.831,7	789,5	237,3	9.343,5

⁽¹⁾ Nakłady inwestycyjne związane były głównie z rozbudową sieci stacji paliw (190,2 mln zł), nabyciem taboru kolejowego (80,3 mln zł), zakupem katalizatorów (70,7 mln zł), a także zakup części zamiennych (33,2 mln zł), realizacją projektu Hydrokrakingowej Bloku Olejowego (HBO) (23,4 mln zł), budową nalewaka kolejowego (12,5 mln zł), budową i modernizacją Terminala Paliw (16,8 mln zł, przeprojektowaniem instalacji Clausa (odzysku siarki) (13,8 mln zł) oraz projektem rozbudowy pojemności magazynowych i mocy nalewczyc LPG (9,6 mln zł).

⁽²⁾ W tym: nowe umowy leasingu, przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu, zakończenie umów leasingowych, modyfikacje umów leasingowych, utworzone aktywo z tytułu likwidacji (patrz nota 10.1.3.).

⁽³⁾ Dotyczy spisania nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji na stacjach paliw.

⁽⁴⁾ W tym: przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu, zakończenie umów leasingowych, modyfikacje umów leasingowych (patrz nota 10.1.3.).

⁽⁵⁾ W tym odpis na aktywa objęte środkami zaradczymi (127,0 mln zł) oraz odpis z tytułu utraty wartości sieci stacji paliw (3,6 mln zł).

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Nota	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020	1.180,1	5.690,2	6.982,5	1.231,8	349,8	15.434,4
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	21,7	403,6	425,3 ⁽¹⁾
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy	10,5	86,9	134,6	79,0	(311,0)	-
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	6,1	6,1
Leasing	40,2	28,4	-	80,0	(0,4)	148,2 ⁽²⁾
Zbycie	(5,2)	(4,1)	(15,4)	(13,0)	(0,2)	(37,9)
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	9.5	-	-	-	(1,0)	(1,0) ⁽³⁾
Pozostałe	-	0,2	(1,3)	(4,0)	(6,7)	(11,8)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020	1.225,6	5.801,6	7.100,4	1.395,5	440,2	15.963,3
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020	55,9	2.148,7	2.875,0	577,3	-	5.656,9
Amortyzacja	37,2	215,5	321,0	179,7	-	753,4
Leasing	-	(0,3)	-	(37,8)	-	(38,1) ⁽⁴⁾
Zbycie	(0,5)	(2,1)	(13,3)	(10,8)	-	(26,7)
Pozostałe	-	0,3	0,7	1,5	-	2,5
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020	92,6	2.362,1	3.183,4	709,9	-	6.348,0
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020	19,8	99,3	12,0	6,9	1,1	139,1
Utworzenie	9.5	7,6	1,7	0,6	-	10,0 ⁽⁵⁾
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	(0,1)	(0,5)	(0,1)	-	(0,7)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020	27,4	100,9	12,1	6,9	1,1	148,4
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020	1.105,6	3.338,6	3.904,9	678,7	439,1	9.466,9

⁽¹⁾ Nakłady inwestycyjne związane były głównie z realizacją budowy instalacji opóźnionego koksovania wraz z infrastrukturą towarzyszącą EFRA (64,3 mln zł), rozbudową sieci stacji (140,5 mln zł), budową nalewaka kolejowego (49,2 mln zł), nabyciem taboru kolejowego (54,3 mln zł), a także zakup części zamiennych (21,7 mln zł).

⁽²⁾ W tym: nowe umowy leasingu, przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu, zakończenie umów leasingowych, modyfikacje umów leasingowych, utworzone aktywo z tytułu likwidacji, nierozliczone i rozliczone opłaty wstępne (patrz nota 10.1.3.).

⁽³⁾ W tym spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji na stacjach paliw 0,9 mln zł.

⁽⁴⁾ W tym: przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu, zakończenie umów leasingowych, modyfikacje umów leasingowych (patrz nota 10.1.3.).

⁽⁵⁾ W tym odpis z tytułu utraty wartości sieci stacji paliw 8,8 mln zł.

10.1.1.1 Informacja na temat testów na utratę wartości sieci stacji paliw

W 2021 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. dokonała odpisu z tytułu utraty wartości aktywów dotyczących stacji paliw w łącznej kwocie 3,6 mln zł, co zaprezentowano w nocie 9.4., w związku z szacowanym brakiem uzyskania zwrotu z zaangażowanych aktywów na odpowiednim poziomie (utworzenie odpisu w roku 2020: 8,8 mln zł, patrz nota 9.5.).

Wartość odzyskiwalną aktywów trwałych sieci stacji paliw ustalono w oparciu o wartości użytkowe pojedynczych stacji stosując metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wyliczenie dotyczące przyszłych przepływów pieniężnych zostało dokonane na podstawie prognoz przepływów pieniężnych w okresie ekonomicznej użyteczności poszczególnych stacji, przygotowanych w oparciu o przewidywania budżetowe na rok 2022 oraz plan wpływów i wypływów środków pieniężnych w latach następnych w oparciu o strategię rozwoju. Ścieżki rozwoju każdej stacji zostały indywidualnie zaopiniowane przez Dział Biznesowy odpowiedzialny operacyjnie za dane stacje. Średni ważony koszt kapitału WACC netto według struktury finansowania dla spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. przyjęto na poziomie 6,96% (w roku 2020: 5,65%).

Obliczenie wartości użytkowej ośrodków generujących środki pieniężne jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Marża brutto, która bazuje na średnich wartościach marż jednostkowych przypadających na okres budżetowy. W pierwszym roku okresu budżetowego, marża jednostkowa na paliwie pozostaje na poziomie zbliżonym do osiąganego w 2021 roku z uwzględnieniem mikrorynków dla danych stacji.
- Ocena roku 2021 została wykonana bez uwzględniania realizowanych wyników IV kwartału 2021 roku, ze względu na ich incydentalność i zaburzający analizę charakter. Wyniki IV kwartału 2021 roku w zakresie realizowanej marży jednostkowej, w sposób znaczący odbiegają od standardowych wyników realizowanych w okresach poprzednich. Zaistniała sytuacja rynkowa, polegająca na zatrzymaniu wzrostu cen detalicznych przez największego konkurenta, a jednocześnie mającego największy wpływ na kształtowanie cen na stacjach paliw w Polsce, uniemożliwiła Spółce realizowanie zakładanych marż.
- Poziom marży jednostkowej na paliwie jest tak planowany, by pokryć koszty operacyjne i ich ewentualny wzrost w roku budżetowym. Poziom marży jednostkowej w kolejnych latach odzwierciedla makroekonomiczne wskaźniki inflacyjne przyjęte do modelu. Marża jednostkowa dla sprzedaży pozapaliwowej przypadająca na okres budżetowy jest wyższa średnio o 1% w porównaniu do roku poprzedzającego okres budżetowy. Zakładany jest stopniowy powrót do stanu poprzedzającego pandemię COVID-19. W kolejnych latach przewidywany wzrost marży jednostkowej pozapaliwowej wynika ze zmiany mixu produktowego i zwiększenia w strukturze sprzedaży towarów wysokomargowych, głównie gastronomii.
- Stopa dyskontowa, która odzwierciedla oczekiwaną stopę zwrotu z aktywów, przy określonym poziomie ryzyka, po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 19% (kalkulacja stopy przeprowadzona jest zgodnie z metodyką WACC oraz CAPM i bazuje na wielkościach takich, jak m.in. mediana kwotowań 10 – letnich obligacji skarbowych, premia za ryzyko rynkowe (MRP) i ryzyko specyficzne kraju (CPR) oraz rynkowa struktura finansowania).
- Wolumeny bazujące na dynamice wzrostu konsumpcji detalicznej paliw oraz na analizie biznesowej uwzględniającej specyfikę mikrorynków badanych lokalizacji.
- Udział w rynku w okresie budżetowym (przyjęto zachowanie udziału w rynku).
- Stopę wzrostu zastosowaną do szacowania przepływów pieniężnych poza okresem budżetowym (2,5%).

10.1.1.2 Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów objętych środkami zaradczymi

W efekcie podpisanych warunkowych umów dotyczących zbycia aktywów LOTOS (patrz nota 2.1), Grupa na dzień 31 grudnia 2021 roku dokonała analizy przesłanek utraty wartości majątku objętego środkami zaradczymi.

W wyniku przeprowadzanej analizy zidentyfikowano konieczność wykonania testów na utratę wartości dla części aktywów objętych środkami zaradczymi, tj. dla aktywów spółek LOTOS Terminale S.A., LOTOS Infrastruktura S.A. i RCEkoenergia Sp. z o.o. (razem „aktywa logistyczne”) oraz dla majątku rafineryjnego, celem oszacowania ich wartości użytkowej.

Z uwagi na warunkowy charakter umów sprzedaży wycena wartości testowanych aktywów opracowana została z wykorzystaniem metody scenariuszowej, tj. z uwzględnieniem szacowanej wartości użytkowej aktywów generowanej w ramach bieżącego funkcjonowania w Grupie Kapitałowej LOTOS („scenariusz bazowy”) oraz według wartości wynikającej z oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniających realizację postanowień umów transakcji sprzedaży aktywów jak i innych umów regulujących przyszłą współpracę z inwestorami („scenariusz transakcyjny”). Prognoza wartości użytkowej aktywów opracowana została z wykorzystaniem najbardziej aktualnych prognoz finansowych, a scenariuszom przypisano odpowiednie wagi, wynikające z oceny prawdopodobieństwa zaistnienia.

Kluczowe założenia makroekonomiczne przyjęte na potrzeby oceny wartości aktywów obejmują: prognozy kursów walut, inflacji, notowań ropy i gazu ziemnego oraz cracków produktowych zgodnie z obecnie przyjmowanymi scenariuszami rynkowymi. W tym zakresie okres prognozy szczegółowej obejmuje prognozy do 2026 roku. Po 2026 roku przyjęto założenie o braku zmienności założeń makroekonomicznych w długim okresie, kontynuując poziom z roku 2026 z uwzględnieniem wpływu inflacji na poziom cen. W przypadku aktywów logistycznych założenia przyjęte do testów uwzględniają obecnie obowiązujące warunki handlowe i zasady rozliczeń z tytułu sprzedaży mediów i usług, z uwzględnieniem indeksacji o poziom inflacji.

Przyjęte stopy dyskontowe przed opodatkowaniem oszacowane zostały z wykorzystaniem metody CAPM i z uwzględnieniem charakteru testowanych aktywów. Wynoszą one odpowiednio:

- 6,40% - LOTOS Terminale S.A.,
- 5,80% - LOTOS Infrastruktura S.A.,
- 7,37% - RCEkoenergia Sp. z o.o.,
- 8,85% - Aktywa zaangażowane w działalność rafineryjną.

Przeprowadzone testy majątku rafineryjnego nie wykazały konieczności dokonania odpisów z tytułu utraty wartości.

Biorąc pod uwagę istotny wpływ scenariusza transakcyjnego na wynik testów, wykazano potrzebę dokonania odpisu na aktywach logistycznych: LOTOS Terminale S.A. oraz RCEkoenergia Sp. z o.o. w łącznej kwocie 127,0 mln zł. Wartość użytkowa dla testowanych aktywów objętych odpisem, po uwzględnieniu odpisu, wynosi 20,8 mln zł.

Wyniki testów aktywów objętych odpisami wykazują się wrażliwością głównie na przyjęty poziom stopy dyskontowej i prognozowany poziom wyniku EBITDA. Zmiana poziomu stopy dyskontowej o 0,5 pp. skutkuje zmianą wyniku testu o +/- 8 mln zł. Natomiast zmiana prognozowanych rocznych poziomów wyników EBITDA spółek objętych odpisem o 5% wpływa na odchylenie się wyniku testu od poziomu bazowego o +/- 7 mln zł.

10.1.1.2 Wartość firmy segmentu produkcji i handlu

Zasady rachunkowości

Jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy jednostki przejmowanej na dzień przejęcia i wycenia ją w kwocie nadwyżki stanowiącej różnicę między: kwotą przekazanej zapłaty wycenianej według wartości godziwej na dzień przejęcia z uwzględnieniem wartości wszelkich udziałów nie dających kontroli w jednostce przejmowanej powiększoną o wartość godziwą na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej (w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami), a kwotą aktywów netto jednostki przejmowanej ustaloną na dzień przejęcia z uwzględnieniem wszystkich możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych w wartościach godziwych na dzień transakcji.

W połączeniu jednostek realizowanym etapami jednostka przejmująca ponownie wycenia uprzednio należące do niej udziały kapitałowe w jednostce przejmowanej do wartości godziwej na dzień przejęcia i ujmuje powstały z tego tytułu zysk lub stratę w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok. Raz odpisana wartość firmy nie podlega odwróceniu. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego ze zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które czerpią korzyści z synergii wynikających z połączenia, przy czym poziom, do którego alokowana jest wartość firmy jest nie wyższy niż segment operacyjny. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne („OWSP”), którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna OWSP jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpis nie podlega odwróceniu w przyszłości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część OWSP i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności, wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości księgowej. W takich okolicznościach wartość firmy odnosząca się do zbytej działalności powinna być wyceniana na podstawie względnej wartości zbytej działalności, proporcjonalnie do udziału w zatrzymanej części OWSP.

Wartość firmy alokowana jest do następujących grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, co przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Wartość firmy powstała przy nabyciu zorganizowanej części przedsiębiorstwa przez spółkę LOTOS Paliwa Sp. z o.o.:		
- hurtowa sprzedaż paliw LPG	10,0	10,0
- sieci stacji paliw (ESSO, Slovnaft Polska)	33,7	33,7
Razem	43,7	43,7
Wartość firmy powstała w wyniku nabycia pozostałych jednostek	1,9	1,9
Razem wartość firmy	45,6	45,6

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których alokowana była wartość firmy i testy te nie wykazały konieczności dokonywania odpisów.

Grupa określa możliwą do odzyskania wartość ośrodków wypracowujących środki pieniężne na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych na okres 5 lat. Wartość rezydualna dla zdyskontowanych przepływów pieniężnych została obliczona w oparciu o wzór renty wieczystej ze wzrostem. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średni ważony koszt kapitału WACC (ang. „Weighted Average Cost of Capital”) netto na poziomie 6,96% (w roku 2020: 5,65%). Założono utrzymanie stałej stopy przepływów pieniężnych po okresie prognozy na poziomie 2,5%.

Najbardziej istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne były: marża brutto, stopa dyskonta, prognoza wolumenów, założenia dotyczące udziału w rynku w okresie budżetowym oraz szacowana stopa wzrostu po okresie prognozy.

W przekonaniu Grupy żadna racjonalna zmiana kluczowych parametrów określonych powyżej nie spowoduje utraty wartości firmy.

10.1.1.3 Pozostałe aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu

	Patenty, znaki towarowe, koncesje i licencje	Pozostałe	Aktywa niematerialne w realizacji	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021	242,5	35,9	5,7	284,1
Nakłady inwestycyjne	-	13,1	36,5	49,6 ⁽¹⁾
Z rozliczenia aktywów niematerialnych w realizacji	7,9	0,3	(8,2)	-
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	0,2	0,2
Zbycie	(0,4)	(5,0)	-	(5,4)
Pozostałe	-	(0,2)	-	(0,2)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021	250,0	44,1	34,2	328,3
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021	152,3	16,4	-	168,7
Amortyzacja	12,4	1,0	-	13,4
Zbycie	(0,4)	(0,7)	-	(1,1)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021	164,3	16,7	-	181,0
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021	-	-	-	-
Utworzenie	-	-	-	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021	-	-	-	-
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021	85,7	27,4	34,2	147,3
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020	231,3	29,6	8,1	269,0
Nakłady inwestycyjne	-	16,5	9,4	25,9 ⁽¹⁾
Z rozliczenia aktywów niematerialnych w realizacji	11,4	0,5	(11,9)	-
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	0,1	0,1
Zbycie	(0,2)	(0,2)	-	(0,4)
Wykorzystanie	-	(10,2)	-	(10,2)
Pozostałe	-	(0,3)	-	(0,3)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020	242,5	35,9	5,7	284,1
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020	139,2	15,4	-	154,6
Amortyzacja	13,2	1,2	-	14,4
Zbycie	(0,1)	(0,2)	-	(0,3)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020	152,3	16,4	-	168,7
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020	-	-	-	-
Utworzenie	-	-	-	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020	-	-	-	-
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020	90,2	19,5	5,7	115,4

⁽¹⁾ Nakłady inwestycyjne związane były głównie z realizacją projektu Hydrokrakingowej Bloku Olejowego (HBO) (w roku 2021: 26,2 mln zł) oraz uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla (CO₂) (w roku 2021: 12,9 mln zł, w roku 2020: 16,0 mln zł)

⁽²⁾ Dotyczy uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂).

Aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu obejmują licencje dotyczące procesów technologicznych, w tym licencje na korzystanie z rozwiązań technologicznych używanych w rafinerii, koncesje na wytwarzanie, magazynowanie oraz obrót paliwami, licencje na programy komputerowe, patenty, znaki towarowe oraz nabyte prawa do emisji dwutlenku węgla CO₂.

10.1.2 Aktywa trwałe segmentu wydobywczego

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	10.1.2.1	431,5	328,3
Rzeczowe aktywa trwałe		52,9	50,8
Aktywa niematerialne		378,6	277,5
Aktywa produkcyjne związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	10.1.2.2	3.237,4	2.602,4
Rzeczowe aktywa trwałe		3.201,1	2.568,7
Aktywa niematerialne		36,3	33,7
Pozostałe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	10.1.2.4	288,9	306,2
Rzeczowe aktywa trwałe		286,5	303,6
Aktywa niematerialne		2,4	2,6
Razem aktywa trwałe segmentu wydobywczego		3.957,8	3.236,9
w tym:			
Rzeczowe aktywa trwałe		3.540,5	2.923,1
Aktywa niematerialne		417,3	313,8

10.1.2.1 Aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego

Zasady rachunkowości

Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych obejmuje poszukiwanie zasobów ropy naftowej, gazu ziemnego oraz potwierdzanie technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności ich wydobywania.

Od momentu uzyskania prawa do prowadzenia prac poszukiwawczych na określonym obszarze, do czasu udowodnienia technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobycia, nakłady bezpośrednio związane z pracami poszukiwawczymi oraz oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego ujmowane są zgodnie z MSSF 6 „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych” w odrębnej pozycji aktywów trwałych. Nakłady te obejmują koszty nabycia praw do poszukiwań, koszty platform poszukiwawczych, koszty wynagrodzeń, materiałów eksploatacyjnych i paliwa, ubezpieczeń, koszty analiz geologicznych i geofizycznych oraz innych usług obcych.

Grupa klasyfikuje aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów węglowodorów jako rzeczowe aktywa trwałe lub aktywa niematerialne w zależności od rodzaju nabytych aktywów i stosuje tę zasadę klasyfikacji w sposób ciągły.

Po potwierdzeniu wielkości danego złoża i zatwierdzeniu planu jego eksploatacji nakłady są przenoszone do odpowiednich pozycji rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych związanych z zagospodarowaniem i wydobyciem zasobów.

Grupa rozważa potrzebę dokonywania odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów węglowodorów dla danego obszaru poszukiwań biorąc pod uwagę to, czy:

- okres, w ciągu którego jednostka miała prawo do prowadzenia poszukiwań zakończył się w bieżącym roku obrotowym lub zakończy się w najbliższej przyszłości, a jego przedłużenia nie przewiduje się,
- nie przewiduje się poniesienia znaczących nakładów na dalsze poszukiwania i ocenę zasobów mineralnych,
- poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych nie doprowadziły do odkrycia znaczących z gospodarczego punktu widzenia zasobów minerałów i jednostka postanowiła zaniechać dalszych poszukiwań,
- dostępne dane wskazują, iż mimo kontynuowania prac rozwojowych, wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów minerałów nie zostanie w pełni odzyskana, nawet jeśli pomyślnie zakończą się prace rozwojowe lub nastąpi ich sprzedaż.

W przypadku, gdy poniesione nakłady na rzeczowe aktywa w toku budowy nie doprowadzą do odkrycia złóż, których eksploatacja jest technicznie możliwa i ekonomicznie opłacalna, dokonuje się odpisów aktualizujących ich wartość w wynik okresu, w którym stwierdzono brak możliwości gospodarczego wykorzystania złóż.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Nota	Rzeczowe aktywa trwałe związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	Aktywa niematerialne związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Razem
		Polska	Polska	Norwegia	Litwa	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021		178,5	14,1	296,8	11,1	500,5
Nakłady inwestycyjne		2,8	-	87,3	-	90,1
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	15,9	-	15,9
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	9.5	(79,4) ⁽¹⁾	(0,9) ⁽²⁾	-	-	(80,3)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021		101,9	13,2	400,0	11,1	526,2
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021		-	12,0	-	-	12,0
Amortyzacja		-	0,8	-	-	0,8
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	9.5	-	(0,6) ⁽²⁾	-	-	(0,6)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021		-	12,2	-	-	12,2
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021		127,7	-	21,4	11,1	160,2
Utworzenie	9.4	0,6	-	-	-	0,6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	1,0	-	1,0
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	9.5	(79,3) ⁽¹⁾	-	-	-	(79,3)
Wykorzystanie/Rozwiązanie		-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021		49,0	-	22,4	11,1	82,5
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021		52,9	1,0	377,6	-	431,5
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020		176,2	14,1	281,2	10,2	481,7
Nakłady inwestycyjne		2,3	-	9,7	-	12,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	5,9	0,9	6,8
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020		178,5	14,1	296,8	11,1	500,5
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020		-	11,1	-	-	11,1
Amortyzacja		-	0,9	-	-	0,9
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020		-	12,0	-	-	12,0
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020		111,9	-	21,0	10,2	143,1
Utworzenie	9.5	15,8	-	-	-	15,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	0,4	0,9	1,3
Wykorzystanie/Rozwiązanie		-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020		127,7	-	21,4	11,1	160,2
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020		50,8	2,1	275,4	-	328,3

⁽¹⁾ Dotyczy spisania nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji na złożach B-21, Kamień Pomorski i Górowo Iławeckie.

⁽²⁾ Dotyczy spisania nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji na złożu Młynary.

Grupa zalicza rzeczowe aktywa trwałe do aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych do czasu, gdy uzyska pewność technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania odkrytych zasobów.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

10.1.2.2 Aktywa produkcyjne związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego

	Aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego				Razem
	Nota	Norwegia	Razem	Polska	Norwegia	Litwa	Razem	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021		1.281,4	1.281,4	2.394,2	1.926,6	697,8	5.018,6	6.300,0
Nakłady inwestycyjne		151,9	151,9	67,0	74,7	-	141,7	293,6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		31,8	31,8	-	132,0	(2,3)	129,7	161,5
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego		-	-	(59,8)	1,6	3,1	(55,1)	(55,1)
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		(1.426,4) ⁽¹⁾	(1.426,4)	-	1.426,4 ⁽¹⁾	-	1.426,4	-
Koszty finansowania zewnętrznego		-	-	5,2	-	-	5,2	5,2
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji		-	-	(1,7) ⁽²⁾	-	-	(1,7)	(1,7)
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy		-	-	2,4	-	-	2,4	2,4
Leasing	10.1.3	-	-	0,1	281,4	0,2	281,7	281,7
Zbycie		-	-	(6,5)	-	(2,5)	(9,0)	(9,0)
Pozostałe		-	-	(0,1)	-	(0,9)	(1,0)	(1,0)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021		38,7	38,7	2.400,8	3.842,7	695,4	6.938,9	6.977,6
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021		-	-	623,8	1.412,2	363,1	2.399,1	2.399,1
Amortyzacja		-	-	108,1	86,4	8,3	202,8	202,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	-	68,7	(1,1)	67,6	67,6
Zbycie		-	-	(5,0)	-	(2,5)	(7,5)	(7,5)
Pozostałe		-	-	-	-	(0,7)	(0,7)	(0,7)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021		-	-	726,9	1.567,3	367,1	2.661,3	2.661,3
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021		462,6	462,6	256,1	294,4	285,4	835,9	1.298,5
Utworzenie	9.4	-	-	-	39,2 ⁽⁴⁾	3,1 ⁽⁶⁾	42,3	42,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		11,3	11,3	-	24,9	(0,9)	24,0	35,3
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		(473,9) ⁽¹⁾	(473,9)	-	473,9 ⁽¹⁾	-	473,9	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie		-	-	(252,4) ⁽³⁾	(35,1) ⁽⁵⁾	(9,7) ⁽⁷⁾	(297,2)	(297,2)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021		0,0	0,0	3,7	797,3	277,9	1.078,9	1.078,9
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021		38,7	38,7	1.670,2	1.478,1	50,4	3.198,7	3.237,4

⁽¹⁾ Złoże YME

⁽²⁾ Złoże B-3

⁽³⁾ Złóża: B-3, B-8

⁽⁴⁾ Złoże Utgard

⁽⁵⁾ Złoże Vale

⁽⁶⁾ Złoże Girkaliai

⁽⁷⁾ Złóża: Nausodis i Vežaičiai

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego				Razem	
	Nota	Norwegia	Razem	Polska	Norwegia	Litwa		Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020		1.964,9	1.964,9	2.213,8	1.884,8	643,5	4.742,1	6.707,0
Nakłady inwestycyjne		228,8	228,8	103,2	16,9	0,2	120,3	349,1
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(5,1)	(5,1)	-	35,3	53,6	88,9	83,8
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego		26,1	26,1	73,5	(10,4)	0,5	63,6	89,7
Koszty finansowania zewnętrznego		-	-	8,0	-	-	8,0	8,0
Leasing	10.1.3	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
Zbycie		(942,9) ⁽¹⁾	(942,9)	(4,3)	-	(0,1)	(4,4)	(947,3)
Pozostałe		9,6	9,6	-	-	-	-	9,6
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020		1.281,4	1.281,4	2.394,2	1.926,6	697,8	5.018,6	6.300,0
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020		-	-	574,0	1.183,0	325,3	2.082,3	2.082,3
Amortyzacja		-	-	52,7	195,4	10,5	258,6	258,6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	-	33,8	27,4	61,2	61,2
Zbycie		-	-	(2,9)	-	(0,1)	(3,0)	(3,0)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020		-	-	623,8	1.412,2	363,1	2.399,1	2.399,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020		956,8	956,8	3,7	144,8	235,8	384,3	1.341,1
Utworzenie	9.5	460,6 ⁽²⁾	460,6	253,3 ⁽³⁾	155,0 ⁽⁵⁾	29,1 ⁽⁷⁾	437,4	898,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(11,9)	(11,9)	-	11,2	20,5	31,7	19,8
Wykorzystanie/Rozwiązanie		(942,9) ⁽¹⁾	(942,9)	(0,9) ⁽⁴⁾	(16,6) ⁽⁶⁾	-	(17,5)	(960,4)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020		462,6	462,6	256,1	294,4	285,4	835,9	1.298,5
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020		818,8	818,8	1.514,3	220,0	49,3	1.783,6	2.602,4

⁽¹⁾ Likwidacja aktywów związanych ze złożem YME

⁽²⁾ Złoże YME

⁽³⁾ Złóża: B-3, B-8

⁽⁴⁾ Złoże B-3 (patrz nota 9.5)

⁽⁵⁾ Złoże Utgard

⁽⁶⁾ Złoże Vale (patrz nota 9.5)

⁽⁷⁾ Złóża: Nausodis, Genciai, Vėžaičiai, Girkaliai

Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów złoża B-8 na Morzu Bałtyckim

W wyniku zidentyfikowanych w 2021 roku przesłanek, że strata z tytułu utraty wartości, która ujęta była w poprzednich okresach sprawozdawczych uległa zmniejszeniu lub przestała istnieć, Grupa oszacowała wartość odzyskiwalną aktywów związanych ze złożem B-8. Wartość odzyskiwalną skalkulowano metodą wartości użytkowej ze względu na brak aktywnego rynku. Na dzień 31 grudnia ustalono jej wysokość na poziomie 1.531,5 mln zł.

Główne założenia przyjmowane do ustalenia wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów są następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 10,11% (2020: 7,26%) po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 19%,
- wolumeny produkcji zgodnie z raportem sporządzonym przez audytora złożowego Miller & Lents,
- wolumeny sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych oraz poziom kosztów operacyjnych zgodnie z aktualnymi prognozami dotyczącymi złoża B8.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2021 roku przyjęto następujące założenia cenowe dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2022 – 2026 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2027 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom z roku 2026 skorygowany o indeks inflacji.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2020 roku przyjęto następujące założenia cenowe dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2021 – 2025 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy skorygowany o indeks inflacji,
- od roku 2026 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom ceny z roku 2025, skorygowany o indeks inflacji.

Nadwyżka wartości odzyskiwalnej względem wartości księgowej aktywów złoża B-8 stała się podstawą do odwrócenia dokonanych w poprzednich okresach sprawozdawczych odpisów w wysokości 135,0 mln zł (patrz nota 9.4). Głównym czynnikiem wpływającym na polepszenie wyników testu jest utrzymujący się od przełomu 2020/2021 systematyczny wzrost notowań ropy BRENT mający bezpośrednie przełożenie na założenia makroekonomiczne przygotowywane na potrzeby kalkulacji.

W roku 2020 przeprowadzono testy na utratę wartości aktywów, w efekcie czego utworzone zostały odpisy aktualizujące wartość aktywów związanych z wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża B-8 w wysokości 135,0 mln zł (patrz nota 9.5). Głównym czynnikiem determinującym potrzebę utworzenia odpisu była sytuacja makroekonomiczna spowodowana światową pandemią COVID-19, która przełożyła się na znaczne pogorszenie kluczowych dla wyliczeń parametrów takich jak notowania ropy BRENT czy kurs USD.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów związanych z tym złożem. Z uwagi na powyższe Grupa wskazuje na szereg niepewności co do wysokości realizacji aktywów dotyczących między innymi:

- wahań rynkowych cen ropy naftowej,
- przyjętych szacunków nakładów inwestycyjnych dotyczących umów niezakontraktowanych,
- wartości zobowiązań rekultywacyjnych,
- zmienności kursów walut PLN/USD,
- stóp dyskontowych.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/-15%, wolumen produkcji +/-15%, kurs USD/PLN +/-15%, stopa dyskonta +/-0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) odpisów aktualizujących aktywa złoża B8 przy zmienionych względem przyjętych do testu kluczowych założeniach:

Na 31 grudnia 2021 roku:

Czynnik	Zmiana	Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)	
		Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	-	-269,0
wolumen produkcji	+/- 15%	-	-245,9
kurs USD/PLN	+/- 15%	-	-264,4
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-	-

Na 31 grudnia 2020 roku:

Czynnik	Zmiana	Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)	
		Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	-	-244,4
wolumen produkcji	+/- 15%	-	-197,0
kurs USD/PLN	+/- 15%	-	-238,8
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-	-

W powyższych analizach przyjęto, że pozytywny wpływ zmiany kluczowych założeń, nie może spowodować zwiększenia wartości testowanych aktywów powyżej ich wartości księgowej.

Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów złoża B-3 na Morzu Bałtyckim

W wyniku identyfikacji przesłanek co do potencjalnej zasadności dokonania odwróceń odpisów z tytułu utraty wartości aktywów ujętych w poprzednich okresach sprawozdawczych, na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa przeprowadziła kalkulację wartości odzyskiwalnej wartości aktywów związanych ze złożem B-3. Wartość odzyskiwalną oszacowano metodą wartości użytkowej, która na dzień kończący okres sprawozdawczy ustalona została na poziomie 194,3 mln zł.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 19 % skalkulowana została na poziomie 10,11% (2020: 7,56%),
- wolumeny produkcji zgodne z raportem sporządzonym przez audytora złożowego Miller & Lents, dla roku 2020 zgodne aktualnymi prognozami z uwzględnieniem bieżącej informacji geologicznej,
- wolumeny sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych oraz poziom kosztów operacyjnych zgodnie z aktualnymi prognozami.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2021 roku przyjęto następujące założenia cenowe dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2022 – 2026 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2027 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom z roku 2026 skorygowany o indeks inflacji.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2020 roku przyjęto następujące założenia cenowe dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2021 – 2025 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy skorygowany o indeks inflacji,
- od roku 2026 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom ceny z roku 2025, skorygowany o indeks inflacji.

W efekcie przeprowadzonych kalkulacji nadwyżka wartości użytkowej względem wartości księgowej aktywów stała się podstawą do odwrócenia dokonanych w 2020 roku odpisów w wysokości 116,2 mln zł (patrz nota 9.4). Na polepszenie wyników testułożyło się kilka elementów. Jednym z nich był utrzymujący się od przełomu lat 2020/2021 systematyczny wzrost notowań ropy BRENT, który wraz z przyjętymi założeniami dotyczącymi kształtowania się kursów USD/PLN miał przełożenie na założenia makroekonomiczne przygotowywane na potrzeby testów. Ponadto dzięki realizacji odwiertu bocznego B3-13C zmianie uległ profil wydobywania, co wpłynęło na wzrost wolumenu produkcji.

Na podstawie testów przeprowadzonych w 2020 roku zostały utworzone odpisy aktualizujące wartość aktywów związanych z wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża B3 w wysokości 118,3 mln zł (patrz nota 9.5). Głównym czynnikiem determinującym potrzebę utworzenia odpisu była sytuacja makroekonomiczna spowodowana światową pandemią COVID-19, która przełożyła się na znaczne pogorszenie kluczowych dla wyliczeń parametrów takich jak notowania ropy BRENT czy kurs USD.

W związku z dużą zmiennością rynku oraz biorąc pod uwagę obecny poziom niepewności oraz wrażliwość osądów i szacunków (w szczególności cen ropy naftowej), istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów związanych z tymi złożami. Grupa wskazuje na szereg niepewności co do wysokości realizacji aktywów dotyczących między innymi:

- wahań rynkowych cen ropy naftowej,
- przyjętych szacunków nakładów inwestycyjnych dotyczących umów niezakontrowanych,
- zmienności kursów walut PLN/USD,
- stóp dyskontowych.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/-15%, wolumen produkcji +/-15%, kurs USD/PLN +/-15%, stopa dyskonta +/-0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) odpisów aktualizujących aktywa złoza B3 roku przy zmienionych względem przyjętych do testu kluczowych założeniach:

Na 31 grudnia 2021 roku:

Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)			
Czynnik	Zmiana	Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	-	-76,7
wolumen produkcji	+/- 15%	-	-76,6
kurs USD/PLN	+/- 15%	-	-56,8
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-	-

Na 31 grudnia 2020 roku:

Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)			
Czynnik	Zmiana	Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	-	-107,1
wolumen produkcji	+/- 15%	-	-104,9
kurs USD/PLN	+/- 15%	-	-104,6
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-	-

W powyższych analizach przyjęto, że pozytywny wpływ zmiany kluczowych założeń, nie może spowodować zwiększenia wartości testowanych aktywów powyżej ich wartości księgowej.

Informacja na temat realizacji projektu zagospodarowania złoza YME w Norwegii

Pod koniec października 2021 roku uruchomiona została produkcja ze złoza Yme. Obecnie złoże znajduje się w fazie odbiorów technicznych (tzw. hot commissioning). W pierwszych miesiącach 2022 roku zaplanowane jest uruchomienie zatłaczania gazu do otworów produkcyjnych oraz turbin gazowych. Stopniowo uruchamiane są też kolejne, istniejące otwory produkcyjne Gamma. Na luty 2022 roku zaplanowane jest także przeprowadzenie 24-godzinnej testu produkcyjnego na złożu Yme, a w dalszej części roku zaplanowano także nowe odwierty produkcyjne Gamma i Beta. Mając na uwadze fakt, iż postęp projektu następuje zgodnie z założeniami Operatora, Grupa nie zidentyfikowała w 2021 roku przesłanek operacyjnych uzasadniających konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości złoza Yme.

Przeprowadzone, metodą użytkową, weryfikacje wartości odzyskiwalnej na dzień 31 grudnia 2020 roku wykazały konieczność dokonania odpisów aktualizujących wartość złoza YME w łącznej kwocie 460,6 mln zł (patrz nota 9.5).

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwalnej na dzień 31 grudnia 2020 były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 6,70% po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 78% (obowiązującą w Norwegii),
- wolumeny produkcji i sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoza zgodnie z prognozami operatora z uwzględnieniem wiedzy Grupy.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2020 roku założenia cenowe dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent) były następujące:

- na lata 2021 – 2025 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2026 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2025 skorygowany o indeks inflacji.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testu przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/NOK +/- 15% oraz stopy dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) i odwrócenia (+) odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2020 roku przy zmienionych względem przyjętych kluczowych założeniach:

Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)			
Czynnik	Zmiana	Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	+185,5	-290,2
wolumen produkcji	+/- 15%	+176,9	-281,6
kurs USD/NOK	+/- 15%	+176,9	-281,6
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-74,3	-28,6

Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów produkcyjnych morskiej kopalni gazu ziemnego i kondensatu Heimdal oraz aktywów pola gazowego Sleipner oraz złoża Utgard w Norwegii

W 2021 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów wydobywczych dla poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne ze złóż produkcyjnych obszaru Heimdal (Atla, Vale, Skirne, Heimdal) oraz obszaru Sleipner i Utgard. Wartość odzyskiwalną oszacowano metodą wartości użytkowej.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwalnej były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 8,55% (2020: 6,70%) po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 78% (obowiązującą w Norwegii),
- wolumeny produkcji i sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoża zgodnie z prognozami operatorów z uwzględnieniem wiedzy Grupy.

Na potrzeby testów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2021 roku przyjęto następujące założenia cenowe dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy) i dla gazu ziemnego w USD/boe (za baryłkę ekwiwalentu ropy):

- na lata 2022 – 2026 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2027 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2026 skorygowany o indeks inflacji;

Na potrzeby szacunków dla testów przeprowadzanych na dzień 31 grudnia 2020 roku założenia były następujące dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy) i dla gazu ziemnego w USD/boe (za baryłkę ekwiwalentu ropy):

- na lata 2021 – 2025 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2026 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2025 skorygowany o indeks inflacji;

W 2021 roku oszacowano wartość odzyskiwalną złoża Vale na poziomie 79,5 mln NOK (36,6 mln zł), w związku z czym dokonano odwrócenia odpisów w wysokości 35,1 mln zł (patrz nota 9.4), które wynika z wydłużenia horyzontu produkcji do lipca 2023 jak również z poprawy efektywności operacyjnej złoża Vale.

Wartość odzyskiwalną złoża Utgard na dzień 31 grudnia 2021 roku oszacowano na poziomie 40,9 mln NOK (18,8 mln zł), w efekcie czego utworzono odpisy w wysokości 39,2 mln zł (patrz nota 9.4). Miało to związek ze spadkową tendencją wydobycia spowodowaną dużym zawadnieniem otworów produkcyjnych i koniecznością odcięcia części tych otworów. Zbyt duży udział wody w produkowanej ropy powoduje ograniczenia techniczne przerobu ropy na platformie Sleipner, do którego złoża Utgard jest przyłączone. Na przełomie grudnia 2020 i stycznia 2021 została przeprowadzona operacja naprawy szybu wydobywczego na złożu Utgard mająca na celu eliminację przedostawania się do niego wody. W wyniku jej przeprowadzenia nastąpił okresowy wzrost produkcji z tego złoża. W maju 2021 roku zaczęto obserwować ponowne przedostawanie się wody do szybów na złożu Utgard. W sierpniu 2021 roku została przeprowadzona kolejna interwencja w celu naprawy szybów G-4 i G-1, która przyniosła jednak krótkotrwałą poprawę, w wyniku której produkcja odbywała się tylko z szybu G-4. Na początku grudnia Operator złoża Utgard uruchomił ponownie produkcję kolejno z szybu G-1 i G-4, zatem obecnie produkcja ze złoża Utgard odbywa się z obu szybów. Według najbardziej aktualnych prognoz od Operatora, produkcja ze złoża Utgard ma zakończyć się najpóźniej w maju 2022 roku. Możliwe są późniejsze cykliczne okresy produkcyjne.

W 2020 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów wydobywczych dla poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne ze złóż produkcyjnych obszaru Heimdal (Atla, Vale, Skirne, Heimdal) oraz obszaru Sleipner i Utgard. Przeprowadzone testy wykazały konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących wartość złoża Utgard w łącznej wysokości 155,0 mln zł (patrz nota 9.5). Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2020 roku rozpoznano odwrócenie odpisu aktualizującego wartość złoża Vale w wysokości 16,6 mln zł (patrz nota 9.5), które wynika z wydłużenia horyzontu produkcji.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej i gazu ziemnego, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń i zmiany te mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów LOTOS E&P Norge.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/NOK +/- 15% oraz stopa dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) i odwrócenia (+) odpisów aktualizujących testowane aktywa obszaru Heimdal i Sleipner oraz złoża Utgard przy zmianie kluczowych założeń:

Na 31 grudnia 2021 roku:

Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)			
Czynnik	Zmiana	Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	+28,4	-1,5
wolumen produkcji	+/- 15%	+32,5	-5,6
kurs USD/NOK	+/- 15%	+28,2	-1,3
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	+13,7	+13,2

Na 31 grudnia 2020 roku:

Czynnik	Zmiana	Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)	
		Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	+51,0	+5,2
wolumen produkcji	+/- 15%	+52,7	+3,5
kurs USD/NOK	+/- 15%	+50,5	+5,7
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	+27,5	+28,7

Informacja na temat testów na utratę wartości lądowych kopalń węglowodorów na Litwie

W wyniku przeprowadzonej w 2021 roku kalkulacji wartości odzyskiwalnej złóż i infrastruktury wydobywczej na Litwie dokonano łącznego odwrócenia odpisów aktualizujących wartość nakładów związanych z koncesjami w wysokości 6,6 mln zł (patrz nota 9.4). Wartość odzyskiwalną ustalono na poziomie 8,6 mln EUR (39,6 mln zł).

W wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości złóż i infrastruktury wydobywczej na Litwie, na dzień 31 grudnia 2020 roku dokonano odpisów aktualizujących wartość nakładów związanych z koncesjami w łącznej wysokości 29,1 mln zł (patrz nota 9.5).

Grupa ustala wartość odzyskiwalną testowanych aktywów na poziomie ich wartości użytkowej oszacowanej metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów na Litwie były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średniowazonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 8,63% (2020: 6,95%),
- wolumeny produkcji zgodne z niezależnym raportem złożowym przygotowanym przez Miller & Lents z uwzględnieniem ostatniej aktualnej informacji geologicznej,
- poziom nakładów inwestycyjnych odpowiada prognozowanej wielkości produkcji.

Na potrzeby szacunków wykonanych w 2021 roku przyjęto następujące założenia cen ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2022 – 2026 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2027 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2026 skorygowany o indeks inflacji.

Założenia cen ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy) na potrzeby szacunków na dzień 31 grudnia 2020 roku były następujące:

- na lata 2020 – 2025 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2026 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2025 skorygowany o indeks inflacji.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń i zmiany te mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/EUR +/- 15%, stopa dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) i odwrócenia (+) odpisów aktualizujących wartość ww. aktywów litewskich przy zmianie kluczowych założeń:

Na 31 grudnia 2021 roku:

Czynnik	Zmiana	Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)	
		Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	+36,1	-8,2
wolumen produkcji	+/- 15%	+28,7	-5,2
kurs USD/EUR	+/- 15%	+33,4	-7,5
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	+6,1	+8,4

Na 31 grudnia 2020 roku:

Czynnik	Zmiana	Wpływ zmiany kluczowych czynników na poziom odpisów (w mln zł)	
		Zmiana (+)	Zmiana (-)
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	+17,8	-21,8
wolumen produkcji	+/- 15%	+12,1	-19,4
kurs USD/EUR	+/- 15%	+15,7	-21,2
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-9,6	-7,0

10.1.2.3 Aktywa na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego

Grupa w ramach aktywów produkcyjnych związanych z wydobyciem i zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego wykazuje aktywa na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego amortyzowanych metodą naturalną. Aktywa te ujmowane są równolegle z tworzeniem i aktualizacją rezerw na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

	Aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego				Razem
	Norwegia	Polska	Norwegia	Litwa	Razem		
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021	161,7	242,1	729,2	4,9	976,2		1.137,9
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego	-	(59,8)	1,6	3,1	(55,1)		(55,1)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3,8	-	38,5	(0,1)	38,4		42,2
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	(165,5)	-	165,5	-	165,5		-
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021	-	182,3	934,8	7,9	1.125,0		1.125,0
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021	-	91,9	599,7	2,6	694,2		694,2
Amortyzacja	-	16,4	17,2	0,8	34,4		34,4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	28,7	-	28,7		28,7
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021	-	108,3	645,6	3,4	757,3		757,3
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021	122,0	-	72,7	-	72,7		194,7
Utworzenie	-	-	4,7	-	4,7		4,7
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2,8	-	5,5	-	5,5		8,3
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	(31,8)	-	(31,8)		(31,8)
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	(124,8)	-	124,8	-	124,8		-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021	-	-	175,9	-	175,9		175,9
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021	-	74,0	113,3	4,5	191,8		191,8
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020	131,6	168,6	726,7	4,1	899,4		1.031,0
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego	26,1	73,5	(10,4)	0,5	63,6		89,7
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	4,0	-	12,9	0,3	13,2		17,2
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020	161,7	242,1	729,2	4,9	976,2		1.137,9
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020	-	85,7	538,5	2,1	626,3		626,3
Amortyzacja	-	6,2	48,2	0,3	54,7		54,7
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	13,0	0,2	13,2		13,2
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020	-	91,9	599,7	2,6	694,2		694,2
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020	119,8	-	65,3	-	65,3		185,1
Utworzenie	-	-	8,3	-	8,3		8,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2,2	-	1,6	-	1,6		3,8
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	(2,5)	-	(2,5)		(2,5)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020	122,0	-	72,7	-	72,7		194,7
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020	39,7	150,2	56,8	2,3	209,3		249,0

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

10.1.2.4 Pozostałe aktywa trwałe segmentu wydobywczego

	Nota	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Aktywa niematerialne	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021		16,3	60,0	74,6	620,4	17,4	16,5	805,2
Nakłady inwestycyjne		-	-	0,1	4,8	7,6	1,1	13,6
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy		-	-	1,6	7,3	(11,3)	-	(2,4)
Leasing	10.1.3	-	-	-	(28,5)	(1)	-	(28,5)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	0,4	1,6	17,5	0,1	0,1	19,7
Zbycie		-	-	(0,3)	(0,2)	-	-	(0,5)
Pozostałe		-	(1,2)	-	(0,4)	-	-	(1,6)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021		16,3	59,2	77,6	620,9	13,8	17,7	805,5
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021		5,5	29,6	45,7	397,1	-	13,9	491,8
Amortyzacja		0,5	3,0	3,2	55,6	-	1,2	63,5
Leasing		-	-	-	(57,9)	(2)	-	(57,9)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	0,1	1,0	13,2	-	0,2	14,5
Zbycie		-	-	(0,3)	(0,2)	-	-	(0,5)
Pozostałe		-	(0,5)	-	(0,4)	-	-	(0,9)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021		6,0	32,2	49,6	407,4	-	15,3	510,5
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021		-	-	0,6	6,6	-	-	7,2
Utworzenie		-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	-	0,4	-	-	0,4
Wykorzystanie/Rozwiązanie	9.4	-	-	-	(1,5)	-	-	(1,5)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021		-	-	0,6	5,5	-	-	6,1
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021		10,3	27,0	27,4	208,0	13,8	2,4	288,9

(1) W tym: nowe umowy leasingu, zakończenie umów leasingowych i modyfikacje umów leasingowych (patrz nota 10.1.3)

(2) W tym: zakończenie umów leasingowych (patrz nota 10.1.3)

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Nota	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Aktywa niematerialne	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020		14,3	59,7	74,1	602,4	23,7	15,2	789,4
Nakłady inwestycyjne		-	-	0,3	6,4	7,9	1,1	15,7
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy		-	0,1	0,5	13,6	(14,2)	-	-
Leasing	10.1.3	2,0	-	-	0,3	-	-	2,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	0,2	(0,2)	(2,2)	-	0,2	(2,0)
Zbycie		-	-	(0,1)	(0,1)	-	-	(0,2)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020		16,3	60,0	74,6	620,4	17,4	16,5	805,2
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020		5,1	26,6	42,6	342,1	-	12,8	429,2
Amortyzacja		0,4	2,9	3,3	57,4	-	1,0	65,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	0,1	(0,2)	(2,3)	-	0,1	(2,3)
Zbycie		-	-	-	(0,1)	-	-	(0,1)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020		5,5	29,6	45,7	397,1	-	13,9	491,8
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020		-	-	0,6	7,8	-	-	8,4
Utworzenie		-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	-	(0,1)	-	-	(0,1)
Wykorzystanie/Rozwiązanie	9.5	-	-	-	(1,1)	-	-	(1,1)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020		-	-	0,6	6,6	-	-	7,2
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020		10,8	30,4	28,3	216,7	17,4	2,6	306,2

Do pozostałych rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych segmentu wydobywczego należą między innymi statki oraz wielozadaniowa mobilna platforma wiertnicza.

10.1.3 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Zasady rachunkowości

Grupa stosuje jednolity model księgowego ujęcia leasingu, który zakłada rozpoznanie przez leasingobiorcę aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań z tytułu leasingu w odniesieniu do wszystkich umów leasingowych, poza umowami wyłączonymi z zastosowania tj.: leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość.

Przez leasing krótkoterminowy rozumie się umowy bez możliwości zakupu składnika aktywów, zawarte na okres krótszy niż 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia. W szczególności jako leasing krótkoterminowy Grupa traktuje umowy zawarte na czas nieokreślony z krótkim (do 12 miesięcy) terminem wypowiedzenia, bez znaczących kar dla jednej ze stron.

Poziom istotności zdefiniowany przez Grupę w celu identyfikacji leasingów niskocennych wynosi 20 tys. zł dla jednostek, których walutą funkcjonalną jest PLN oraz ekwiwalent 5 tys. USD dla jednostek, których walutą funkcjonalną nie jest PLN. Wartość bazowego składnika aktywów wyceniana jest w oparciu o wartość nowego składnika aktywów, bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem.

Identyfikacja składnika aktywów dokonuje się zazwyczaj poprzez wyraźne określenie go w umowie. Składnik aktywów można jednak zidentyfikować również w sposób dorozumiany w momencie, w którym składnik aktywów udostępnia się do użytkowania klientowi. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu leasingu w momencie rozpoczęcia umowy, w ramach której następuje przeniesienie kontroli nad użytkowaniem określonych aktywów przez pewien okres czasu. Datą rozpoczęcia umowy jest data udostępnienia Grupie jako leasingobiorcy przez leasingodawcę przedmiotu leasingu.

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania jest początkowo wyceniany według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę,
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów lub przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach rzeczowych aktywów trwałych (odpowiednio: *Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu* oraz *Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego*). Prawo wieczystego użytkowania gruntów zarówno nabyte odpłatnie, jak i otrzymane nieodpłatnie ujmowane jest analogicznie jak pozostałe umowy leasingu (jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu). W celu kalkulacji aktywów i zobowiązań dotyczących prawa wieczystego użytkowania Grupa przeprowadza analizę w celu ustalenia przewidywanego horyzontu czasowego korzystania z prawa wieczystego użytkowania. Po ustaleniu planowanego okresu użytkowania aktywa, zobowiązanie z tytułu leasingu kalkulowane jest na zasadach ogólnych.

Po dacie rozpoczęcia leasingu, składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości. W przypadku wystąpienia modyfikacji umowy leasingowej, wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania korygowana jest odpowiednio do nowej wyceny zobowiązania leasingowego (zgodnie ze zmianami wynikającymi z modyfikacji umowy lub aktualizacji stopy dyskonta).

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania amortyzowany jest liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ekonomicznego użytkowania danego aktywa. Szacowany okres użytkowania aktywów z tytułu praw do użytkowania jest określany w ten sam sposób jak w przypadku rzeczowych aktywów trwałych.

W przypadku, gdy umowa leasingowa przenosi na Spółkę tytuł własności danego składnika przed końcem okresu leasingu lub gdy koszt aktywa z tytułu prawa do użytkowania odzwierciedla fakt, że Spółka zrealizuje opcję wykupu wartości końcowej przedmiotu leasingu, Spółka amortyzuje aktywo z tytułu prawa do użytkowania od momentu rozpoczęcia umowy leasingu do końca okresu szacowanego ekonomicznego użytkowania danego aktywa. W innych przypadkach Spółka amortyzuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia umowy do wcześniejszej z dwóch dat – daty zakończenia okresu ekonomicznego użytkowania aktywa lub daty końca umowy leasingu.

Koszty z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych są aktywowane w ramach składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz amortyzowane przez szacowany okres ekonomicznego użytkowania odnośnego składnika aktywów. Wartość godziwa kosztów z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych jest szacowana przez Grupę zgodnie z metodologią określoną w KIMSF 1.

Grupa tworząc rezerwę na wymagany umową przegląd lub remont leasingowanego aktywa (dotyczy na przykład taboru kolejowego), ujmuje wartość zawiązaną rezerwy jako komponent aktywa (prawa do użytkowania) w dniu jego początkowego ujęcia. Komponent powinien zostać całkowicie zamortyzowany do czasu pierwszego wymaganego umową remontu lub przeglądu (komponent ten zostanie wykorzystany na poczet ostatniego wymaganego daną umową leasingu remontu). Jeśli do końca umowy leasingu wymagany jest więcej niż jeden remont aktywa, Grupa kapitalizuje koszty jego przeprowadzenia i amortyzuje do czasu kolejnego remontu. Ostatni wymagany dla danej umowy remont, skutkuje rozwiązaniem zawiązaną na początku umowy rezerwy.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania segmentu produkcji i handlu

Segment produkcji i handlu	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwale w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021	892,2	174,8	0,1	759,6	-	1.826,7
Nowe umowy leasingu	30,1	9,3	-	134,9	-	174,3
Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	(3,0)	(2,6)	-	(49,2)	-	(54,8)
Zakończenie umów leasingowych	(3,2)	(0,2)	-	(5,4)	-	(8,8)
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(41,0)	-	(41,0)
Modyfikacje umów leasingowych	17,7	4,6	-	26,6	-	48,9
Utworzenie aktywa z tytułu likwidacji	0,1	-	-	-	-	0,1
Pozostałe	-	-	-	1,2	-	1,2
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021	933,9	185,9	0,1	826,7	-	1.946,6
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021	74,0	36,7	0,1	346,2	-	457,0
Amortyzacja	37,5	19,3	-	150,9	-	207,7
Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	(0,5)	(0,9)	-	(35,3)	-	(36,7)
Zakończenie umów leasingowych	(3,1)	(0,2)	-	(5,1)	-	(8,4)
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(15,1)	-	(15,1)
Modyfikacje umów leasingowych	-	-	-	(3,5)	-	(3,5)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021	107,9	54,9	0,1	438,1	-	601,0
Odpisy z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021	26,1	3,4	-	-	-	29,5
Utworzenie	0,1	-	-	-	-	0,1 ⁽¹⁾
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021	26,2	3,4	-	-	-	29,6
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021	799,8	127,6	-	388,6	-	1.316,0

⁽¹⁾ Odpis z tytułu utraty wartości sieci stacji paliw (patrz nota 9.4)

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Segment produkcji i handlu	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020	852,0	146,4	0,1	729,8	0,4	1.728,7
Nowe umowy leasingu	30,0	27,6	-	116,5	-	174,1
Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	-	(1,5)	-	(24,6)	-	(26,1)
Zakończenie umów leasingowych	-	-	-	(17,1)	-	(17,1)
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(50,9)	-	(50,9)
Modyfikacje umów leasingowych	10,0	2,3	-	(7,0)	-	5,3
Utworzenie aktywa z tytułu likwidacji	0,2	-	-	-	-	0,2
Nierozliczone opłaty wstępne	-	-	-	-	11,8	11,8
Rozliczone opłaty wstępne	-	-	-	12,2	(12,2)	-
Pozostałe	-	-	-	0,7	-	0,7
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020	892,2	174,8	0,1	759,6	0,0	1.826,7
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020	38,0	17,9	-	254,2	-	310,1
Amortyzacja	36,0	19,1	0,1	147,5	-	202,7
Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	-	(0,2)	-	(15,6)	-	(15,8)
Zakończenie umów leasingowych	-	-	-	(16,7)	-	(16,7)
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(16,3)	-	(16,3)
Modyfikacje umów leasingowych	-	(0,1)	-	(5,5)	-	(5,6)
Pozostałe	-	-	-	(1,4)	-	(1,4)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020	74,0	36,7	0,1	346,2	-	457,0
Odpisy z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020	18,5	2,9	-	-	-	21,4
Utworzenie	7,6	0,5	-	-	-	8,1 ⁽¹⁾
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020	26,1	3,4	-	-	-	29,5
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020	792,1	134,7	-	413,4	0,0	1.340,2

⁽¹⁾ Odpis z tytułu utraty wartości sieci stacji paliw (patrz nota 9.5)

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania segmentu wydobywczego

Segment wydobywczy	Aktywa związane z wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	Pozostałe aktywa trwałe				Razem	Razem
		Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe		
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2021	2,4	14,7	6,6	-	61,7	83,0	85,4
Nowe umowy leasingu	281,9	-	-	-	25,6	25,6	307,5
Zakończenie umów leasingowych	-	-	-	-	(57,9)	(57,9)	(57,9)
Modyfikacje umów leasingowych	(0,2)	-	-	-	3,8	3,8	3,6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6,4	-	0,3	-	3,3	3,6	10,0
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2021	290,5	14,7	6,9	-	36,5	58,1	348,6
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2021	0,7	5,0	2,4	-	44,3	51,7	52,4
Amortyzacja	0,9	0,5	1,2	-	18,9	20,6	21,5
Zakończenie umów leasingowych	-	-	-	-	(57,9)	(57,9)	(57,9)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	0,1	-	1,5	1,6	1,6
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2021	1,6	5,5	3,7	-	6,8	16,0	17,6
Odpisy z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2021	0,4	-	-	-	-	-	0,4
Utworzenie	-	-	-	-	-	-	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2021	0,4	-	-	-	-	-	0,4
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2021	288,5	9,2	3,2	-	29,7	42,1	330,6

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Segment wydobywczy	Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	Pozostałe aktywa trwałe					Razem
		Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Razem	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2020	2,3	12,7	6,5	0,9	61,9	82,0	84,3
Nowe umowy leasingu	-	-	-	-	0,3	0,3	0,3
Zakończenie umów leasingowych	0,1	-	-	-	-	-	0,1
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(0,9)	-	(0,9)	(0,9)
Modyfikacje umów leasingowych	-	2,0	-	-	-	2,0	2,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	0,1	-	(0,5)	(0,4)	(0,4)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2020	2,4	14,7	6,6	-	61,7	83,0	85,4
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2020	0,3	4,6	1,2	0,5	21,5	27,8	28,1
Amortyzacja	0,4	0,4	1,1	-	23,7	25,2	25,6
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(0,5)	-	(0,5)	(0,5)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	0,1	-	(0,9)	(0,8)	(0,8)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2020	0,7	5,0	2,4	-	44,3	51,7	52,4
Odpisy z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2020	0,4	-	-	-	-	-	0,4
Utworzenie	-	-	-	-	-	-	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2020	0,4	-	-	-	-	-	0,4
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2020	1,3	9,7	4,2	-	17,4	31,3	32,6

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Koszty z tytułu umów leasingu ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		2021	2020
Amortyzacja	Koszty według rodzaju	227,0	225,9
Leasing krótkoterminowy	Koszty według rodzaju: Usługi obce	48,5	45,1
Leasing aktywów o niskiej wartości niebędących leasingiem krótkoterminowym	Koszty według rodzaju: Usługi obce	0,3	0,4
Zmienne opłaty leasingowe nieujęte w wycenie zobowiązań leasingowych	Koszty według rodzaju: Usługi obce	16,1	11,9
Odsetki z tytułu leasingu	Koszty finansowe	72,7	75,8
Razem		364,6	359,1
Alokacja amortyzacji		2021	2020
Koszt własny sprzedaży		168,1	171,3
Koszty sprzedaży		52,4	50,0
Koszty ogólnego zarządu		6,5	4,6
Razem koszty amortyzacji ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		227,0	225,9
Nakłady inwestycyjne		2,2	2,4
Razem		229,2	228,3

Zobowiązania z tytułu leasingu zostały przedstawione w nocie 10.9.4.

Łączna wartość wydatków z tytułu umów leasingowych, zaprezentowanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w części finansowej i operacyjnej w roku 2020 wyniosła 356,5 mln zł (w roku 2020: 347,2 mln zł).

10.1.4 Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

Alokacja amortyzacji	Nota	2021	2020
Koszt własny sprzedaży		867,1	944,4
Koszty sprzedaży		134,7	127,0
Koszty ogólnego zarządu		32,5	31,5
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		14,7	(13,0)
Razem koszty amortyzacji ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	9.2	1.049,0	1.089,9
Nakłady inwestycyjne		2,2	2,4
Razem		1.051,2	1.092,3

W roku 2021 w wartości rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy oraz aktywów niematerialnych w realizacji Grupa aktywowała kwotę 7,7 mln zł kosztów finansowych (w roku 2020: 14,2 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość aktywowanych kosztów finansowania rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy, aktywów niematerialnych w realizacji oraz aktywów produkcyjnych związanych z wydobywaniem ropy naftowej i gazu ziemnego wyniosła narastająco 49,2 mln zł (31 grudnia 2020: 71,2 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy wyniosła 2.836,2 mln zł (31 grudnia 2020: 4.345,6 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych wynosiły ogółem 301,1 mln zł (31 grudnia 2020: 458,9 mln zł). Na dzień 31 grudnia 2021 roku zakontraktowane nakłady związane były między innymi z instalacją WOW, zakupem taboru intermodalnego oraz modernizacją Terminala Paliw w Piotrkowie Trybunalskim. Na dzień 31 grudnia 2020 roku zakontraktowane nakłady związane były między innymi z modernizacją Terminala Paliw w Piotrkowie Trybunalskim, projektem modernizacji instalacji Clausa (odzysku siarki), budową nalewaka kolejowego, zagospodarowaniem złoża B-8, rozbudową sieci stacji paliw oraz zakupem taboru intermodalnego.

10.2 Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności

Zasady rachunkowości

Wspólne ustalenia umowne zostały zdefiniowane w MSSF 11 jako umowa, w ramach której dwie lub więcej stron prowadzą działalność gospodarczą podlegającą wspólnej kontroli. Wspólna kontrola występuje wyłącznie wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań w ramach porozumienia wymagają jednogłośnej zgody wszystkich stron.

Wspólne ustalenia umowne dzieli się na wspólne działania i wspólne przedsięwzięcia. Kryterium podziału zostało oparte na różnych prawach i obowiązkach stron porozumień o charakterze wspólnych ustaleń umownych.

Jeśli wspólna inicjatywa daje stronom współkontrolującym prawa do jej aktywów netto, to mowa o wspólnym przedsięwzięciu (ang. „joint ventures”), które co do zasady realizowane jest poprzez utworzenie przez inwestorów odrębnej jednostki (ang. „vehicle”). Do tego typu przedsięwzięć Grupy zaliczyć należy działającą w segmencie produkcji i handlu współkontrolowaną jednostkę LOTOS – Air BP Polska Sp. z o.o. a także jednostki w segmencie wydobywczym: Baltic Gas Sp. z o.o. oraz Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k., jak również UAB Minijos Nafta.

Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych zgodnie z MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” są ujmowane metodą praw własności i wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia skorygowanej o późniejsze zmiany udziału Grupy w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Sprawozdanie z całkowitych dochodów odzwierciedla udział w wynikach działalności tych jednostek natomiast w przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w ich kapitale własnym Grupa ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to właściwe, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym oraz w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w innych całkowitych dochodach / (stratach) netto.

Wspólne ustalenia umowne, w ramach których strony współkontrolujące posiadają prawa do aktywów i obowiązki dotyczące zobowiązań określa się wspólnymi działaniami / operacjami (ang. „joint operations”).

Grupa posiada udziały we wspólnych działaniach realizowanych w segmencie wydobywczym przez należącą do grupy kapitałowej LOTOS Upstream Sp z.o.o. norweską spółkę LOTOS Exploration and Production Norge AS. Zgodnie z MSSF 11 Grupa bezpośrednio ujmuje w księgach swój udział w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach związanych ze wspólnymi działaniami na złożach obszaru Heimdal w Norwegii.

Biorąc pod uwagę kryteria MSSF 11, nie każda działalność, do której przystępuje wielu udziałowców stanowi wspólne działania, czy wspólne przedsięwzięcie w rozumieniu tego standardu i w niektórych sytuacjach, będąc stroną współpracy o charakterze wspólnej działalności, Grupa nie sprawuje współkontroli nad tą działalnością. Dzieje się tak, gdy istnieje więcej niż jedna kombinacja stron umowy, które wspólnie mogą porozumieć się w celu podjęcia istotnych decyzji o działalności. Dla celów prawidłowego ujmowania przychodów, kosztów, aktywów i zobowiązań nie stosuje się wówczas MSSF 11, a zapisy innych, odpowiednich MSSF, uwzględniając przy tym swój udział w porozumieniu będącym podstawą tej działalności.

Grupa jest stroną porozumień o wspólnej działalności w Norwegii, które nie podlegają regulacjom MSSF 11. Dotyczy to działalności na złożach Sleipner. Grupa ujmuje te działania metodą proporcji, tj. według udziału w przychodach, kosztach, należnościach i zobowiązaniach związanych ze wspólnym poszukiwaniem i eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu w obszarze pola Sleipner. Nie istnieje zatem praktyczna różnica w ujęciu transakcji związanych z działalnością na licencjach pakietu Sleipner w stosunku do wymogów ujęcia wspólnych działań na licencjach obszaru Heimdal, które spełniają definicję wspólnej działalności wg MSSF 11.

Współkontrola nad jednostką, w której dokonano inwestycji

Grupa sprawuje współkontrolę nad jednostką, jeśli wraz ze wszystkimi współinwestorami musi współdziałać w celu kierowania jej istotną działalnością, co oznacza tym samym, że żaden ze współinwestorów pojedynczo nie sprawuje nad nią kontroli i bez współdziałania z pozostałymi nie może nią kierować. Grupa dokonuje oceny, czy sprawuje współkontrolę nad tzw. ustaleniem umownym definiowanym wg MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” bądź jako wspólne przedsięwzięcie, bądź wspólną działalność biorąc pod uwagę, czy wszystkie strony takiego ustalenia je kontrolują, czy podlegają wspólnie ekspozycji na zmienne zwroty z realizowanej inwestycji lub posiadają prawa do takich zwrotów oraz są w stanie decydować i wpływać wspólnie na ich wysokość poprzez wspólne kierowanie.

Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności, do których należą:

- Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego przez spółkę LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.
- Umowa współpracy spółek LOTOS Petrobaltic S.A. oraz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w zakresie zagospodarowania i eksploatacji złóż gazokondensatowych B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowana poprzez spółki celowe Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz).
- Wspólne przedsięwzięcie w zakresie działalności poszukiwawczo-wydobywczej ropy naftowej na terytorium Litwy realizowane w formie spółki UAB Minijos Nafta.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostek		Wartość bilansowa udziałów (w milionach złotych)	
			31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Segment produkcji i handlu						
LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%	50,00%	28,0	26,1
Segment wydobywczy						
Baltic Gas Sp. z o.o.	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego)	50,00%	50,00%	-	-
Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽¹⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	46,05%	45,99%	-	-
UAB Minijos Nafta	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	50,00%	50,00%	-	-
Razem					28,0	26,1

⁽¹⁾ Udział we własności jednostki ustalono na podstawie wartości wkładów wniesionych przez poszczególnych wspólników do sumy wszystkich wkładów na dzień 31 grudnia 2021 roku:

- Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz) 0,001% (31 grudnia 2020: 0,001%),
- LOTOS Upstream Sp. z o.o. (Komandytariusz) 46,051% (31 grudnia 2020: LOTOS Petrobaltic S.A.: 45,992%),
- CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. („CalEnergy”) (Komandytariusz) 53,948% (31 grudnia 2020: 54,008%).

Procentowy udział Grupy we własności jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k. pośrednio współkontrolowanej wynosi 46,05 % (31 grudnia 2020: 45,99 %).

W 2021 roku spółka LOTOS Upstream Sp. z o.o. wniosła umówione wcześniej wkłady pieniężne do jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k., w kwocie: 2,9 mln zł (w 2020 roku 7,0 mln zł), co wpłynęło na zmianę procentowego udziału Grupy we własności tej jednostki. Wydatki z tytułu wniesionych wkładów pieniężnych przez spółkę LOTOS Upstream Sp. z o.o. Grupa wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności.

	Udział Grupy w wynikach netto jednostek	
	2021	2020
Segment produkcji i handlu		
LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.	4,6	(1,7)
Segment wydobywczy		
Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽¹⁾	-	(0,2)
Razem	4,6	(1,9)

⁽¹⁾ W umowie spółki określono uczestniczenie wspólników w zyskach i stratach spółki Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k. w następujący sposób:

- Baltic Gas Sp. z o.o. posiada 0,001% udziału w zyskach i 100% w stratach,
- LOTOS Upstream Sp. z o.o. posiada 50,9995% udziału w zyskach
- CalEnergy posiada 48,9995% udziału w zyskach.

W związku z powyższym, w rozumieniu regulacji MSSF spółka Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k. jest podmiotem współkontrolowanym (wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności zgodnie z MSSF 11) przez Grupę.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Skrócone informacje dotyczące wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.		Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k.		UAB Minijos Nafta	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Przychody ze sprzedaży	525,1	162,1	-	-	16,5	9,9
Koszt własny sprzedaży	(473,4)	(142,1)	-	-	(13,3)	(11,2)
Zysk/(Strata) na sprzedaży	51,7	20,0	-	-	3,2	(1,3)
Koszty sprzedaży	(33,2)	(18,4)	-	-	-	(0,2)
Koszty ogólnego zarządu	(5,6)	(4,9)	(0,2)	(0,3)	(2,7)	(2,7)
Pozostałe przychody i koszty (netto)	-	0,4	-	-	-	0,1
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)	12,9	(2,9)	(0,2)	(0,3)	0,5	(4,1)
Przychody i koszty finansowe (netto)	(1,7)	(1,3)	-	-	0,3	(0,1)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	11,2	(4,2)	(0,2)	(0,3)	0,8	(4,2)
Podatek dochodowy	(2,2)	0,7	-	-	-	-
Zysk/(Strata) netto	9,0	(3,5)	(0,2)	(0,3)	0,8	(4,2)
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	-	-	-	-
Całkowite dochody/(straty) ogółem	9,0	(3,5)	(0,2)	(0,3)	0,8	(4,2)
Amortyzacja	(3,3)	(3,0)	-	-	-	(2,0)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Nota	LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.		Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k.		UAB Minijos Nafta	
		31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa trwałe		18,2	20,9	252,4	243,5	10,4	14,4
Aktywa obrotowe, w tym:		74,0	40,0	4,9	7,6	12,9	9,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		22,7	23,7	3,3	6,1	6,7	4,1
Aktywa razem		92,2	60,9	257,3	251,1	23,3	23,7
Zobowiązania długoterminowe		8,8	10,2	-	-	18,2	21,3
Zobowiązania krótkoterminowe		40,1	12,0	2,4	1,7	3,2	2,2
Zobowiązania razem		48,9	22,2	2,4	1,7	21,4	23,5
Aktywa netto		43,3	38,7	254,9	249,4	1,9	0,2
		50,00%	50,00%	*	*	50,00%	50,00%
Udział w aktywach netto		21,7	19,4	117,4	114,5	0,9	0,1
Saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości udziałów		-	-	(117,3) ⁽²⁾	(114,5)	-	-
Wycena do wartości godziwej		6,7 ⁽¹⁾	6,7	-	-	-	(0,1)
Eliminacja transakcji wewnątrzgrupowych		(0,4)	-	-	-	-	-
Korekta udziału w aktywach netto do wartości odzyskiwalnej ⁽³⁾		-	-	(0,1)	-	(0,9)	-
Udział we wspólnych przedsięwzięciach	10.2	28,0	26,1	-	-	-	-

* W rozumieniu regulacji MSSF spółka Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k jest podmiotem współkontrolowanym przez Grupę (wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności zgodnie z MSSF 11, patrz nota 14, powyżej).

⁽¹⁾ Kwota zysku z wyceny zachowanej inwestycji w poprzednio kontrolowanej przez Grupę jednostce do jej wartości godziwej na dzień utraty kontroli w wysokości 6,7 mln zł.

⁽²⁾ Projekt zagospodarowania złóż gazu ziemnego B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowany jest przez spółki celowe Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz) przy współpracy spółek CalEnergy Resources i LOTOS Upstream Sp. z o.o. Projekt znajduje się obecnie na etapie przygotowania do podjęcia finalnej decyzji inwestycyjnej (ang. Final Investment Decision, FID). Projekt został zdefiniowany od strony technicznej i był przygotowany do FID na początku roku 2020. Pierwotnie zakładany termin decyzji FID zbiegł się jednak w czasie z początkiem pandemii Covid-19 oraz kryzysem na rynku surowców, szczególnie gazu ziemnego, które zanotowały najniższy poziom cen w historii. Czynniki te nie sprzyjały podjęciu FID, zgodnie z pierwotnie zakładanym harmonogramem.

Na przestrzeni 2021 roku nastąpiło odwrócenie się tendencji na rynku gazu ziemnego, którego notowania kształtują się obecnie na rekordowo wysokim poziomie. Widoczna jest jednak przy tym bardzo duża dynamika zmian na rynku gazu oraz bardzo duża niepewność dot. poziomu cen w średnim i długim terminie. Dodatkowo, wracają obawy związane z kolejnymi mutacjami koronawirusa i ich negatywnym wpływem na gospodarkę światową. Obserwowana dynamika zmian i niepewność na rynku nie sprzyja podejmowaniu decyzji biznesowych o realizacji nowych przedsięwzięć. Podjęcie decyzji inwestycyjnej w projekcie B4/B6 zakładane jest w warunkach stabilizacji sytuacji rynkowej.

Bieżąca niepewność uwzględniająca zasadę ostrożnej wyceny aktywów, stanowi w ocenie Spółki przesłankę do dokonania odpisu aktualizującego inwestycji w kwocie 2,8 mln zł (patrz nota 9.7).

⁽³⁾ Efekt doprowadzenia wartości udziałów do wartości zero w związku z podjętą w poprzednich okresach sprawozdawczych decyzją o całkowitym odpisie inwestycji.

Informacje o transakcjach ze wspólnymi przedsięwzięciami wycenianymi metodą praw własności

Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	2021	2020
Sprzedaż	484,4	141,5
Zakupy	16,0	9,5
	Nota	31 grudnia 2021
Należności	10.3	30,4
Zobowiązania	10.13	2,6
		31 grudnia 2020
		6,7
		1,2

W roku 2021 i 2020 Grupa przeprowadzała istotne transakcje ze spółką LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. głównie z tytułu sprzedaży paliwa lotniczego. Łączna wartość tych transakcji w roku 2021 wynosiła 484,4 mln zł (w 2020 roku: 141,4 mln zł). Na dzień 31 grudnia 2021 roku saldo nierozliczonych należności z tytułu powyższych transakcji wynosiło 30,4 mln zł (31 grudnia 2020: 6,7 mln zł).

Ponadto w roku 2021 Grupa przeprowadziła transakcje ze spółką UAB Minijos Nafta, których łączna wartość wyniosła 16,0 mln zł (w 2020 roku: 9,5 mln zł). Transakcje dotyczyły zakupu ropy naftowej. Na dzień 31 grudnia 2021 roku saldo nierozliczonych zobowiązań z tego tytułu wynosiło 2,6 mln zł (31 grudnia 2020: 1,2 mln zł).

10.3 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Długoterminowe aktywa finansowe:		168,8	169,6
Należności z tytułu kaucji		33,9	24,7
Należności z tytułu leasingu finansowego	10.3.2	7,1	7,6
Fundusz likwidacji zakładu górniczego ⁽¹⁾		47,3	43,8
Środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań umownych dotyczących przyszłej likwidacji aktywów		70,4	67,8
Rozrachunki z giełdą ICE - depozyt		-	15,4
Depozyty zabezpieczające związane z działalnością koncesjonowaną i pozostałe		10,1	10,3
Krótkoterminowe aktywa finansowe:		2.690,8	1.732,9
Należności z tytułu dostaw i usług		2.648,5	1.693,9
- w tym od jednostek powiązanych	10.2	30,4	6,7
Należności z tytułu kaucji		13,5	13,2
Należności inwestycyjne		0,2	6,1
Depozyty zabezpieczające związane z korzystaniem z systemu dystrybucji i przesyłu paliwa gazowego i pozostałe		0,4	1,9
Należności z tytułu odszkodowań		1,9	1,5
Należności z kart płatniczych (stacje paliw)		8,8	5,8
Należności z tytułu leasingu finansowego	10.3.2	4,1	5,1
Pozostałe należności		13,4	5,4
Aktywa finansowe		2.859,6	1.902,5
Długoterminowe aktywa niefinansowe:		2,0	8,5
Ubezpieczenie majątkowe i inne		0,1	3,9
Koszty finansowania zewnętrznego		0,3	3,5
Pozostałe		1,6	1,1
Krótkoterminowe aktywa niefinansowe:		456,0	275,3
Należności z tytułu podatku od towarów i usług (VAT)		138,6	86,5
Pozostałe należności budżetowe inne niż podatek dochodowy		1,5	3,6
Ubezpieczenia majątkowe i inne		26,4	73,3
Rozliczenia z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie) ⁽²⁾		220,6	51,9
Akcyza od przesunięć międzymagazynowych		37,3	34,3
Zaliczki na dostawy i usługi		12,2	13,9
Zaliczki na bonusy		0,1	0,1
Przedpłaty na usługi informatyczne		9,1	6,9
Pozostałe		10,2	4,8
Aktywa niefinansowe		458,0	283,8
Razem		3.317,6	2.186,3
w tym:			
część długoterminowa		170,8	178,1
część krótkoterminowa:		3.146,8	2.008,2
- z tytułu dostaw i usług		2.648,5	1.693,9
- pozostałe		498,3	314,3

⁽¹⁾ Środki pieniężne gromadzone na koncie bankowym Funduszu likwidacji zakładu górniczego (tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku) w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalni ropy naftowej, patrz nota 10.13.1.

⁽²⁾ Należności spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (GK LOTOS Upstream Sp. z o.o., segment wydobywczy) z tytułu wzajemnych rozliczeń pomiędzy operatorem a uczestnikami konsorcjum na poszczególnych złożach norweskich.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku na należnościach nie została ustanowiona cesja z tytułu zabezpieczenia zobowiązań Grupy. Na dzień 31 grudnia 2020 roku na należnościach ustanowiono cesję w wysokości 16,1 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku środki pieniężne w kwocie 15,1 mln zł gromadzone na koncie bankowym Funduszu likwidacji zakładu górniczego stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań Grupy (na dzień 31 grudnia 2020: 11,9 mln zł).

Okres spłaty należności z tytułu dostaw i usług związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 7 - 35 dni.

Charakterystyka instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 11.1. Cele oraz zasady zarządzania ryzykiem finansowym opisano w nocie 11.2.

Analiza wrażliwości aktywów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 11.2.3.1.

Analiza wrażliwości aktywów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w nocie 11.2.4.1.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe aktywów finansowych została przedstawiona w nocie 11.2.6.

10.3.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Zasady rachunkowości

Grupa na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses – „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej przez inne całkowite dochody niezależnie od wystąpienia przesłanek utraty wartości. Grupa stosuje następujące modele wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości:

- model ogólny (podstawowy),
- model uproszczony.

W odniesieniu do krótkoterminowych należności handlowych, które nie mają znaczącego elementu finansowania, Grupa stosuje podejście uproszczone i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Grupa stosuje matrycę odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych lub okresów przeterminowania.

Na potrzeby ustalenia oczekiwanych strat kredytowych należności grupuje się na podstawie podobieństwa charakterystyki ryzyka kredytowego. W celu określenia ogólnego współczynnika niewypłacenia zobowiązania przeprowadza się analizę nieściągalności za ostatnie 3 lata. Współczynniki niewypłacenia zobowiązania oblicza się dla następujących przedziałów:

- do 30 dni;
- od 30 do 90 dni;
- od 90 do 180 dni;
- powyżej 180 dni.

W celu określenia współczynnika niewypłacenia zobowiązania dla danego przedziału wiekowania, saldo należności spisanych porównuje się z saldem należności niespłaconych.

Odpis z tytułu utraty wartości oblicza się uwzględniając współczynniki niewypłacenia zobowiązania skorygowane o wpływ czynników przyszłych oraz wysokość salda należności niespłaconych na dzień bilansowy dla każdego przedziału analizy wiekowej.

Należności indywidualnie istotne (powyżej 5% wartości całkowitego salda należności) analizuje się indywidualnie.

Należności wewnątrzgrupowe mają inne ryzyko kredytowe niż należności od stron trzecich ze względu na istniejące powiązanie i istnienie kontroli. W przypadku trudności finansowych Grupa zwykle wspiera swoją spółkę zależną, w związku z czym słabe wyniki finansowe i sytuacja finansowa powiązanego podmiotu niekoniecznie muszą oznaczać zwiększone ryzyko kredytowe. W takim przypadku Grupa opiera szacunek utraty wartości na analizie indywidualnej. W innych przypadkach, gdy liczba pozycji jest znacząca, mogą one tworzyć oddzielny portfel należności wewnątrzgrupowych z zastosowaniem analizy portfelowej.

Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych innych niż należności handlowe:

- Stopień 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypłacenia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następnych 12 miesięcy);
- Stopień 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypłacenia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- Stopień 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

W zakresie w jakim zgodnie z podejściem ogólnym konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Grupa uwzględnia następujące przesłanki przy dokonaniu tej oceny:

- przeterminowanie co najmniej 30 dni;
- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy, np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegeacja warunków ze względu na trudności finansowe itp.;
- dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

Grupa uznaje, że dla składnika aktywów finansowych istnieje ryzyko niewykonania zobowiązania, jeśli wewnętrzne i zewnętrzne informacje wskazują, że jest mało prawdopodobne, iż Grupa otrzyma w całości pozostałe przepływy pieniężne wynikające z umowy. Następuje to, gdy składnik aktywów jest przeterminowany co najmniej 90 dni. Aktywa finansowe są spisywane w całości lub w części, kiedy Grupa wyczerpie praktycznie wszystkie działania w zakresie ściągnięcia i uzna, że nie można już racjonalnie oczekiwać odzyskania składnika aktywów.

Należności handlowe zaliczane są do Stopnia 2 lub Stopnia 3:

- Stopień 2 – obejmuje należności handlowe, do których zastosowano podejście uproszczone do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności, za wyjątkiem należności handlowych zaliczonych do Stopnia 3;
- Stopień 3 – obejmuje należności handlowe przeterminowane o ponad 90 dni lub zidentyfikowane indywidualnie jako nieobsługiwane i ze stwierdzoną utratą wartości.

	2021	2020
Stan na początek okresu	127,0	217,7
Utworzenie	18,2	24,0
Wykorzystanie	(6,2)	(7,7)
Rozwiązanie	(8,9)	(107,0)
Stan na koniec okresu	130,1	127,0

Analiza wiekowania należności z tytułu dostaw i usług oraz oczekiwanej straty kredytowej

31 grudnia 2021	Wartość brutto	Oczekiwana strata kredytowa	Średnioważona stopa oczekiwanej straty kredytowej	Wartość netto
Należności bieżące	2.634,6	1,8	0,0007	2.632,8
Należności przeterminowane:	103,8	88,1	-	15,7
Do 30 dni	13,7	-	0,0019	13,7
Od 30 do 90 dni	1,8	0,1	0,0717	1,7
Powyżej 90 dni	88,3	88,0	0,9961	0,3
Należności z tytułu dostaw i usług	2.738,4	89,9	-	2.648,5

Analiza wiekowania należności przeterminowanych nieobjętych odpisem aktualizującym:	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Do 1 miesiąca	13,8	23,0
Od 1 do 3 miesięcy	1,7	2,4
Od 3 do 6 miesięcy	1,0	-
Od 6 miesięcy do 1 roku	0,1	0,4
Powyżej 1 roku	0,1	0,4
Razem	16,7	26,2

Należności przeterminowane nie zostały objęte odpisem aktualizującym ponieważ podlegają one zabezpieczeniu przed ryzykiem kredytowym w postaci hipoteki, zastawu, ubezpieczenia, gwarancji bankowej lub poręczenia.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku udział należności z tytułu dostaw i usług pięciu największych odbiorców Grupy na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 37% (31 grudnia 2020: 25%) salda tych należności ogółem (indywidualnie od 2 do 13%). W ocenie Grupy, w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, z wyjątkiem należności od ww. odbiorców, nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień kończący okres sprawozdawczy jest najlepiej reprezentowana przez wartość księgową tych instrumentów.

10.3.2 Należności z tytułu leasingu finansowego

Zasady rachunkowości

Aktywa oddane w leasing finansowy są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, pomniejszanej o kapitałową część opłat leasingowych dotyczących danego roku obrotowego, skalkulowanych w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu dla nierozliczonej części inwestycji leasingowej netto.

Przychody finansowe z tytułu odsetek z leasingu finansowego są ujmowane w odpowiednich okresach sprawozdawczych przy uwzględnieniu stałej stopy zwrotu dla wartości netto inwestycji, należnej z tytułu leasingu.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Grupa opracowała i wdrożyła System Partnerstwa Handlowego "Rodzina LOTOS", który określa sposób prowadzenia stacji paliw. Grupa zawarła umowy partnerstwa handlowego z podmiotami, nazywanymi Partnerami, prowadzącymi stacje paliw na własne ryzyko i rachunek. Należności z tytułu umów partnerskich dotyczą nakładów poniesionych na wizualizację na stacjach paliw, które zostały oddane do użytkowania na podstawie umów zawieranych na okres 5–10 lat.

	Opłaty leasingowe		Wartość bieżąca opłat leasingowych	
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Nie dłużej niż jeden rok	4,1	5,1	4,1	5,1
Od 1 roku do 5 lat	7,2	7,7	7,1	7,6
Razem	11,3	12,8	11,2	12,7
Minus niezrealizowane przychody finansowe	(0,1)	(0,1)	-	-
Wartość bieżąca opłat leasingowych	11,2	12,7	11,2	12,7
w tym:				
część długoterminowa			7,1	7,6
część krótkoterminowa			4,1	5,1

10.4 Udzielone pożyczki

Pożyczka udzielona spółce Grupa Azoty Polyolefins S.A.

W roku 2021 Grupa nie udzielała pożyczek podmiotom pozostałym. W roku 2020 Grupa udzieliła pożyczkę spółce Grupa Azoty Polyolefins S.A. w wysokości 200,0 mln zł w ramach udziału Spółki w finansowaniu realizowanego Projektu „Polimery Police”. Wydatki z tytułu udzielonej pożyczki zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji [Udzielone pożyczki](#). Termin spłaty pożyczki został ustalony na dzień 15 grudnia 2037 roku. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki stanowi cesja wierzytelności. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę WIBOR.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku saldo z tytułu udzielonych pożyczek wyniosło 210,3 mln zł (na dzień 31 grudnia 2020 roku: 195,9 mln zł).

10.5 Udziały i akcje

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Udziały i akcje w jednostkach pozostałych	297,4	309,8
Razem	297,4	309,8

Na dzień 31 grudnia 2021 oraz 31 grudnia 2020 roku akcje Grupy LOTOS S.A. w spółce Grupa Azoty Polyolefins S.A. były w całości objęte zastawem finansowym i rejestrowym na zabezpieczenie wierzytelności finansujących Projekt „Polimery Police”.

Zasady rachunkowości w zakresie udziałów i akcji w jednostkach pozostałych zaprezentowano w notce 11.1.

10.6 Zapasy

Zasady rachunkowości

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione w celu doprowadzenia składników zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu ujmowane są w następujący sposób:

- materiały i towary – według ceny nabycia,
- produkty gotowe i produkty w toku – według kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnionej części pośrednich kosztów produkcji, ustalonej przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień kończący okres sprawozdawczy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego i opłaty paliwowej, pomniejszona o rabaty, opusty i tym podobne oraz koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Cenna sprzedaży netto dla najistotniejszych grup zapasów ustalana jest następująco:

- wyroby gotowe i towary – zrealizowana średnia cena sprzedaży każdego z indeksów w okresie 7 dni roboczych miesiąca następującego po dniu kończącym miesiąc sprawozdawczy,
- ropa (surowiec) - cena nabycia w ostatnim miesiącu sprawozdawczym,
- półprodukty - ceny szacowane są za pomocą systemu do optymalizacji planowania produkcji PIMS przy zastosowaniu ceny nabycia ropy w ostatnim miesiącu sprawozdawczym,
- materiały rotujące - cena sprzedaży jest równa cenie nabycia, dla materiałów w magazynach cena sprzedaży ustalana jest na podstawie analizy przydatności zapasów, w przypadku kwalifikacji jako zbędne i niemożliwe do sprzedaży, cena sprzedaży równa jest zero.

Wycena rozchodu zapasów dokonywana jest metodą średniej ważonej.

Odpisy aktualizujące wartość produktów lub półproduktów, wynikające z wyceny według cen sprzedaży netto korygują koszt wytworzenia. Odpisy aktualizujące wartość towarów obciążają wartość sprzedanych towarów w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ustala szacunkowo (na podstawie indywidualnej analizy przydatności zapasów dla celów prowadzonej przez Grupę działalności gospodarczej) wartość odpisu aktualizującego zapas materiałów zgromadzonych w magazynach. W przypadku obniżki notowań cen ropy i produktów rafineryjnych, Grupa zawiązuje odpis aktualizujący bilansową wartość zapasów z uwagi na różnicę między kosztem wytworzenia, a cenami możliwymi do uzyskania (z ang. „net realisable value”) zgodnie z MSR 2. Odpisy aktualizujące wartość zapasów materiałów dokonane w związku z utratą ich wartości, obciążają koszt własny sprzedaży.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizacyjnego zapasu – rozwiązanie odpisu, równowartość całości lub części zwiększa wartość składnika zapasów. W przypadku wykorzystania odpisu, ze względu na czystość zapisu i treść ekonomiczną, odwrócenie odpisu znajduje odzwierciedlenie poprzez pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży.

Grupa utrzymuje zapasy obowiązkowe zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr 52, poz. 343, z dnia 23 marca 2007 roku z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2003 roku w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych (Dz. U. nr 39, poz.338 z późn. zm.).

Powyższe przepisy regulują zasady tworzenia, utrzymywania oraz finansowania zapasów ropy naftowej, produktów naftowych oraz paliw w przedsiębiorstwach energetycznych.

Grupa wykazuje zapasy obowiązkowe jako aktywa krótkoterminowe ze względu na rotację w krótkim okresie. Zapasy obowiązkowe w Grupie obejmują ropę naftową, produkty naftowe (paliwa ciekłe), gaz płynny LPG, węgiel kamienny. Zapasy obowiązkowe utrzymywane są w segmencie produkcji i handlu, głównie przez Jednostkę Dominującą.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Wyroby gotowe	1.421,5	877,7
Półprodukty i produkty w toku	841,6	382,7
Towary	226,3	180,4
Materiały	3.122,3	2.054,9
Razem	5.611,7	3.495,7
w tym zapasy wycenione według:		
kosztu wytworzenia lub ceny nabycia	5.526,8	3.487,2
ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania	84,9	8,5

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących tę wartość do poziomu ceny sprzedaży netto możliwej do realizacji pomniejszonej o koszty sprzedaży, jeśli cena ta jest niższa.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów wynosiła 4.654,8 mln zł (31 grudnia 2020: 2.704,0 mln zł).

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów

	2021	2020
Stan na początek okresu	9,5	9,5
Utworzenie	0,7	908,5
Wykorzystanie / Rozwiązanie	(7,2)	(908,5)
Stan na koniec okresu	3,0	9,5

Efekt aktualizacji wartości zapasów prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży.

10.7 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zasady rachunkowości

Środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe przechowywane do terminu zapadalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych pozycja *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty* składa się z gotówki w kasie, kredytów w rachunku bieżącym oraz lokat bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące, które nie zostały potraktowane jako działalność lokacyjna.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	11.1.1	2.572,1	2.145,6
Kredyty w rachunku bieżącym		-	(222,2)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		2.572,1	1.923,4

Środki pieniężne składają się głównie ze środków zgromadzonych na rachunkach bieżących w bankach, oprocentowanych według zmiennych stóp procentowych. Poziom oprocentowania środków na rachunkach oraz jego zmiany wynikają z zasad opisanych w regulaminach poszczególnych banków. Ponadto, w zależności od aktualnego zapotrzebowania na środki pieniężne, w przypadku okresowych nadwyżek środków pieniężnych spółki Grupy zakładają lokaty krótkoterminowe na różne okresy, które oprocentowane są wg ustalonych dla nich stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 595,9 mln zł (31 grudnia 2020: 471,5 mln zł) związanymi z kredytami obrotowymi w odniesieniu do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

W lipcu 2018 roku Grupa rozpoczęła stosowanie mechanizmu podzielonej płatności („split payment”) w zakresie podatku VAT. W ramach tego mechanizmu Grupa posiada wyodrębnione rachunki bankowe, które są wykorzystywane do obsługi płatności w zakresie podatku VAT w ramach rozliczeń z kontrahentami oraz do obsługi rozliczeń z tytułu innych zobowiązań publicznoprawnych. Grupa na bieżąco wykorzystuje środki zgromadzone na wspomnianych rachunkach do realizacji płatności. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach VAT wynosiła 81,5 mln zł (31 grudnia 2020: 175,0 mln zł).

Wartość środków pieniężnych na rachunkach bankowych, na których ustanowiono zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 947,8 mln zł (31 grudnia 2020: 799,2 mln zł).

10.8 Kapitał własny

Zasady rachunkowości

Kapitały własne ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami aktów założycielskich podmiotów konsolidowanych.

Kapitał podstawowy Grupy Kapitałowej LOTOS stanowi kapitał Jednostki Dominującej i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze Statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa skorzystała z możliwości kontynuowania wymogów dotychczasowego standardu MSR 39 od 1 stycznia 2019 roku i nie wdrażania nowych wymogów MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń do momentu, gdy Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zakończy prace dotyczące tzw. makro hedgingu.

Jednostka Dominująca stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do kredytów denominowanych w USD wyznaczonych na instrument zabezpieczający dla przyszłych, wysoce prawdopodobnych przychodów ze sprzedaży surowców i produktów naftowych denominowanych w USD narażonych na ryzyko walutowe dla kursu USD/PLN.

Celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotowej generowanych przez nią przychodów ze sprzedaży denominowanej w USD. Zabezpieczaną pozycją jest szereg wysoce prawdopodobnych, planowanych transakcji sprzedaży produktów rafineryjnych denominowanych w USD, w szczególności pierwszy wolumen przychodów (do wysokości desygnowanej raty kapitałowej) z tytułu sprzedaży denominowanej w USD, generowanych w trakcie danego miesiąca kalendarzowego lub w przypadku, gdy kwota przychodów ze sprzedaży w danym miesiącu będzie niewystarczająca w stosunku do desygnowanej raty kapitałowej, pierwszy wolumen przychodów generowany w trakcie trzech kolejnych miesięcy. W przypadku desygnowania kolejnego wolumenu przychodów ze sprzedaży w danym miesiącu kalendarzowym, pozycją zabezpieczaną będzie pierwszy wolumen przychodów ze sprzedaży następujący po uprzednio desygnowanym wolumenie przychodów z tytułu sprzedaży denominowanej w USD w danym miesiącu lub w przypadku, gdy kwota przychodów ze sprzedaży w danym miesiącu będzie niewystarczająca w stosunku do desygnowanej raty kapitałowej, kolejny wolumen przychodów generowany w trakcie trzech kolejnych miesięcy. Pozycja zabezpieczana zostanie przypisana odpowiednio do każdego instrumentu zabezpieczającego zgodnie z indywidualnym dokumentem ustanowienia powiązania zabezpieczającego.

Wyznaczone do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty zabezpieczające obejmują zobowiązanie do spłaty zaciągniętego kredytu w walucie USD z datami rozliczenia przypadającymi w dniach roboczych określonego miesiąca kalendarzowego zgodnie z harmonogramem spłat rat kapitałowych.

Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne

zabezpieczenie odnosi się bezpośrednio na inne całkowite dochody. Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia zalicza się do pozostałych przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja ta zawiera: (i) identyfikację instrumentu zabezpieczającego, (ii) identyfikację zabezpieczanej pozycji lub transakcji, (iii) określenie charakteru zabezpieczanego ryzyka oraz (iv) określenie sposobu oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest ono wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

10.8.1 Kapitał podstawowy

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Akcje serii A	78,7	78,7
Akcje serii B	35,0	35,0
Akcje serii C	16,2	16,2
Akcje serii D	55,0	55,0
Razem	184,9	184,9

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał podstawowy składał się z 184.873.362 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł za każdą akcję mających pełne pokrycie w kapitale podstawowym. Jedna akcja jest równoważna pojedynczemu głosowi na Walnym Zgromadzeniu i posiada prawo do dywidendy.

10.8.2 Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji

Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji obejmuje nadwyżkę ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartością nominalną z uwzględnieniem kosztów bezpośrednio związanych z emisją akcji.

	Seria B	Seria C	Seria D	Razem
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	980,0	340,8	940,5	2.261,3
Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji	(9,0)	(0,4)	(23,6)	(33,0)
Razem	971,0	340,4	916,9	2.228,3

10.8.3 Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych obejmuje zmiany wyceny kredytów w walutach obcych, wykorzystywanych jako instrumenty zabezpieczające do zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży denominowanej w USD, pomniejszone o wpływ odroczonego podatku dochodowego.

Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujemne się w kapitale rezerwowym z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, natomiast część nieefektywną zalicza się do przychodów/kosztów finansowych okresu sprawozdawczego.

	Nota	2021	2020
Stan na początek okresu		(24,4)	(203,6)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne:	11.1.3	(35,7)	221,2
- część skuteczna		(35,7)	221,2
- część nieskuteczna		-	-
Podatek dochodowy dotyczący wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	9.9.1	6,8	(42,0)
Stan na koniec okresu		(53,3)	(24,4)

10.8.4 Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się kapitały tworzone i wykorzystywane według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami aktów założycielskich oraz wyniki bieżącego okresu sprawozdawczego.

Ponadto Grupa prezentuje w zyskach zatrzymanych zyski/straty aktuarialne z wyceny określonych świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia z uwzględnieniem efektu podatkowego, które w sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są w pozycji **Inne całkowite dochody/(straty) netto**.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku w Grupie LOTOS S.A. wystąpiły ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend, szerzej opisane w nocie 10.8.4.1.

10.8.4.1 Ograniczenia zdolności jednostek zależnych do przekazywania funduszy Jednostce Dominującej w postaci dywidend

W związku ze spłatą wszystkich umów kredytów inwestycyjnych przez spółkę LOTOS Paliwa Sp. z o.o. ograniczenie wynikające z zapisów umów kredytowych ograniczających wartość nadwyżki gotówki wypracowanej w roku obrotowym przez spółkę z przeznaczeniem na wypłatę dywidend od spełnienia określonych wskaźników przestało obowiązywać.

Na dzień 31 grudnia 2020 w spółce LOTOS Asphalt Sp. z o.o. występowało ograniczenie do wypłaty dywidend wynikające z zapisów umowy kredytowej na finansowanie Projektu EFRA, która dopuszcza wypłatę dywidendy nie wcześniej niż po dokonaniu spłaty pierwszej raty kredytu, która nastąpiła 21 grudnia 2018 roku oraz po zakończeniu realizacji Projektu EFRA. Wypłata dywidendy z generowanych środków operacyjnych uzależniona jest od spełnienia ustalonych w umowie warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych. Na dzień 31 grudnia 2021 powyższe ograniczenie nie obowiązywało.

10.8.5 Dywidendy

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w Grupie LOTOS S.A. występowały ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend wynikające z zapisów zawartej w dniu 2 lipca 2019 roku umowy kredytowej związanej z refinansowaniem kredytów zaciągniętych na finansowanie Programu 10+, o której mowa w nocie 22.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2019. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A. i uzależnia ją od osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

W dniu 30 czerwca 2021 roku Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty netto Spółki za rok 2020 w wysokości 881,4 mln zł w całości z kapitału zapasowego Spółki.

10.9 Kredyty, pożyczki, obligacje oraz leasing

Zasady rachunkowości

Kredyty bankowe, pożyczki i obligacje

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i obligacje są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem finansowania.

Po początkowym ujęciu kredyty, pożyczki i obligacje są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem finansowania oraz dyskonta, premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania. Zyski i straty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku naliczania odpisu z tytułu utraty wartości.

Leasing

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie, obejmujące:

- stałe opłaty pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem indeksu lub stawki obowiązujących na datę rozpoczęcia;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Z opłat leasingowych wyłączone są zmienne opłaty, które uzależnione są od czynników zewnętrznych. Zmienne opłaty leasingowe niezawarte w początkowej wycenie zobowiązania z tytułu leasingu są rozpoznawane bezpośrednio w zysku lub stracie.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia zobowiązania z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia ponownej oceny lub modyfikacji umowy leasingu, lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych, w tym podwyżek lub obniżek wynikających ze zmian indeksów w przypadku umów indeksowanych współczynnikami rynkowymi.

Po dacie rozpoczęcia leasingu, o ile koszty nie zostały uwzględnione w wartości bilansowej innego składnika aktywów zgodnie z innymi niż MSSF 16 obowiązującymi standardami, leasingobiorca ujmuje w wyniku zarówno odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu jak i zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu w okresie, w którym ma miejsce zdarzenie lub zachodzi warunek, które uruchamiają te płatności.

Płatności leasingowe są dyskontowane przy użyciu stopy procentowej umowy leasingu lub krańcowej stopy procentowej Grupy, gdy stopa procentowa umowy leasingu nie jest możliwa w łatwy sposób do wyznaczenia. W celu określenia krańcowej stopy procentowej Grupa bierze pod uwagę rodzaj umowy, długość trwania umowy, walutę umowy oraz potencjalną marżę, jaką musiałaby ponieść na rzecz zewnętrznych instytucji finansowych, gdyby chciała zawrzeć taką transakcję na rynku finansowym.

Grupa ustanowiła krańcowe stopy pożyczkowe w podziale na waluty występujące w umowach oraz przy uwzględnieniu ich okresu trwania według przedziałów czasowych zaprezentowanych poniżej:

- umowy krótkoterminowe (12 miesięcy lub mniej),
- umowy na okres od 1 do 2 lat (włącznie),
- umowy na okres od 2 do 5 lat (włącznie),
- umowy na okres od 5 do 10 lat (włącznie),
- umowy na powyżej 10 lat.

Profesjonalny osąd

Dla każdego rodzaju umów leasingu Grupa szacuje wysokość stopy dyskontowej, która będzie wpływać na ostateczną wartość wyceny tych umów. Grupa bierze pod uwagę charakterystykę umowy, długość trwania umowy, walutę umowy oraz potencjalną marżę, jaką musiałaby ponieść na rzecz zewnętrznych instytucji finansowych, gdyby chciała zawrzeć taką transakcję na rynku finansowym.

Proces ustalenia aktualnej krańcowej stopy procentowej obejmuje następujące kroki:

- analiza aktualnej struktury finansowania leasingobiorcy (np. jakie instrumenty dłużne posiada leasingobiorca i jakie są warunki tych instrumentów);
- ustalenie odpowiedniej stopy referencyjnej – (przy założeniu konkretnej waluty, warunków gospodarczych i okresu obowiązywania umowy leasingu);
- analiza pozostałych istotnych warunków leasingu, w tym charakter aktywów bazowych.

W celu obliczenia stóp dyskonta dla potrzeb leasingu Grupa przyjmuje, że stopa dyskonta powinna odzwierciedlać koszt finansowania, jakie byłoby zaciągnięte na zakup przedmiotu podlegającego leasingowi.

Grupa zawiera umowy leasingu w oparciu o 3 główne waluty, dla których przypisała bazową stopę dyskonta. Są to PLN ze stopą bazową WIBOR dla okresów krótkoterminowych i oprocentowaniem obligacji skarbowych dla okresów długoterminowych, EUR ze stopą bazową EURIBOR dla okresów krótkoterminowych i oprocentowaniem obligacji skarbowych dla okresów długoterminowych oraz USD ze stopą bazową LIBOR dla okresów krótkoterminowych i oprocentowaniem obligacji skarbowych dla okresów długoterminowych.

Ustalenie aktualnych stóp dyskonta jest wykonywane cyklicznie co kwartał, a stopy dyskonta wówczas ustalone wykorzystywane są do kalkulacji leasingowych zgodnie z MSSF 16 przez okres trwający do momentu kolejnej aktualizacji stóp dyskontowych.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kredyty bankowe	10.9.1	1.424,1	2.559,8
Pożyczki	10.9.2	27,5	35,6
Obligacje	10.9.3	228,1	231,7
Leasing	10.9.4	1.559,5	1.246,4
Razem		3.239,2	4.073,5
w tym:			
część długoterminowa		2.191,1	2.717,7
część krótkoterminowa		1.048,1	1.355,8

Analiza wrażliwości na ryzyko związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 11.2.3.1.

Analiza wrażliwości na ryzyko związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w nocie 11.2.4.1.

Analiza kontraktowych terminów zapadalności została przedstawiona w nocie 11.2.5.

	Kredyty	Pożyczki	Obligacje	Leasing	Razem
1 stycznia 2021	2.559,8	35,6	231,7	1.246,4	4.073,5
Wpływy netto	558,6	-	-	-	558,6
Wydatki netto	(1.640,2)	(8,3)	(21,9)	(220,6)	(1.891,0)
Zapłacone odsetki i prowizje	(41,8)	(1,1)	(4,6)	(71,0)	(118,5)
Nowe umowy leasingu	-	-	-	481,7	481,7
Naliczone odsetki i prowizje	66,5	1,3	5,2	72,7	145,7
Koszty rozliczane w czasie	7,1	-	-	-	7,1
Różnice kursowe	136,3	-	17,7	22,9	176,9
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	(222,2)	-	-	-	(222,2)
Pozostałe	-	-	-	27,4	27,4
31 grudnia 2021	1.424,1	27,5	228,1	1.559,5	3.239,2

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Kredyty	Pożyczki	Obligacje	Leasing	Razem
1 stycznia 2020	2.865,2	43,4	231,8	1.276,0	4.416,4
Wpływy netto	74,4	-	-	-	74,4
Wydatki netto	(563,6)	(7,9)	-	(202,8) ⁽¹⁾	(774,3)
Zapłacone odsetki i prowizje	(114,4)	(1,5)	(5,7)	(75,2)	(196,8)
Nowe umowy leasingu	-	-	-	174,5	174,5
Naliczone odsetki i prowizje	76,8	1,6	8,0	75,8	162,2
Koszty rozliczane w czasie	19,8	-	-	-	19,8
Różnice kursowe	(20,6)	-	(2,4)	5,0	(18,0)
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	222,2	-	-	-	222,2
Pozostałe	-	-	-	(6,9)	(6,9)
31 grudnia 2020	2.559,8	35,6	231,7	1.246,4	4.073,5

⁽¹⁾ W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, w pozycji „Płatności z tytułu leasingu”, uwzględnione zostały również opłaty wstępne z tytułu umów leasingu w wysokości 11,8 mln zł.

10.9.1 Kredyty bankowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Celowe kredyty inwestycyjne	1.017,8	2.149,2
Kredyty obrotowe	-	222,4
Kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów	406,3	188,2
Razem	1.424,1	2.559,8
w tym:		
część długoterminowa	683,1	1.641,4
część krótkoterminowa	741,0	918,4

Zabezpieczenie spłaty kredytów stanowią:

- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi, weksle in blanco, poręczenia i gwarancje bankowe,
- zastawy rejestrowe na aktywach, rachunkach bankowych, zapasach, udziałach,
- hipoteki,
- cesje z umów ubezpieczeniowych, w tym ubezpieczenia zapasów,
- cesja z umów na przechowywanie zapasów,
- cesja należności,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Kredyty bankowe według waluty finansowania

	Waluta kredytu udzielonego Grupie				Razem
	USD	EUR	NOK	PLN	
31 grudnia 2021	1.377,6	-	-	46,5	1.424,1
31 grudnia 2020	2.389,4	27,0	4,4	139,0	2.559,8

Oprocentowanie kredytów jest oparte o:

- dla kredytów zaciągniętych w USD - LIBOR USD 1M, 3M lub 6M w zależności od wybranego w danym momencie okresu odsetkowego,
- dla kredytów zaciągniętych w EUR - EURIBOR 1M,
- dla kredytów zaciągniętych w PLN - WIBOR 1M lub 3M.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku efektywna stopa procentowa kredytów uwzględniająca fakt finansowania w USD kształtuje się na średnim poziomie około 1,49 % (31 grudnia 2020: 1,96 %). Efektywna stopa procentowa dla kredytów w PLN z wyłączeniem kredytów konsorcyjnych Jednostki Dominującej kształtuje się na średnim poziomie około 4,66 % (31 grudnia 2020: 2,03 %).

Kredyty bankowe Jednostki Dominującej

Kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów

W dniu 28 października 2021 roku zostały spełnione warunki zawarte w tzw. consent letter, potwierdzającym zgodę banków finansujących na wniesienie przez Grupę LOTOS S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa do LOTOS Asphalt Sp. z o.o. W efekcie powyższego w umowie kredytowej automatycznie zostały wprowadzone techniczne zmiany, będące konsekwencją przekazania do LOTOS Asphalt Sp. z o.o. bazy zbiornikowej będącej częścią rafinerii w Gdańsku.

W dniu 7 grudnia 2021 roku podpisany został aneks do umowy na finansowanie i refinansowanie zapasów, zawartej dnia 10 października 2012 roku, skutkujący przedłużeniem okresu obowiązywania umowy do dnia 16 grudnia 2022 roku.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wykorzystanie kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów, w kwocie nominalnej wynosiło 406,0 mln zł (100 mln USD). Na dzień 31 grudnia 2020 roku było to 187,9 mln zł (50 mln USD).

Grupa LOTOS S.A. w ramach kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów zobowiązana jest do utrzymywania wskaźnika określonego jako Tangible Consolidated Net Worth (TCNW) na poziomie nie niższym niż zapisany w umowie kredytowej. Dodatkowo Spółka w ramach ww. umowy kredytowej zobowiązana jest do utrzymywania wartości wskaźnika finansowego określonego jako Loan to Pledged Inventory Value Ratio na poziomie nie wyższym niż określony umową kredytową. Spółka na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku spełniała opisane powyżej wytyczne.

Refinansowanie kredytów zaciągniętych na finansowanie Programu 10+

W dniu 2 lipca 2019 roku Grupa LOTOS S.A. oraz konsorcjum banków podpisały umowy kredytowe na łączną kwotę 500 mln USD, w celu refinansowania kredytów zaciągniętych w 2008 roku na finansowanie Programu 10+.

Na mocy podpisanych umów konsorcjum banków udzieliło Spółce:

- kredytu terminowego w wysokości 400 mln USD,
- kredytu obrotowego w wysokości 100 mln USD, z możliwością wykorzystania w USD, EUR lub PLN.

W dniu 28 października 2021 roku zostały spełnione warunki zawarte w tzw. consent letter, potwierdzającym zgodę banków finansujących na wniesienie przez Grupę LOTOS S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa do LOTOS Asphalt Sp. z o.o. W efekcie powyższego w umowie kredytowej automatycznie zostały wprowadzone zmiany, w tym dotyczące istotnych postanowień jak uwzględnienie w umowie nowego zabezpieczenia w postaci poręczenia udzielonego przez LOTOS Asphalt Sp. z o.o. Umowa poręczenia przez LOTOS Asphalt Sp. z o.o. za zobowiązania Spółki podpisana w dniu 15 października 2021 roku, weszła w życie w dniu przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa do LOTOS Asphalt Sp. z o.o. tj. 2 listopada 2021 roku.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku kredyt terminowy wykorzystany był w kwocie nominalnej 974,4 mln zł (240,0 mln USD). Na dzień 31 grudnia 2020 roku wykorzystanie kredytu terminowego wynosiło w kwocie nominalnej 1.202,7 mln zł (320 mln USD), a ponadto Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu kredytu obrotowego w wysokości 222,2 mln zł.

Grupa LOTOS S.A. w ramach powyższych umów kredytowych zobowiązana jest do utrzymywania wskaźników dług netto / EBITDA na określonym poziomie. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Spółka spełniała opisane powyżej wytyczne. Na dzień 31 grudnia 2020 roku doszło do przekroczenia poziomu jednego ze wskaźników zapisanego w ww. umowach kredytowych. W związku z przewidywanym niespełnieniem wskaźników Spółka wystąpiła do banków finansujących z wnioskiem o tzw. waiver. W dniu 29 grudnia 2020 roku Spółka otrzymała pismo potwierdzające zgodę banków na niedotrzymanie wskaźników na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Kredyty bankowe pozostałych spółek Grupy

Kredyty spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o.

W dniu 21 czerwca 2021 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. dokonała dobrowolnej, całkowitej spłaty kredytu, zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 30 czerwca 2015 roku, na sfinansowanie realizacji Projektu EFRA. Nastąpiło również anulowanie i rozliczenie wynikającego z ww. umowy kredytu obrotowego oraz rozliczenie powiązanych z kredytem transakcji zabezpieczających stopy procentowe. Spłata kredytu skutkuje ponadto zwolnieniem ustanowionych w związku nim zabezpieczeń w tym. m.in. hipoteki kaucyjnej na prawach LOTOS Asphalt Sp. z o.o. do nieruchomości, zastawów rejestrowych na zbiorze wszystkich rzeczy i praw należących do LOTOS Asphalt Sp. z o.o. zapasach, na wierzytelnościach z tytułu rachunków bankowych oraz na udziałach LOTOS Asphalt Sp. z o.o. należących do Jednostki Dominującej. Spłata kredytu nastąpiła ze środków własnych spółki oraz środków udostępnionych spółce przez Jednostkę Dominującą w postaci pożyczki na kwotę 400 mln zł. Spłata kapitału kredytu w wysokości 223 mln USD (840,5 mln zł) została zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji: [Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek](#).

Kredyty spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o.

W dniu 30 września 2021 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. dokonała dobrowolnej, całkowitej spłaty kredytów inwestycyjnych, związanych z finansowaniem rozwoju sieci stacji paliw, zaciągniętych na podstawie umów z konsorcjum banków PKO BP S.A. i Pekao S.A. z dnia 6 marca 2013 roku oraz umów z bankami Pekao S.A. i mBank S.A. z dnia 26 stycznia 2015 roku. Wydatki z tytułu wcześniejszej spłaty kapitału kredytów w wysokości 70,8 mln zł zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji: [Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek](#).

Wpływy i wydatki z tytułu kredytów bankowych

Wpływy z tytułu zaciągniętych w 2021 roku kredytów bankowych Grupy wynosiły 558,6 mln zł (w 2020 roku: 74,4 mln zł), natomiast wydatki z tytułu spłaty kredytów wynosiły 1.640,2 mln zł (w 2020 roku: 563,6 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio [w pozycjach](#): [Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów](#) oraz [Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek](#).

Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów w 2021 roku dotyczyły:

- kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów Jednostki Dominującej (554,1 mln zł),
- kredytów spółki LOTOS Terminale S.A. (4,5 mln zł).

Wydatki z tytułu spłaty kredytów w 2021 roku dotyczyły:

- kredytów inwestycyjnych Jednostki Dominującej (301,9 mln zł),
- kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów Jednostki Dominującej (396,4 mln zł),
- kredytów spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (840,5 mln zł),
- kredytów inwestycyjnych spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. na refinansowanie i finansowanie zakupu stacji paliw (84,1 mln zł),
- kredytu inwestycyjnego spółki SPV Baltic Sp. z o.o. na zakup wielozadaniowej platformy (7,7 mln zł),
- kredytu spółki LOTOS Terminale S.A. (5,1 mln zł),
- kredytu spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (4,5 mln zł).

W 2021 oraz 2020 roku nie wystąpiły sytuacje braku spłaty kredytów.

Dodatkowe informacje na temat kredytów bankowych Grupy zostały zaprezentowane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy LOTOS S.A. i jej grupy kapitałowej za rok 2021.

10.9.2 Pożyczki

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)	2,4	3,0
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	25,1	32,6
Razem	27,5	35,6
w tym:		
część długoterminowa	18,8	27,4
część krótkoterminowa	8,7	8,2

Pożyczka udzielona przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. przeznaczona była na sfinansowanie zakupu platformy wiertniczej, natomiast pozostałe pożyczki dotyczyły dofinansowania modernizacji lokomotyw oraz oczyszczalni cystern.

Zabezpieczenie spłaty pożyczek stanowią:

- zastaw rejestrowy na aktywach,
- zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach,
- cesja praw z polis ubezpieczeniowych i umów sprzedaży
- przelew wierzytelności z rachunków bankowych,
- weksle in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
- poręczenia udzielone przez spółki Grupy.

Walutą pożyczek jest PLN. Oprocentowanie pożyczek oparte jest o 1M WIBOR lub stopę redyskonta weksli.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku efektywna stopa procentowa pożyczek kształtowała się na średnim poziomie około 5,13% (31 grudnia 2020: 3,27%).

Wpływy i wydatki z tytułu pożyczek

W 2021 i 2020 roku Grupa nie zaciągała pożyczek, natomiast wydatki z tytułu spłaty pożyczek wyniosły 8,3 mln zł (w 2020 roku: 7,9 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji: [Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek](#).

10.9.3 Obligacje

W roku 2016 spółka celowa B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych) umowy dotyczące finansowania zagospodarowania złoża ropy naftowej B8 na Morzu Bałtyckim, w tym umowy dotyczące programu emisji obligacji senioralnych oraz programu emisji obligacji podporządkowanych. W dniu 25 lipca 2018 roku spółka B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy programu emisji obligacji senioralnych oraz aneksu do warunków emisji obligacji, wyemitowanych przez spółkę i objętych przez BGK. W dniu 27 lipca 2018 roku spółka B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. wyemitowała obligacje o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 30 mln USD. Środki pozyskane z emisji zostały przeznaczone na wykup wszystkich obligacji objętych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. Terminy wykupu wszystkich obecnie wyemitowanych obligacji zostały określone na okresy w przedziale od 31 marca 2021 roku do 30 czerwca 2022 roku.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w odniesieniu do wyemitowanych i niewykupionych obligacji spółki B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. miało miejsce przekroczenie harmonogramu i budżetu projektu oraz naruszenie jednego z kowenantów, w związku z tym długoterminowa część zobowiązań z tytułu powyższej umowy była prezentowana w zobowiązaniach krótkoterminowych. W dniu 14 grudnia 2020 roku zawarto aneks do umowy programu emisji obligacji senioralnych oraz aneksu do warunków emisji obligacji, w wyniku których na dzień 31 grudnia 2020 roku zobowiązania te nie zostały postawione przez BGK w stan wymagalności, a stand still wydłużono do 31 stycznia 2021 roku.

W dniu 29 stycznia 2021 roku zawarto aneks do umowy programu emisji obligacji senioralnych oraz aneksu do warunków emisji obligacji i aneksu do pisma w sprawie prowizji, które wydłużyły okres dostępności finansowania do dnia 30 czerwca 2021 roku a okres spłaty określiły na koniec każdego kwartału od dnia 30 września 2021 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku. W dniu 30 września 2021 roku zgodnie z harmonogramem dokonano wykupu 5,6 mln USD (21,9 mln zł) obligacji. W dniu 28 grudnia 2021 roku aneksem do umowy programu emisji obligacji senioralnych oraz aneksami do warunków emisji obligacji dokonano zmniejszenia ogólnej kwoty emisji obligacji z 89,7 mln USD do 84,1 mln USD, wydłużenia okresu dostępności finansowania do 31 stycznia 2022 roku i zmiany dat wykupu poszczególnych transzy emisji obligacji, w tym przesunięcia wykupu obligacji z 31 grudnia 2021 roku na 30 czerwca 2024 roku bez zmiany terminu spłaty całości zobowiązań (31 grudnia 2024 roku). W związku z tym na dzień 31 grudnia 2021 roku obecnie wyemitowane i niewykupione obligacje spółki B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. są prezentowane w zobowiązaniach długoterminowych i krótkoterminowych w zależności od terminu ich wykupu.

Zabezpieczenie powyższych umów stanowią:

- zastawy na akcjach i udziałach,
- zastaw na rachunkach bankowych,
- zastaw na wierzytelnościach,

- zastaw na aktywach,
- hipoteka morska na platformie „Petrobaltic”,
- oświadczenia o poddaniu się egzekucji,
- pełnomocnictwo do rachunków bankowych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez spółkę B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A. obligacji, bez uwzględnienia wydatków związanych z emisją wynosiła 228,1 mln zł (31 grudnia 2020: 231,7 mln zł).

W dniu 31 stycznia 2022 roku Spółka dokonała emisji obligacji w wysokości 9,3 mln USD (38 mln zł). Środki z emisji zostały wykorzystane w dniach 1-3 lutego 2022 roku na finansowanie i refinansowanie nakładów inwestycyjnych.

10.9.4 Leasing

	Opłaty leasingowe		Wartość bieżąca opłat leasingowych	
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Nie dłużej niż jeden rok	233,6	222,5	207,5	197,5
Od 1 roku do 5 lat	702,7	570,3	489,7	383,2
Od 5 do 10 lat	539,3	333,3	427,7	237,5
Od 10 do 30 lat	393,8	228,5	223,2	177,2
Od 30 do 50 lat	182,1	614,9	120,7	159,6
Od 50 do 90 lat	116,0	169,3	90,7	91,4
Razem	2.167,5	2.138,8	1.559,5	1.246,4
Minus koszty finansowe	(608,0)	(892,4)	-	-
Wartość bieżąca opłat leasingowych	1.559,5	1.246,4	1.559,5	1.246,4
w tym:				
część długoterminowa			1.352,0	1.048,9
część krótkoterminowa			207,5	197,5

Zabezpieczenie zobowiązań z tytułu leasingu stanowią weksle oraz cesja należności.

10.10 Zarządzanie kapitałem

Celem polityki finansowej Grupy Kapitałowej LOTOS jest zapewnienie długoterminowej płynności przy jednoczesnym stosowaniu odpowiedniej dźwigni finansowej, wspomagającej realizację celu nadrzędnego, jakim jest maksymalizacja stopy zwrotu na kapitale przynależnym akcjonariuszom.

Realizacja powyższego celu, dokonuje się poprzez dążenie do osiągnięcia pożądanej struktury finansowania na poziomie Grupy Kapitałowej LOTOS.

Grupa Kapitałowa LOTOS monitoruje strukturę finansowania stosując wskaźnik relacji długu do kapitału własnego, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego.

Do zadłużenia netto Grupa wlicza kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Kapitał własny obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Jednostki Dominującej powiększony o udziały niekontrolujące.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku, jak również 31 grudnia 2020 roku wartość wskaźnika relacji długu do kapitału własnego utrzymywała się na poziomie znacząco korzystniejszym niż maksymalny poziom tego wskaźnika przyjęty przez Grupę w założeniach co do struktury finansowania.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty	10.9.1	683,1	1.641,4
Pożyczki	10.9.2	18,8	27,4
Obligacje	10.9.3	137,2	-
Leasing	10.9.4	1.352,0	1.048,9
Razem		2.191,1	2.717,7
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty	10.9.1	741,0	918,4
Pożyczki	10.9.2	8,7	8,2
Obligacje	10.9.3	90,9	231,7
Leasing	10.9.4	207,5	197,5
Razem		1.048,1	1.355,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.7	(2.572,1)	(2.145,6)
Zadłużenie netto		667,1	1.927,9
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej		14.793,8	11.573,7
Udziały niekontrolujące		0,1	0,1
Kapitał własny razem		14.793,9	11.573,8
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego		0,05	0,17

10.11 Pochodne instrumenty finansowe

Zasady rachunkowości

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianą kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Ponadto, Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym z ryzykiem cen surowców oraz produktów naftowych korzysta z transakcji commodity swap, a w przypadku sprzedaży produktów po cenach stałych z wbudowaną opcją również commodity option. Grupa korzysta z transakcji typu futures w celu zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂). W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianą stóp procentowych Grupa dopuszcza wykonywanie transakcji typu swap procentowy (IRS) oraz terminowych transakcji stopy procentowej (FRA). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej, zgodnie z hierarchią wartości.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych Grupa klasyfikuje do następujących poziomów (tzw. hierarchia wartości godziwej):

- **Poziom 1:** Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa ustalana jest bezpośrednio w oparciu o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań.
- **Poziom 2:** Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa ustalana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku gdy wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (obserwowane są ceny rynkowe nieskorygowane) lub pośrednio (obserwowane są dane bazujące na cenach rynkowych).
- **Poziom 3:** Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku gdy dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Instrumenty pochodne poza rachunkowością zabezpieczeń zaliczane są do kategorii: aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy oraz zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy i wyceniane są według wartości godziwej z ujemowaniem zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej w wyniku finansowym.

Wartość godziwa transakcji typu swap towarowy ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowanych w oparciu o różnicę między średnią ceną rynkową, a ceną transakcyjną. Do wyznaczenia wartości godziwej Grupa przyjmuje ceny notowane z aktywnych rynków przekazane przez firmę zewnętrzną. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Wartość godziwa opcji towarowych ustalana jest w oparciu o przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między zapłaconą premią opcyjną a bieżącą ceną rynkową opcji. Do wyznaczenia wartości godziwej zostały przyjęte ceny notowane z aktywnych rynków przekazane przez firmę zewnętrzną. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Wartość godziwa transakcji typu spot walutowy, forward walutowy oraz swap walutowy w przypadku Grupy LOTOS S.A. ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowanych w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o tzw. fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji FX swap. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Wartość godziwa transakcji terminowych na stopę procentową w przypadku Grupy LOTOS S.A. ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowanych w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o tzw. zerokuponową krzywą stóp procentowych opartą o LIBOR 6M lub 3M w zależności od zawartych transakcji. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2. Wartość godziwa transakcji terminowych na stopę procentową będących w posiadaniu spółki LOTOS Asfalt Sp. z o.o. została zaprezentowana na bazie informacji przekazanych przez poszczególne banki z którymi te transakcje zostały zawarte. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Wartość godziwa transakcji futures zabezpieczających ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) ustalana jest w oparciu o różnicę między ceną rynkową publikowaną na dzień wyceny przez ICE (Intercontinental Exchange), a ceną transakcyjną. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 1.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nie uwzględnia ryzyka kredytowego kontrahentów ani własnego Grupy. Z przeprowadzonej analizy wynika,

że korekta wartości wyceny instrumentów pochodnych o wartość CVA (credit value adjustment) w przypadku ryzyka kredytowego kontrahenta oraz DVA (debit value adjustment) w przypadku Grupy, nie wpłynęłaby istotnie na wartość otrzymanej wyceny. Analizę wpływu ryzyka kredytowego na wycenę instrumentów pochodnych przeprowadzono w oparciu o ostrożnościowe założenia. W tym celu wykorzystano metodę polegającą na szacowaniu CVA jako hipotetycznego kosztu zakupu transakcji zabezpieczających ryzyko kredytowe (CDS - credit default swap) dla prognozowanej ekspozycji instrumentów pochodnych zawartych z danym kontrahentem. Prognoza ekspozycji jest dokonywana w oparciu o bieżący poziom cen terminowych bez uwzględnienia ich zmienności. W przypadku gdy na rynku nie są publikowane CDSy dla danego podmiotu, w pierwszej kolejności pobierane są spready niezabezpieczonych obligacji w stosunku do obligacji rządowych, a w drugiej kolejności (jeżeli takie spready nie są publikowane) pobierane są ratingi określone przez agencje Fitch, S&P and Moodies celem wyznaczenia hipotetycznego poziomu CDS.

W ramach zarządzania ryzykiem dotyczącym uprawnień do emisji dwutlenku węgla, Grupa ocenia każdorazowo ryzyko przewidywanego niedoboru uprawnień przyznawanych nieodpłatnie w ramach systemu ograniczenia emisji dwutlenku węgla i zarządza ryzykiem cen uprawnień do emisji notowanych na aktywnym rynku.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej pochodne instrumenty finansowe prezentowane są odrębnie jako pozycje krótkoterminowe lub długoterminowe z uwzględnieniem przewidywanego okresu realizacji aktywów i zobowiązań. Jeśli ich wartość jest nieistotna ujmowane są w ramach pozostałych aktywów i zobowiązań.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie odnosi się bezpośrednio na inne całkowite dochody. Dodatkowe informacje na temat rachunkowości zabezpieczeń znajdują się w notcie 10.8.3.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Długoterminowe aktywa finansowe:		135,2	1,2
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		6,6	1,2
Futures (emisja CO ₂)		128,6	-
Krótkoterminowe aktywa finansowe:		81,5	65,9
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		19,7	31,8
Forwardy i spoty walutowe		1,5	1,0
Swap walutowy		12,0	18,3
Futures (emisja CO ₂)		48,3	14,8
Aktywa finansowe	11.1	216,7	67,1
Długoterminowe zobowiązania finansowe:		1,1	1,0
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		1,1	1,0
Swap procentowy (IRS)		-	-
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe:		31,0	18,5
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		3,1	4,1
Futures (emisja CO ₂)		0,5	-
Forwardy i spoty walutowe		11,2	-
Swap procentowy (IRS)		-	8,2
Swap walutowy		16,2	6,2
Zobowiązania finansowe	11.1	32,1	19,5

Cele oraz zasady zarządzania ryzykiem finansowym opisano w notcie 11.2.

Klasyfikacja pochodnych instrumentów finansowych według poziomów hierarchii wartości godziwej została przedstawiona w notcie 11.1.2.

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen surowców i produktów naftowych została przedstawiona w notcie 11.2.1.1

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) została przedstawiona w notcie 11.2.2.1

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w notcie 11.2.3.1

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w notcie 11.2.4.1.

Analiza kontraktowych terminów zapadalności pochodnych instrumentów finansowych została przedstawiona w notcie 11.2.5.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe pochodnych instrumentów finansowych (aktywa finansowe) została przedstawiona w notcie 11.2.6.

10.12 Świadczenia pracownicze

Zasady rachunkowości

Odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia

Zgodnie z obowiązującym Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy, Grupa realizuje wypłaty nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw pośmiertnych.

Ponadto, objętym przez Grupę opieką socjalną pracownikom, emerytom i rencistom, przysługują świadczenia w ramach odrębnego funduszu socjalnego, który tworzony jest zgodnie z obowiązującymi krajowymi przepisami ustawowymi w tym zakresie (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, ZFSS).

Według MSR 19 „Świadczenia pracownicze” odprawy emerytalne, rentowe oraz odpisy na fundusz socjalny tytułem przyszłych świadczeń dla pracowników, Grupa kwalifikuje jako programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, natomiast nagrody jubileuszowe, odprawy pośmiertne oraz odpisy na fundusz dla obecnych emerytów i rencistów objętych opieką socjalną zaliczane są do pozostałych świadczeń pracowniczych.

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat świadczeń po okresie zatrudnienia na dzień kończący okres sprawozdawczy jest obliczana przez niezależnego aktuarium z zastosowaniem tzw. metody prognozowanych uprawnień jednostkowych i stanowi zdyskontowaną kwotę przewidywanych przyszłych płatności, których dokonanie jest wymagane celem wywiązania się pracodawcy ze zobowiązań wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresach ubiegłych (do dnia kończącego okres sprawozdawczy), określoną dla każdego pracownika indywidualnie, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia (prawdopodobieństwo odejść pracowników), bez uwzględnienia osób, które zostaną w przyszłości przyjęte do pracy.

Wartość zobowiązania z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych obejmuje nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe oraz świadczenia z funduszu socjalnego na rzecz emerytów i rencistów, a także kwotę szacowanych wypłat z tytułu odpraw pośmiertnych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne i rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Wysokość odprawy pośmiertnej uzależniona jest od okresu zatrudnienia zmarłego pracownika, a wypłata przysługuje jego rodzinie, zgodnie z przepisami Kodeksu pracy.

Kwoty zysków i strat aktuarialnych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia Grupa rozpoznaje w innych całkowitych dochodach a od pozostałych świadczeń pracowniczych ujmuje w wyniku finansowym.

Pracownikom jednostek wchodzących w skład Grupy przysługuje ponadto prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach Kodeksu pracy. Grupa kalkuluje koszty urlopów pracowniczych memoriałowo, stosując metodę zobowiązań. Wartość szacowanego w ten sposób ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych ujmowana jest w księgach Grupy w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników a stanem, jaki wynikałby z proporcjonalnego wykorzystania urlopu w czasie i wykazywana w sprawozdaniu finansowym odpowiednio jako krótkoterminowe świadczenia pracownicze.

Zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych w okresie zatrudnienia obejmują ponadto premie i nagrody, które wynikają z funkcjonujących w Grupie płacowych systemów motywacyjnych.

Grupa ujmuje koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w kosztach finansowych.

Ze względu na odmienny charakter programów emerytalnych w należących do Grupy spółkach zagranicznych z GK AB LOTOS Geonafta, a także z uwagi na ich nieistotny wpływ na sumę zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia, zobowiązania tych spółek Grupa prezentuje odrębnie w pozycji *Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia w spółkach zagranicznych*.

Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze/udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilania tzw. funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne, jednakże w sprawozdaniu finansowym ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Długoterminowe zobowiązania	10.12.1	236,9	230,2
Świadczenia po okresie zatrudnienia	10.12.1	58,0	62,7
Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	10.12.1	178,9	167,5
Krótkoterminowe zobowiązania		200,7	196,1
Świadczenia po okresie zatrudnienia	10.12.1	5,4	6,0
Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	10.12.1	17,3	14,4
Zobowiązania z tytułu premii, nagród i niewykorzystanych urlopów		136,8	135,6
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		41,2	40,1
Razem		437,6	426,3

10.12.1 Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty świadczeń po okresie zatrudnienia zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalne firmy aktuarialne lub na podstawie własnych szacunków ujmuje zobowiązania z tytułu

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia na poziomie wartości bieżących. Kwotę tych zobowiązań oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu sprawozdawczego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Nota	Świadczenia po okresie zatrudnienia		Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia		Razem	
		2021	2020	2021	2020	2021	2020
1 stycznia		67,6	58,7	181,9	169,8	249,5	228,5
Koszty bieżącego zatrudnienia		4,9	4,0	14,4	14,0	19,3	18,0
Koszty dyskonta	9.7	0,9	1,1	2,5	3,3	3,4	4,4
Rozliczenie programu		-	(0,1)	-	(0,4)	-	(0,5)
Wyplacone świadczenia		(4,2)	(3,8)	(15,1)	(14,2)	(19,3)	(18,0)
(Zyski)/Straty aktuarialne wykazane w wyniku		-	-	12,5	9,4	12,5	9,4
(Zyski)/Straty aktuarialne wykazane w innych całkowitych dochodach		(6,6)	7,7	-	-	(6,6)	7,7
31 grudnia		62,6	67,6	196,2	181,9	258,8	249,5
w tym:							
część długoterminowa		57,3	62,0	178,9	167,5	236,2	229,5
część krótkoterminowa		5,3	5,6	17,3	14,4	22,6	20,0
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia w spółkach zagranicznych ⁽¹⁾		0,8	1,1	-	-	0,8	1,1
31 grudnia		63,4	68,7	196,2	181,9	259,6	250,6
w tym:							
część długoterminowa		58,0	62,7	178,9	167,5	236,9	230,2
część krótkoterminowa		5,4	6,0	17,3	14,4	22,7	20,4

⁽¹⁾ Ze względu na odmienny charakter programów emerytalnych w należących do Grupy spółkach zagranicznych z GK AB LOTOS Geonafta, a także z uwagi na ich nieistotny wpływ na sumę zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia, zobowiązania tych spółek zostały zaprezentowane odrębnie w pozycji Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia w spółkach zagranicznych.

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych

	Nota	2021	2020
Pozycje ujęte w wyniku:		34,9	31,6
Koszty nagród jubileuszowych, świadczeń emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia:	9.3	31,5	27,2
- koszty bieżącego zatrudnienia		19,3	18,0
- efekt spółek zagranicznych		(0,3)	(0,2)
- (zyski)/straty aktuarialne		12,5	9,4
Koszty dyskonta	9.7	3,4	4,4
Pozycje ujęte w innych całkowitych dochodach:		(6,6)	7,8
(Zyski)/Straty aktuarialne		(6,6)	7,7
Efekt spółek zagranicznych		-	0,1
Całkowite dochody ogółem		28,3	39,4

Założenia aktuarialne

Główne założenia przyjęte przez aktuarium	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Stopa dyskontowa (%)	3,50%	1,40%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,60%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	3,19%	4,40%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń w kolejnym roku (%)	10,00%	3,30%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń w latach następnych (%)	3,50%	2,50%

- W 2021 roku prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących branży. Wskaźniki rotacji przyjęte przez aktuarium zostały ustalone w podziale na kategorie wiekowe w przedziałach pięcioletnich. W 2020 prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących rynku pracy w Polsce. Wskaźniki rotacji przyjęte przez aktuarium zostały ustalone w podziale na kategorie wiekowe w przedziałach dziesięcioletnich. Obecnie wskaźnik rotacji pracowników jest prezentowany w wartości uśrednionej.
- Umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2019-2020, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności (31 grudnia 2020: Tablicami Trwania Życia 2019).
- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełniają warunki wymagane do przejścia na wcześniejszą emeryturę.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,5%, tj. zgodnie z założeniem zdefiniowanym na poziomie korporacyjnym (31 grudnia 2020: 1,4%, tj. zgodnie z założeniem zdefiniowanym na poziomie korporacyjnym).

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela przedstawia wyniki kalkulacji przy zmienionych podstawowych założeniach aktuarialnych: stopy wzrostu wynagrodzeń oraz stopy dyskonta finansowego:

Saldo początkowe zobowiązania

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem ⁽¹⁾
bazowa	bazowa	178,9	53,0	10,2	16,7	258,8
bazowa + 1%	bazowa	193,8	59,0	11,1	20,2	284,1
bazowa - 1%	bazowa	163,1	47,8	9,3	14,1	234,3
bazowa	bazowa + 0,5%	171,3	50,0	9,7	15,3	246,3
bazowa	bazowa - 0,5%	187,1	56,2	10,6	18,3	272,2

⁽¹⁾ Ze względu na odmienny charakter programów emerytalnych w należących do Grupy spółkach zagranicznych z GK AB LOTOS Geonaf, a także z uwagi na ich nieistotny wpływ na sumę zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia, zobowiązania tych spółek nie zostały uwzględnione w powyższej analizie.

Poniższe tabele przedstawiają wyniki kalkulacji przy zmienionych podstawowych założeniach aktuarialnych: stopy wzrostu wynagrodzeń oraz stopy dyskonta finansowego:

Prognozowane na rok 2022 koszty bieżącego zatrudnienia

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem ⁽¹⁾
bazowa	bazowa	14,6	3,5	0,9	0,9	19,9
bazowa + 1%	bazowa	16,3	4,1	1,0	1,2	22,6
bazowa - 1%	bazowa	13,2	3,0	0,8	0,7	17,7
bazowa	bazowa + 0,5%	13,9	3,2	0,8	0,8	18,7
bazowa	bazowa - 0,5%	15,5	3,8	0,9	1,0	21,2

Prognozowane na rok 2022 koszty dyskonta

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem ⁽¹⁾
bazowa	bazowa	5,6	1,7	0,3	0,6	8,2
bazowa + 1%	bazowa	6,2	1,9	0,4	0,7	9,2
bazowa - 1%	bazowa	5,2	1,5	0,3	0,5	7,5
bazowa	bazowa + 0,5%	6,2	1,8	0,4	0,6	9,0
bazowa	bazowa - 0,5%	5,1	1,5	0,3	0,5	7,4

Łącznie prognozowane na rok 2022 koszty bieżącego zatrudnienia i koszty dyskonta

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem ⁽¹⁾
bazowa	bazowa	20,2	5,2	1,2	1,5	28,1
bazowa + 1%	bazowa	22,5	6,0	1,4	1,9	31,8
bazowa - 1%	bazowa	18,4	4,5	1,1	1,2	25,2
bazowa	bazowa + 0,5%	20,1	5,0	1,2	1,4	27,7
bazowa	bazowa - 0,5%	20,6	5,3	1,2	1,5	28,6

⁽¹⁾ Ze względu na odmienny charakter programów emerytalnych w należących do Grupy spółkach zagranicznych z GK AB LOTOS Geonaf, a także z uwagi na ich nieistotny wpływ na sumę zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia, zobowiązania tych spółek nie zostały uwzględnione w powyższej analizie.

10.12.2 Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji w 2021 roku wynosiły łącznie 9,0 mln zł (w 2020 roku: 7,6 mln zł).

Ponadto w 2020 roku wartość rezerw na koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy wynosiła łącznie 0,1 mln zł.

10.13 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rezerwy

Zasady rachunkowości

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, akcyzy i opłaty paliwowej oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. Grupa wykazuje bierne rozliczenia międzyokresowe w pozycji pozostałych zobowiązań niefinansowych, bądź w przypadku rozliczeń dotyczących świadczeń pracowniczych w pozycjach zobowiązań wykazywanych w ramach tych świadczeń.

Rezerwa na pokrycie niedoboru uprawnień do emisji CO₂

Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂) są ujmowane przez Grupę zgodnie z metodą zobowiązań netto.

Zgodnie z tą metodą w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

- nie są wykazywane nieodpłatnie otrzymane uprawnienia do emisji CO₂,
- rezerwa na pokrycie kosztów emisji CO₂ szacowana jest w przypadku wystąpienia niedoboru nieodpłatnie otrzymanych uprawnień do emisji CO₂ w stosunku do rzeczywistej emisji w danym okresie sprawozdawczym.

W trakcie roku obrotowego Grupa monitoruje poziom emisji z instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych EU ETS (ang. „European Union Emissions Trading System/Scheme”) i porównuje tę wielkość z limitem uprawnień przyznanych bezpłatnie w ramach systemu EU ETS. Rezerwa na pokrycie kosztów emisji CO₂ jest rozpoznawana w momencie, w którym skumulowana wielkość emisji od początku danego roku przekroczy limit bezpłatnie przyznanych na dany rok uprawnień. Wpływ utworzonej rezerwy na wynik finansowy prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży (podatki i opłaty).

Przy ustalaniu wysokości rezerwy, w części w której niedobór pokryty może zostać zakupionymi wcześniej uprawnieniami wycenia się go wg wartości księgowej posiadanych uprawnień, natomiast dla pozostałej do pokrycia części niedoboru, w oparciu o aktualne ceny rynkowe uprawnień na dzień kończący okres sprawozdawczy.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Długoterminowe zobowiązania finansowe:		19,6	19,3
Zobowiązania inwestycyjne		6,8	7,1
Zobowiązania wobec Polskiej Fundacji Narodowej		9,2	11,3
Pozostałe		3,6	0,9
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe:		2.751,3	1.902,7
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		2.360,1	1.636,0
- w tym wobec jednostek powiązanych	10.2	2,6	1,2
Zobowiązania inwestycyjne		137,3	150,1
Zobowiązania wobec ubezpieczycieli		0,6	2,4
Rozliczenia z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie) ⁽¹⁾		131,6	92,4
Zobowiązania wobec Polskiej Fundacji Narodowej		2,5	2,5
Depozyt zabezpieczający ICE Futures		86,6	-
Pozostałe		32,6	19,3
Zobowiązania finansowe		2.770,9	1.922,0
Długoterminowe zobowiązania niefinansowe:		1.428,1	1.401,2
Rezerwy	10.13.1	1.375,3	1.377,1
Dotacje	10.13.2	52,4	23,8
Pozostałe		0,4	0,3
Krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe:		2.171,6	2.161,4
Rezerwy	10.13.1	211,0	179,2
Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług (VAT)		634,1	492,3
Zobowiązania z tytułu akcyzy i opłaty paliwowej		885,0	939,8
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy		149,6	152,0
Dotacje	10.13.2	22,2	22,1
Zaliczki na dostawy		8,3	5,5
Zobowiązania z tytułu programu lojalnościowego NAVIGATOR		34,2	30,6
Rezerwa na pokrycie niedoboru uprawnień do emisji CO ₂	11.2.2	37,9	142,0
Rezerwa Narodowy Cel Redukcyjny		42,8	75,1
Rezerwa na opłatę zastępczą (NCW)		61,5	62,6
Rezerwa na opłatę zastępczą OZE		43,0	17,4
Koszty usług		16,2	17,0
Pozostałe		25,8	25,8
Zobowiązania niefinansowe		3.599,7	3.562,6
Razem		6.370,6	5.484,6
w tym:			
część długoterminowa		1.447,7	1.420,5
część krótkoterminowa:		4.922,9	4.064,1
- z tytułu dostaw i usług		2.360,1	1.636,0
- pozostałe		2.562,8	2.428,1

⁽¹⁾ Zobowiązania spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (GK LOTOS Upstream Sp. z o.o., segment wydobywczy) z tytułu wzajemnych rozliczeń pomiędzy operatorem a uczestnikami konsorcjum na poszczególnych złożach norweskich.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach w przedziale 7 - 60 dni. Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1 miesięcznym terminem płatności. Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych. Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach 1 miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

Analiza wrażliwości zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 11.2.3.1.

Analiza kontraktowych terminów zapadalności zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań została przedstawiona w nocie 11.2.5.

10.13.1 Rezerwy

Zasady rachunkowości

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Utworzone rezerwy, za wyjątkiem rezerw dotyczących likwidacji i rekultywacji, zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Rezerwa na koszty likwidacji i rekultywacji

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji są rozpoznawane kiedy na Grupie ciąży obowiązek likwidacji kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego, wykonania rozbiórki, demontażu, usunięcia innych środków trwałych oraz przywrócenia miejsca ich montażu do pierwotnego kształtu i kiedy możliwe jest dokonanie wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W sytuacji kiedy obowiązek dotyczy nowych rzeczowych aktywów trwałych, takich jak infrastruktura wydobywcza, transportowa (rurociągi), instalacje rafineryjne, zobowiązanie jest rozpoznawane w momencie zakończenia ich budowy bądź instalacji. Podobnie, jeżeli zobowiązanie likwidacyjne dotyczy odwiertu wydobywczego, rozpoznawane jest w momencie jego wykonania niezależnie od efektu uzyskanego przepływu węglowodorów.

Zobowiązanie likwidacyjne może ulec dalszemu doprecyzowaniu w trakcie użytkowania odwiertu, infrastruktury wydobywczej, transportowej itp. w następstwie zmian w przepisach prawa lub w wyniku decyzji o wstrzymaniu pewnych operacji. Rozpoznana wartość stanowi bieżącą wartość oszacowanych przyszłych wydatków określonych zgodnie z miejscowymi uwarunkowaniami i wymaganiami.

Za wyjątkiem odwracania dyskonta od rezerwy, wszelkie zmiany bieżącej wartości szacowanych kosztów likwidacji i rekultywacji są odzwierciedlane w wysokości rezerwy oraz korespondujących aktywów. Zmiany te dotyczą również różnic kursowych z tytułu przeliczenia zobowiązania wyrażonego w walucie obcej, kiedy wiadomo, że zobowiązanie będzie rozliczone w tej walucie.

Okresowe odwracanie dyskonta jest uwzględniane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszt finansowy. Od wartości rezerwy i odpowiadającego jej składnika aktywów tworzony jest podatek odroczoney.

Część rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji złóż zlokalizowanych na terytorium Polski obejmuje także utworzony na podstawie obowiązującej w Polsce ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz.U.05.228.1947 z późniejszymi zmianami) Prawo Geologiczne i Górnicze Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego. Środki funduszu mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego (kopalni ropy) lub jego oznaczonej części.

Wysokość odpisu obliczana jest odrębnie dla każdego zakładu górniczego i stanowi równowartość nie mniej niż 3% wartości odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego, ustalonych stosownie do przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Grupa zobowiązana jest do gromadzenia środków funduszu na wyodrębnionym rachunku bankowym do czasu rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego i prezentuje te środki w ramach długoterminowych aktywów finansowych.

Szacunki

Rezerwa na koszty likwidacji instalacji segmentu wydobywczego i rekultywację terenu

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy kosztów niezbędnych do poniesienia w celu likwidacji kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego oraz nakładów do poniesienia na przyszłą rekultywację terenu. W wyniku tych analiz Grupa koryguje wartość utworzonej w poprzednich latach rezerwy na rekultywację, urealnając jej poziom do wysokości szacowanych przyszłych, niezbędnych do poniesienia kosztów. Na wzrost rezerwy z tego tytułu wpływ ma również szacunek zmiany wartości pieniądza w czasie.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Nota	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji					Pozostałe rezerwy	Razem
		Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe	Razem		
		Polska	Norwegia	Litwa				
1 stycznia 2021		353,5	985,7	23,2	16,3	1.378,7	177,6	1.556,3
Utworzenie		-	-	0,1	0,1	0,2	12,1	12,3
Aktualizacja szacunku kosztów likwidacji		(59,8)	(30,5)	3,1	0,1	(87,1)	(4,2)	(91,3)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	9.7	4,3	40,4	(3,3)	-	41,4	-	41,4
Reklasyfikacje		-	-	-	-	-	49,1	49,1
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	46,9	(0,1)	-	46,8	0,6	47,4
Wykorzystanie		-	(3,9)	-	-	(3,9)	(3,5)	(7,4)
Rozwiązanie		-	-	-	(0,6)	(0,6)	(20,9)	(21,5)
31 grudnia 2021		298,0	1.038,6	23,0	15,9	1.375,5	210,8	1.586,3
w tym:								
część długoterminowa		298,0	1.032,3	23,0	15,8	1.369,1	6,2	1.375,3
część krótkoterminowa		-	6,3	-	0,1	6,4	204,6	211,0

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal, Sleipner i Utgard.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalni ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Terminale S.A., rezerwa na szacunkowe koszty demontażu rurociągu podwodnego eksploatowanego przez spółkę zależną Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Nota	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji					Pozostałe rezerwy	Razem
		Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe	Razem		
		Polska	Norwegia	Litwa				
1 stycznia 2020		267,9	938,4	17,4	16,2	1.239,9	106,0	1.345,9
Utworzenie		-	-	-	0,3	0,3	81,3 ⁽¹⁾	81,6
Aktualizacja szacunku kosztów likwidacji		73,5	1,9	0,5	-	75,9	1,2	77,1
Aktualizacja szacunku rezerw z tytułu warunkowych płatności	9.5	-	-	-	-	-	(4,5)	(4,5)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	9.7	11,8	36,0	3,8	-	51,6	0,1	51,7
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		0,3	-	-	-	0,3	-	0,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	19,1	1,6	-	20,7	1,0	21,7
Wykorzystanie		-	(9,7)	-	-	(9,7)	(5,5)	(15,2)
Rozwiązanie		-	-	(0,1)	(0,2)	(0,3)	(2,0)	(2,3)
31 grudnia 2020		353,5	985,7	23,2	16,3	1.378,7	177,6	1.556,3
w tym:								
część długoterminowa		353,5	980,0	23,2	16,2	1.372,9	4,2	1.377,1
część krótkoterminowa		-	5,7	-	0,1	5,8	173,4	179,2

⁽¹⁾ W tym kwota 49,7 mln zł dotycząca rezerwy na roszczenia sporne (postępowanie pomiędzy spółką zależną LOTOS Petrobaltic S.A. a spółką AGR Subsea Ltd., patrz nota 12.1.1).

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal, Sleipner i Utgard

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalni ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Terminale S.A., rezerwa na szacunkowe koszty demontażu rurociągu podwodnego eksploatowanego przez spółkę zależną Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

Rezerwa na kopalnię ropy naftowej i gazu ziemnego - Norwegia

Rezerwa na likwidację i rekultywację kopalni ropy naftowej na złożu YME

Na dzień 31 grudnia 2021 roku rezerwa na likwidację i rekultywację kopalni na złożu YME zaprezentowana została w pozycji [Pozostałe zobowiązania i rezerwy](#) w kwocie 168,2 mln zł i odzwierciedla dokonany na podstawie najlepszej wiedzy Grupy aktualny szacunek przyszłych kosztów usunięcia związanej z YME infrastruktury oraz kosztów na rekultywację terenu z tym związanych, przy założeniu likwidacji inwestycji w roku 2032. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość rezerwy wynosiła 211,8 mln zł.

Rezerwa na likwidację i rekultywację kopalni gazu ziemnego na złożach Heimdal

Planowany termin likwidacji aktywów trwałych morskiej kopalni ropy i gazu na złożach projektu Heimdal i rekultywacji terenu przypada na lata 2019 - 2023. Na dzień 31 grudnia 2021 roku w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa prezentuje ww. rezerwę w pozycji [Pozostałe zobowiązania i rezerwy](#) w kwocie 196,2 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość rezerwy wynosiła 194,1 mln zł.

Rezerwa na likwidację i rekultywację kopalni gazu ziemnego na złożach Sleipner i Utgard

Planowany termin likwidacji aktywów trwałych i rekultywacji terenu morskiej kopalni ropy i gazu na złożach projektu Sleipner i połączonego z nim uruchomionego w 2019 roku złoża Utgard przypada na lata 2026 - 2038. Na dzień 31 grudnia 2021 roku w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa prezentuje ww. rezerwę w pozycji [Pozostałe zobowiązania i rezerwy](#) w kwocie 674,2 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość rezerwy wynosiła 579,8 mln zł.

Pozostałe rezerwy

Rezerwa na ryzyko podatkowe na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 91,4 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość rezerwy wynosiła 87,3 mln zł.

Rezerwa na roszczenia sporne na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 51,6 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość rezerwy wynosiła 55,1 mln zł.

Rezerwa Narodowy Cel Redukcyjny na poczet ewentualnych kar na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 49,1 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2020 roku rezerwa ujęta była w krótkoterminowych zobowiązaniach niefinansowych w pozycji [Rezerwa Narodowy Cel Redukcyjny](#) (patrz nota 10.13).

10.13.2 Dotacje

Zasady rachunkowości

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotację są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychody przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do sprawozdania z całkowitych dochodów przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Stan na początek okresu		45,9	30,9
Dotacje otrzymane w okresie		40,7	21,7
Dotacje rozliczone w czasie		(12,0)	(6,7)
Stan na koniec okresu		74,6	45,9
w tym:			
część długoterminowa	10.13	52,4	23,8
część krótkoterminowa	10.13	22,2	22,1

Dotacje dotyczą głównie dofinansowania otrzymanego ze środków unijnych na zakup nowoczesnego taboru intermodalnego, dopłat do korzystania z infrastruktury kolejowej na terytorium Niemiec, nieodpłatnie otrzymanych licencji oraz dotacji z EkoFunduszu na wykorzystanie gazu odpadowego z morskiej kopalni ropy naftowej do celów grzewczych.

11. Noty objaśniające do instrumentów finansowych i ryzyka finansowego

11.1 Instrumenty finansowe

Zasady rachunkowości

Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych. Grupa dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne jedynie wówczas gdy zmienia się model zarządzania tymi aktywami.

Grupa dokonuje oceny modelu zarządzania dłużnymi aktywami finansowymi (w tym należnościami handlowymi) według trzech możliwych kryteriów:

- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych,
- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych i sprzedaży,
- model inny niż powyższe (efektywnie oznaczający aktywa w celu zbycia).

Wycena na moment początkowego ujęcia

Na moment początkowego ujęcia, Grupa wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu składnika aktywów finansowych, w przypadku składnika aktywów finansowych, który nie wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcji dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są ujmowane w wyniku finansowym.

Zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe ujmuje się, gdy Grupa staje się stroną postanowień umownych instrumentu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły lub zostały przeniesione, a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena po początkowym ujęciu

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI”), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji przychody z tytułu odsetek w wyniku finansowym. Odpisy z tytułu utraty wartości ujmuje się zgodnie z zasadą rachunkowości wskazaną w notce 10.3.1 i prezentuje w pozycji *Strata z tytułu utraty wartości aktywów finansowych*.

W szczególności, w tej kategorii Grupa klasyfikuje:

- należności handlowe poza portfelem należności podlegających faktoringowi w ramach przyznanego Grupie limitu,
- pożyczki, które spełniają test klasyfikacyjny SPPI i które zgodnie z modelem biznesowym są wykazywane jako „utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych”,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- lokaty, depozyty zabezpieczające, należności inwestycyjne i inne należności finansowe.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wyceniane są według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub stratę poprzednio ujętą w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do wyniku finansowego i ujmuje jako pozostałe zyski/(straty). Przychody z tytułu odsetek od takich aktywów finansowych wylicza się metodą efektywnej stopy procentowej i ujmuje w pozycji: *Przychody z tytułu odsetek*. Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses „ECL”) ujmuje się zgodnie z zasadą rachunkowości dotyczącej utraty wartości aktywów finansowych i prezentuje w pozycji: *Odpis na oczekiwane straty kredytowe*.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W szczególności Grupa zalicza do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty dłużne – pożyczki, które nie spełniają testu SPPI (tj. przepływy pieniężne z tych pożyczek nie stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek).

Wartość godziwą należności handlowych podlegających faktoringowi w ramach dostępnego na dzień kończący okres sprawozdawczy limitu, ustala się

w oparciu o warunki umowy faktoringowej zawartej z faktorem.

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym i prezentuje w pozycji „Zyski/(straty) z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych” w okresie, w którym wystąpiły. Zyski/(straty) z wyceny do wartości godziwej zawierają wynikające z umowy otrzymane odsetki od instrumentów finansowych zaliczonych do tej kategorii.

Do instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa zalicza instrumenty pochodne, które zostały opisane w nocie 10.11.

Instrumenty kapitałowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Udziały w kapitale innych jednostek obejmują instrumenty kapitałowe innych jednostek, które nie dają kontroli, współkontroli ani znaczącego wpływu na te jednostki.

Udziały w innych jednostkach są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne. W późniejszych okresach są one ujmowane w wartości godziwej. Dla wszystkich posiadanych inwestycji Grupa wybrała opcję prezentowania zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów kapitałowych w pozostałych całkowitych dochodach, ponieważ udziały te nie są utrzymywane w celach uzyskiwania krótkoterminowych zwrotów. W przypadku dokonania takiego wyboru, zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej nie podlegają późniejszej reklasyfikacji do wyniku finansowego w momencie zaprzestania ujmowania inwestycji.

Dywidendy z takich inwestycji ujmuje się w wyniku finansowym w momencie ustanowienia prawa Grupy do otrzymania płatności.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Grupa jako zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie klasyfikuje przede wszystkim zobowiązania handlowe, zobowiązania inwestycyjne oraz pozostałe zobowiązania, kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Zobowiązania te wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach: Kredyty, pożyczki, obligacje oraz leasing, Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, Pozostałe zobowiązania i rezerwy.

Zobowiązania finansowe wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych zobowiązań oraz przeliczenia według kursów obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się w wyniku finansowym, o ile nie odracza się ich w innych całkowitych dochodach, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W przypadku modyfikacji warunków umownych zobowiązania finansowego, która nie powoduje zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania, zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym. Zysk lub stratę oblicza się jako różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych i oryginalnych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem oryginalnej efektywnej stopy procentowej zobowiązania.

Szacunki

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy doborze właściwych dla tych celów metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

11.1.1 Wartość bilansowa

		MSSF 9								poza MSSF 9		Razem	
		Wycena wg zamortyzowanego kosztu		Wycena wg wartości godziwej przez:				Razem					
				Wynik finansowy		Inne całkowite dochody							
				2021	2020	2021	2020			2021	2020	2021	2020
Nota	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	
Aktywa finansowe													
Należności z tytułu dostaw i usług	10.3	2.648,5	1.693,9	-	-	-	-	2.648,5	1.693,9	-	-	2.648,5	1.693,9
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	-	-	216,7	67,1	-	-	216,7	67,1	-	-	216,7	67,1
Należności z tytułu leasingu finansowego	10.3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	11,2	12,7	11,2	12,7
Inwestycje kapitałowe	10.5	-	-	-	-	297,4	309,8	297,4	309,8	-	-	297,4	309,8
Pozostałe aktywa finansowe	10.3; 10.4	410,2	391,8	-	-	-	-	410,2	391,8	-	-	410,2	391,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.7	2.572,1	2.145,6	-	-	-	-	2.572,1	2.145,6	-	-	2.572,1	2.145,6
Razem		5.630,8	4.231,3	216,7	67,1	297,4	309,8	6.144,9	4.608,2	11,2	12,7	6.156,1	4.620,9
Zobowiązania finansowe													
Kredyty, pożyczki, obligacje	10.9	1.679,7	2.827,1	-	-	-	-	1.679,7	2.827,1	-	-	1.679,7	2.827,1
Leasing	10.9	-	-	-	-	-	-	-	-	1.559,5	1.246,4	1.559,5	1.246,4
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	-	-	32,1	19,5	-	-	32,1	19,5	-	-	32,1	19,5
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10.13	2.360,1	1.636,0	-	-	-	-	2.360,1	1.636,0	-	-	2.360,1	1.636,0
Pozostałe zobowiązania finansowe	10.13	410,8	286,0	-	-	-	-	410,8	286,0	-	-	410,8	286,0
Razem		4.450,6	4.749,1	32,1	19,5	-	-	4.482,7	4.768,6	1.559,5	1.246,4	6.042,2	6.015,0

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

11.1.2 Ustalenie wartości godziwej

31 grudnia 2021	Nota	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej		
				Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10.5	297,4	297,4	-	-	297,4
Udzielone pożyczki	10.4	210,3	237,4	-	237,4	-
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	216,7	216,7	176,9	39,8	-
Razem		724,4	751,5	176,9	277,2	297,4
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	10.9.1	1.424,1	1.425,5	-	1.425,5	-
Obligacje	10.9.3	228,1	229,3	-	229,3	-
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	32,1	32,1	0,5	31,6	-
Razem		1.684,3	1.686,9	0,5	1.686,4	-

Dla pozostałych klas aktywów i zobowiązań finansowych wartość godziwa odpowiada ich wartości księgowej.

31 grudnia 2020	Nota	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej		
				Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10.5	309,8	309,8	-	-	309,8
Udzielone pożyczki	10.4	195,9	195,9	-	195,9	-
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	67,1	67,1	14,8	52,3	-
Razem		572,8	572,8	14,8	248,2	309,8
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	10.9.1	2.559,8	2.572,2	-	2.572,2	-
Obligacje	10.9.3	231,7	233,6	-	233,6	-
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	19,5	19,5	-	19,5	-
Razem		2.811,0	2.825,3	-	2.825,3	

Dla pozostałych klas aktywów i zobowiązań finansowych wartość godziwa odpowiada ich wartości księgowej.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

11.1.3 Istotne pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

	Nota	MSSF 9								poza MSSF 9		Razem	
		Wycena wg zamortyzowanego kosztu		Wycena wg wartości godziwej przez:				Razem		2021	2020	2021	2020
		2021	2020	Wynik finansowy		Inne całkowite dochody		2021	2020				
				2021	2020	2021	2020	2021	2020				
Należności z tytułu dostaw i usług:													
Przychody z tytułu odsetek	9.6	1,2	2,4	-	-	-	-	1,2	2,4	-	-	1,2	2,4
Zyski z tytułu różnic kursowych ujętych w koszcie własnym sprzedaży	9.2	17,5	5,2	-	-	-	-	17,5	5,2	-	-	17,5	5,2
Zyski z tytułu różnic kursowych ujętych w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	0,8	2,5	-	-	-	-	0,8	2,5	-	-	0,8	2,5
Strata z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	9.8	(5,5)	(4,7)	-	-	-	-	(5,5)	(4,7)	-	-	(5,5)	(4,7)
Należności z tytułu leasingu:													
Przychody z tytułu odsetek	9.6	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1	0,5	0,1
Inwestycje kapitałowe:													
Przychody z tytułu dywidend	9.6	-	-	-	-	1,7	3,0	1,7	3,0	-	-	1,7	3,0
Strata z tytułu wyceny do wartości godziwej		-	-	-	-	(12,3)	-	(12,3)	-	-	-	(12,3)	-
Pozostałe aktywa finansowe:													
Przychody z tytułu odsetek od lokat, od udzielonych pożyczek	9.6	14,8	5,8	-	-	-	-	14,8	5,8	-	-	14,8	5,8
Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych od pożyczek ujętych w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	5,8	(0,8)	-	-	-	-	5,8	(0,8)	-	-	5,8	(0,8)
Zysk/(Strata) z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	9.8	0,8	(9,4)	-	-	-	-	0,8	(9,4)	-	-	0,8	(9,4)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty													
Przychody z tytułu odsetek	9.6	0,2	1,3	-	-	-	-	0,2	1,3	-	-	0,2	1,3
Zyski z tytułu różnic kursowych ujętych w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	5,5	16,2	-	-	-	-	5,5	16,2	-	-	5,5	16,2
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa/zobowiązania finansowe):													
Zyski z tytułu wyceny do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych	9.6	-	-	136,9	43,1	-	-	136,9	43,1	-	-	136,9	43,1
Zyski z tytułu realizacji pochodnych instrumentów finansowych	9.6	-	-	105,8	22,6	-	-	105,8	22,6	-	-	105,8	22,6
Kredyty, pożyczki oraz obligacje:													
Koszty z tytułu odsetek	9.7	(72,4)	(91,8)	-	-	-	-	(72,4)	(91,8)	-	-	(72,4)	(91,8)
Straty z tytułu rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych korygujące przychody ze sprzedaży	9.1	(34,0)	(240,2)	-	-	-	-	(34,0)	(240,2)	-	-	(34,0)	(240,2)
Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych od kredytów, pożyczek, obligacji oraz od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych ujętych w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	(68,5)	35,4	-	-	-	-	(68,5)	35,4	-	-	(68,5)	35,4
Zyski/(Straty) z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne ujęte w innych całkowitych dochodach	10.8.3	(35,7)	221,2	-	-	-	-	(35,7)	221,2	-	-	(35,7)	221,2
Leasing:													
Koszty z tytułu odsetek	9.7	-	-	-	-	-	-	-	-	(72,7)	(75,8)	(72,7)	(75,8)
Straty z tytułu różnic kursowych ujęte w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	-	-	-	-	-	-	-	-	(14,2)	(4,1)	(14,2)	(4,1)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:													
Straty z tytułu różnic kursowych ujętych w koszcie własnym sprzedaży	9.2	(96,2)	(9,0)	-	-	-	-	(96,2)	(9,0)	-	-	(96,2)	(9,0)
Straty z tytułu różnic kursowych ujętych w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	(0,1)	(0,2)	-	-	-	-	(0,1)	(0,2)	-	-	(0,1)	(0,2)
Pozostałe zobowiązania finansowe:													
Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych od zobowiązań inwestycyjnych ujętych w przychodach/(kosztach) finansowych	9.6; 9.7	0,1	(6,8)	-	-	-	-	0,1	(6,8)	-	-	0,1	(6,8)
Razem		(265,7)	(72,9)	242,7	65,7	(10,6)	3,0	(33,6)	(4,2)	(86,4)	(79,8)	(120,0)	(84,0)

11.2 Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa narażona jest na ryzyko finansowe obejmujące przede wszystkim:

- ryzyko rynkowe (ryzyko cen surowców i produktów naftowych, ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych),
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe związane z transakcjami finansowymi oraz handlowymi.

W ramach struktury organizacyjnej Jednostki Dominującej funkcjonują odpowiednie komórki (Biuro Zarządzania Finansami, Biuro Analiz i Kontroli Ryzyka Finansowego) podlegające Dyrektorowi ds. Finansów, który koordynuje oraz sprawuje bieżący nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS.

Ponadto powołany przez Zarząd Komitet Ryzyka Cenowego i Tradingu nadzoruje prace nad opracowaniem polityk i procedur oraz monitoruje realizację strategii Grupy w obszarze swoich kompetencji. W szczególności komitet opiniuje i podejmuje kluczowe inicjatywy z zakresu zarządzania ryzykiem cenowym oraz w działalności tradingowej, przedstawia rekomendacje oraz wnioskuję w zakresie działań wymagających zgody Zarządu.

Dodatkowo, w celu efektywnego zarządzania płynnością, strukturą zadłużenia oraz procesem pozyskiwania finansowania zewnętrznego przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS Zarząd powołał Zespół ds. optymalizacji płynności i koordynacji finansowania.

Podstawowymi celami realizowanymi poprzez zarządzanie ryzykiem finansowym są:

- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji celów budżetowych i strategicznych,
- ograniczenie zmienności przepływów pieniężnych,
- zapewnienie krótkoterminowej płynności finansowej,
- optymalizacja wartości oczekiwanej przepływów pieniężnych i ryzyka,
- wspieranie procesów operacyjnych, inwestycyjnych i finansowych i budowanie wartości firmy w długim okresie czasu.

W związku z realizacją wymienionych wyżej celów Grupa wdrożyła odpowiednie narzędzia i opracowała szereg dokumentów, zatwierdzonych na odpowiednich szczeblach decyzyjnych, które określają ramy konieczne do efektywnego i bezpiecznego funkcjonowania w obszarze finansowym, w tym:

- metodologię wyznaczania ekspozycji w poszczególnych kategoriach ryzyk,
- horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka,
- dopuszczone instrumenty finansowe,
- sposób oceny zarządzania ryzykiem finansowym,
- limity w zarządzaniu ryzykiem,
- sposób raportowania,
- limity kredytowe,
- standardy dokumentacyjne i operacyjne,
- rozdział odpowiedzialności w zakresie wykonywania transakcji, analizy i kontroli ryzyka oraz dokumentacji i rozliczania transakcji pomiędzy różne komórki organizacyjne.

Jednostka Dominująca monitoruje oraz raportuje w sposób ciągły wszystkie ryzyka rynkowe będące przedmiotem zarządzania. Jednostka Dominująca używa płynnych instrumentów pochodnych, które jest w stanie wycenić za pomocą stosowanych powszechnie modeli wyceny. Wycena instrumentów pochodnych odbywa się na podstawie danych rynkowych otrzymywanych od wiarygodnych dostawców. Nie jest dopuszczone otwieranie pozycji w ramach ryzyk, które nie wynikają z podstawowej działalności Grupy.

W związku z refinansowaniem kredytów walutowych przeznaczonych na finansowanie Programu 10+ w lipcu 2019 roku jednocześnie rozwiązano dotychczasowe powiązania zabezpieczające i utworzono nowe na bazie nowego finansowania zachowując rodzaj stosowanej rachunkowości zabezpieczeń (zabezpieczenie przepływów pieniężnych) oraz wyznaczając jako pozycję zabezpieczaną przyszłe transakcje sprzedaży produktów naftowych denominowanych w USD.

11.2.1 Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Szczególne znaczenie dla Grupy ma zarządzanie ryzykiem cen surowców i produktów naftowych.

Spółka identyfikuje następujące czynniki tego ryzyka:

- zmienność marży rafinerijnej, rozumianej jako różnica pomiędzy płynnymi indeksami referencyjnego koszyka produktów naftowych (np. paliwa lotniczego, benzyn, olejów napędowych, olejów opałowych) a płynnym indeksem referencyjnego surowca (np. ropa Ural),
- zmienność poziomu cen w zakresie ilości zapasów surowców i produktów odbiegających od wymaganego poziomu zapasów obowiązkowych i operacyjnych,
- zmienność dyferencjałów pomiędzy indeksami referencyjnymi a indeksami używanymi w kontraktach handlowych (np. dyferencjał Brent / Ural czyli różnica pomiędzy różnymi gatunkami ropy),
- stosowanie niestandardowych formuł cenowych w kontraktach handlowych.

W Jednostce Dominującej obowiązuje „Polityka zarządzania ryzykiem cen surowców i produktów naftowych w Grupie LOTOS S.A.” w ramach której zdefiniowano systematykę portfeli transakcyjnych i ich funkcje biznesowe, opisano sposób rozumienia ryzyka i wyznaczania ekspozycji w zakresie portfeli, dopuszczone instrumenty finansowe wraz z ograniczeniami w ich wykorzystywaniu, standardy zawierania transakcji, wytyczne w zakresie kalkulacji wyników na zarządzaniu ryzykiem oraz sposób wyznaczania stosownych limitów. W zakresie objętym niniejszą polityką, Zarząd Grupy LOTOS S.A. ceduje limity transakcyjne na niższe szczeble decyzyjne.

W celu wsparcia realizacji celów przyjętej polityki Spółka używa jeden z wiodących na rynku systemów klasy Energy Trading and Risk Management (Allegro)

Na bazie zatwierdzonej polityki Spółka utrzymała możliwość oferowania swoim odbiorcom zakupu produktów naftowych po cenach stałych i w celu zachowania pierwotnego profilu ryzyka cenowego Grupa zawierała swapy towarowe.

Dodatkowo w 2018 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. zatwierdził „Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym w segmencie wydobywczym Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A.”

Na dzień 31 grudnia 2021 roku otwarte swapy towarowe przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Indeks bazowy	Okres wyceny	Ilość w tonach w okresie wyceny	Wycena w wartości godziwej	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Swap towarowy	3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	IV '2022 - IX '2023	31.040	26,3	-
Swap towarowy	Gasoil 0.1 pct Crg CIF NWE_ARA	IV '2022 - IX '2023	9.809	-	(4,2)
Razem				26,3	(4,2)

Wymienione wyżej transakcje swap na łączną ilość 31.040 ton w oparciu o płynny indeks 3.5 PCT Barges FOB Rotterdam w okresie od kwietnia 2022 roku do września 2023 oraz 9.809 ton w oparciu o płynny indeks Gasoil 0.1 pct Crg CIF NWE ARA w tym samym okresie związane były z odwróceniem profilu ryzyka cen surowców i produktów naftowych wynikających ze sprzedaży komponentów asfaltowych po cenach stałych.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku otwarte swapy towarowe przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Indeks bazowy	Okres wyceny	Ilość w tonach w okresie wyceny	Wycena w wartości godziwej	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Swap towarowy	FuelOil 3.5 pct Brg FOB Rrdam	III '2021 - XI '2022	196.939	29,6	(2,8)
Swap towarowy	Gasoil 0.1 pct Crg CIF NWE_ARA	III '2021 - XI '2022	(18.203)	3,4	(2,3)
Razem				33,0	(5,1)

Wymienione wyżej transakcje swap na łączną ilość 196.939 tony w oparciu o płynny indeks 3.5 PCT Barges FOB Rotterdam w okresie od marca 2021 roku do listopada 2022 roku oraz (18.203) ton w oparciu o płynny indeks Gasoil 0.1 pct Crg CIF NWE ARA w tym samym okresie związane były z odwróceniem profilu ryzyka cen surowców i produktów naftowych wynikających ze sprzedaży komponentów asfaltowych po cenach stałych.

11.2.1.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen surowców i produktów naftowych

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 2020 roku transakcji finansowych narażonych na ryzyko zmiany cen surowców i produktów naftowych przy założeniu zmiany cen +/- wartość rocznej zmienności implikowanej indeksu bazowego przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2021			31 grudnia 2020		
	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa*		Wartość bilansowa	Zmiana procentowa**	
		+zm. implikowana	-zm. implikowana		+zm. implikowana	-zm. implikowana
Aktywa finansowe	26,3	25,9	(25,9)	33,0	67,3	(67,3)
Zobowiązania finansowe	4,2	(8,4)	8,4	5,1	(12,1)	12,1
Wpływ na wynik		34,3	(34,3)		79,4	(79,4)

* Dla instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2021 roku do kalkulacji powyższych odchyleń cen indeksów bazowych wykorzystano roczną implikowaną zmienność indeksu, o który oparte są zawarte transakcje, z dnia 31 grudnia 2021 roku, publikowaną przez serwis SuperDerivatives. W przypadku indeksu 3.5 PCT Barges FOB Rotterdam była to zmiana +/- 51,24%, dla Gasoil 0.1 pct Crg CIF NWE_ARA +/- 34,23%.

** Dla instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2020 roku do kalkulacji powyższych odchyleń cen indeksów bazowych wykorzystano roczną implikowaną zmienność indeksu, o który oparte są zawarte transakcje, z dnia 31 grudnia 2020 roku, publikowaną przez serwis SuperDerivatives. W przypadku indeksu 3.5 PCT Barges FOB Rotterdam była to zmiana +/- 44,93%, dla Gasoil 0.1 pct Crg CIF NWE_ARA +/- 34,67%.

Zbadano wpływ zmian cen indeksów bazowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

11.2.2 Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

W związku z wydzieleniem z Jednostki Dominującej w dniu 2 listopada 2021 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa i przeniesieniem do spółki zależnej LOTOS Asphalt Sp. z o.o., między innymi instalacji rafineryjnych, z mocy prawa obowiązek umarzania uprawnień do emisji CO₂ spoczął na spółce LOTOS Asphalt Sp. z o.o. W oparciu o wypracowany w umowie processingowej model przenoszenia kosztów uczestnictwa instalacji spółki zależnej w EU ETS (ang. „European Union Emissions Trading System/Scheme”) jednostka Dominująca kontynuuje zarządzanie ryzykiem cen uprawnień do emisji CO₂ w ramach Grupy Kapitałowej.

Zgodnie z założeniami Polityki zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji CO₂ zatwierdzonej przez Zarząd Grupy LOTOS S.A. Jednostka Dominująca podejmuje decyzje co do sposobu zbilansowania przyszłych niedoborów lub nadwyżek uprawnień do emisji CO₂ wynikających z zawartej umowy processingowej w zależności od sytuacji rynkowej i w ramach ustalonych limitów. W ramach zatwierdzonej Polityki i posiadanych limitów zawierane są transakcje finansowe na jednostki EUA (ang. „Emission Unit Allowance”) tj. uprawnienie do emisji jednej tony CO₂.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku szacowany niedobór uprawnień Jednostki Dominującej wynikający z umowy processingowej w okresie rozliczeniowym przypadającym na lata 2021-2025 (tzw. IV faza) wynosił 1.566.818 ton, jednakże biorąc pod uwagę wykonane transakcje pochodne na łączną ilość 1.746.000 ton, Jednostka Dominująca posiada nadwyżkę uprawnień w wysokości 179.182 ton, które zostały nabyte z uwzględnieniem sytuacji rynkowej i w kontekście strategicznego charakteru niedoboru uprawnień przewidywanego w latach 2026-2030.

W ramach zarządzania ryzykiem dotyczącym uprawnień do emisji dwutlenku węgla Grupa ocenia każdorazowo ryzyko przewidywanego niedoboru nieodpłatnych uprawnień przyznawanych przez Komisję Europejską.

Poniżej przedstawiono łączną ilość nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2021 – 2025 oraz łączną rzeczywistą emisję CO₂:

w milionach ton	2021	2022	2023	2024	2025	Razem
Bezpłatne uprawnienia ⁽¹⁾	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	8,5
Rzeczywista emisja CO ₂	1,9 ⁽²⁾	-	-	-	-	1,9

⁽¹⁾ Ilość bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2021 – 2025, ogłoszone przez Ministra Klimatu i Środowiska w wykazie instalacji wraz z ostateczną liczbą uprawnień do emisji przydzieloną na lata 2021-2025, zgodnie z art. 26e ust. 3 oraz art. 64b ust. 8 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 i 1047).

⁽²⁾ Emisja CO₂ wyliczona na podstawie danych produkcyjnych objętych systemem handlu emisjami. Dane są weryfikowane zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 i 1047) oraz art. 68. Ust. rozporządzenia Komisji (UE) nr 2018/2066.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku, biorąc pod uwagę limit uprawnień na rok 2021 do przyznania w ramach systemu EU ETS (ang. „European Union Emissions Trading System/Scheme”) oraz wielkość emisji dwutlenku węgla w Grupie występował niedobór przyznanych uprawnień do emisji CO₂. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa ujęła kwotę 37,9 mln zł zobowiązań z tego tytułu, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zaprezentowano w zobowiązaniach krótkoterminowych w pozycji: **Pozostałe zobowiązania i rezerwy** (patrz nota 10.13). Wpływ utworzonej rezerwy na wynik operacyjny zaprezentowano w koszcie własnym sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość zobowiązań utworzonych w związku z występującym w Grupie niedoborem uprawnień do emisji CO₂ wynosiła 142,0 mln zł. W związku dokonaniem na potrzeby rozliczenia emisji CO₂ za rok 2020 zakupem uprawnień miało miejsce wykorzystanie utworzonej rezerwy w wysokości 133,6 mln zł. Wpływ rozwiązania pozostałej części rezerwy na wynik operacyjny, w wysokości 8,4 mln zł, zaprezentowano w koszcie własnym sprzedaży.

W razie konieczności, Jednostka Dominująca decyduje o rozliczeniu zawartych, otwartych na dzień kończący okres sprawozdawczy transakcji terminowych na zakup uprawnień do emisji CO₂ poprzez ich fizyczną dostawę z zamiarem ich dostarczenia do spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. w celu umorzenia jako rozliczenie rzeczywistej emisji CO₂.

Poniżej zaprezentowano informacje na temat pozycji transakcyjnej na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 2020 roku.

Transakcje otwarte w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres rozliczenia transakcji	Ilość uprawnień w tonach	Faza	Wycena w wartości godziwej	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Futures EUA	III '2022 -XII '2025	1.746.000	IV faza	176,9	(0,5)

Transakcje otwarte w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres rozliczenia transakcji	Ilość uprawnień w tonach	Faza	Wycena w wartości godziwej	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Futures EUA	III '2021	1.555.000	III faza	14,8	-

11.2.2.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Analiza wrażliwości dla wartości godziwej kontraktów futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2021			31 grudnia 2020		
	Wartość	Zmiana procentowa*		Wartość	Zmiana procentowa**	
	bilansowa	+zm. implikowana	-zm. implikowana	bilansowa	+zm. implikowana	-zm. implikowana
Aktywa finansowe	176,9	262,0	(262,0)	14,8	109,4	(109,4)
Zobowiązania finansowe	0,5	(50,9)	50,9	-	-	-
Wpływ na wynik		312,9	(312,9)		109,4	(109,4)

*Dla instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2021 roku do kalkulacji powyższych odchyleń cen uprawnień do emisji CO₂ wykorzystano roczną implikowaną zmienność kontraktów futures EUA, z dnia 31 grudnia 2021 roku, publikowaną przez serwis SuperDerivatives, która wynosiła 47,5%

**Dla instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2020 roku do kalkulacji powyższych odchyleń cen uprawnień do emisji CO₂ wykorzystano roczną implikowaną zmienność kontraktów futures EUA, z dnia 31 grudnia 2020 roku, publikowaną przez serwis SuperDerivatives, która wynosiła 46,79%

11.2.3 Ryzyko walutowe

W ramach prowadzonej działalności Grupa narażona jest na zmiany kursów walutowych z tytułu:

- handlu surowcami i produktami naftowymi oraz innymi towarami,
- przepływów inwestycyjnych,
- przepływów finansowych w tym lokat i kredytów,
- wyceny instrumentów pochodnych,

indeksowanych do lub denominowanych w walucie innej niż waluta funkcjonalna.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z założeniami zawartymi w „Polityce zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS S.A.”. W ramach polityki ekspozycje stanowią istotne pozycje narażone na ryzyko walutowe, które oddziałują na poziom płynności w horyzoncie zarządzania zgodnie z momentem powstawania ryzyka. Centralną miarą ryzyka jest Cash-Flow-at-Risk (CFaR), która obliczana jest na bazie metodologii CorporateMetrics™ zaś podstawowymi limitami jest limit na wielkość CFaR i maksymalny współczynnik zabezpieczenia. Horyzont zarządzania ekspozycją jest związany z cyklem prognozowania budżetu Spółki i w zależności od momentu w roku obejmuje od 3 do 6 kolejnych kwartałów.

Grupa aktywnie zarządza swoją ekspozycją walutową, optymalizując wartość oczekiwaną przepływów pieniężnych i ryzyka w ramach obowiązujących limitów i w zależności od przewidywanego rozwoju sytuacji rynkowej.

Waluta USD jest używana w kwotowaniach cen rynkowych ropy i produktów naftowych. Z tego też względu uznano, że najwłaściwszą walutą do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów jest USD, ponieważ efektem takiego działania będzie zmniejszenie strukturalnie długiej pozycji i w konsekwencji strategicznego ryzyka walutowego.

Strukturalnie Grupa posiada długą ekspozycję w USD (zyskuje w przypadku wzrostu kursu USD/PLN) ze względu na to, iż wpływy zależne od kursu USD (głównie z tytułu sprzedaży produktów naftowych) przewyższają odpowiednie wypływy (np. z tytułu zakupu ropy, spłaty kredytu) oraz krótką ekspozycję w EUR wynikającą głównie z realizowanych zakupów surowców oraz płatności inwestycyjnych.

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Kupno/sprzedaż	Okres rozliczenia transakcji	Para walut (bazowa/zmienna)	Kwota w walucie bazowej (w mln)	Wycena w wartości godziwej	
					Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Spot walutowy	Kupno	I ' 2022	USD/PLN	41,0	-	-
Spot walutowy	Sprzedaż	I ' 2022	USD/PLN	(19,5)	-	-
Forward walutowy	Kupno	I ' 2022	USD/PLN	11,5	-	(0,2)
Forward walutowy	Kupno	I-XII '2022	EUR/PLN	60,6	-	(1,8)
Forward walutowy	Kupno	IV-VII '2022	EUR/USD	125,0	-	(9,2)
Forward walutowy	Sprzedaż	IX ' 2022	USD/PLN	(80,0)	1,5	-
Forward walutowy	Sprzedaż	II ' 2022	EUR/PLN	(1,3)	-	-
SWAP walutowy	Kupno	I-III '2022	USD/PLN	260,0	-	(9,0)
SWAP walutowy	Kupno	I ' 2022	EUR/PLN	16,4	-	(0,5)
SWAP walutowy	Kupno	I-III '2022	EUR/USD	50,4	0,3	-
SWAP walutowy	Sprzedaż	I-XII '2022	USD/PLN	(489,7)	10,4	(6,7)
SWAP walutowy	Sprzedaż	I ' 2022	EUR/PLN	(27,4)	1,3	-
				Razem	13,5	(27,4)

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Kupno/sprzedaż	Okres rozliczenia transakcji	Para walut (bazowa/zmienna)	Kwota w walucie bazowej (w mln)	Wycena w wartości godziwej	
					Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Spot walutowy	Kupno	I ' 2021	USD/PLN	29,5	1,0	-
Spot walutowy	Kupno	I ' 2021	EUR/PLN	0,4	-	-
Forward walutowy	Sprzedaż	IV ' 2021	USD/PLN	(0,5)	-	-
SWAP walutowy	Sprzedaż	I -V ' 2021	USD/PLN	(192,8)	18,3	(3,0)
SWAP walutowy	Sprzedaż	I -II ' 2021	EUR/PLN	(19,8)	-	(3,2)
Razem					19,3	(6,2)

11.2.3.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut

Struktura walutowa wybranych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2021	mln USD	USD przeliczone na PLN	mln EUR	EUR przeliczone na PLN	Wartość bilansowa w walucie przeliczona na PLN na dzień bilansowy
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług	56,0	227,5	6,6	30,3	257,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	61,1	248,3	116,2	535,6	783,9
Pozostałe aktywa finansowe:	19,7	79,9	0,4	1,7	81,6
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	19,7	79,9	-	-	79,9
Depozyty zabezpieczające	-	-	0,1	0,2	0,2
Pozostałe	-	-	0,3	1,5	1,5
Razem	136,8	555,7	123,2	567,6	1.123,3
Zobowiązania finansowe					
Kredyty i pożyczki	339,6	1.378,9	-	-	1.378,9
Obligacje	56,2	228,1	-	-	228,1
Leasing	74,1	301,2	8,0	36,7	337,9
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	399,3	1.621,4	42,8	197,0	1.818,4
Pozostałe zobowiązania finansowe	6,8	27,6	31,5	144,6	172,2
Razem	876,0	3.557,2	82,3	378,3	3.935,5

Struktura walutowa wybranych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2020	mln USD	USD przeliczone na PLN	mln EUR	EUR przeliczone na PLN	Wartość bilansowa w walucie przeliczona na PLN na dzień bilansowy
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług	44,5	167,4	6,3	29,0	196,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	77,6	294,7	44,6	207,8	502,5
Pozostałe aktywa finansowe:	22,4	84,1	3,7	16,7	100,8
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	19,7	74,1	-	-	74,1
Depozyty zabezpieczające	-	-	3,4	15,6	15,6
Pozostałe	2,7	10,0	0,3	1,1	11,1
Razem	144,5	546,2	54,6	253,5	799,7
Zobowiązania finansowe					
Kredyty i pożyczki	645,8	2.392,1	5,9	27,0	2.419,1
Obligacje	61,6	231,7	-	-	231,7
Leasing	-	-	11,2	51,8	51,8
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	315,9	1.187,3	17,1	78,9	1.266,2
Pozostałe zobowiązania finansowe	7,5	28,1	16,7	76,8	104,9
Razem	1.030,8	3.839,2	50,9	234,5	4.073,7

Na potrzeby analizy wrażliwości w zaprezentowanej wyżej strukturze walutowej uwzględniono także wrażliwe na zmiany kursów walut wewnątrzgrupowe transakcje walutowe, które mają wpływ na ryzyko walutowe Grupy w związku z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” w zakresie ujmowania różnic kursowych z tego tytułu w wyniku netto Grupy.

Poza spotami, forwardami i swapami walutowymi Grupa posiadała także wyrażone w walutach obcych pochodne instrumenty finansowe takie jak: swapy towarowe, opcje towarowe, swapy procentowe, oraz kontrakty futures. Grupa stosuje odpowiednie metody ustalania wartości godziwej dla poszczególnych rodzajów instrumentów pochodnych, które jednocześnie determinują technikę ustalenia wpływu zmiany kursów walut na wartość tych instrumentów (metody wyceny pochodnych instrumentów finansowych szerzej opisano w nocie 10.11). Zamieszczone poniżej tabele z analizą wrażliwości instrumentów finansowych na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku prezentują także wpływ zmiany kursów walut na wartość bilansową instrumentów pochodnych.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2021 roku wraz z wpływem na wynik finansowy przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 8,5% i EUR/PLN o +/- 5,575% przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2021	Zmiana kursu - wpływ na wynik roku 2021			
	+8,5%	+5,575%	-8,5%	-5,575%
	USD	EUR	USD	EUR
Aktywa finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe	(190,4)	15,0	190,4	(15,0)
Należności z tytułu dostaw i usług	19,3	1,7	(19,3)	(1,7)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21,1	29,9	(21,1)	(29,9)
Pozostałe aktywa finansowe:	6,8	0,1	(6,8)	(0,1)
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	6,8	-	(6,8)	-
Depozyty zabezpieczające	-	-	-	-
Pozostałe	-	0,1	-	(0,1)
Razem aktywa finansowe	(143,2)	46,7	143,2	(46,7)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	34,4 ⁽¹⁾	-	(34,4) ⁽¹⁾	-
Obligacje	19,4	-	(19,4)	-
Leasing	25,6	2,0	(25,6)	(2,0)
Pochodne instrumenty finansowe	(27,6)	(52,4)	27,6	52,4
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	137,8	11,0	(137,8)	(11,0)
Pozostałe zobowiązania finansowe	2,3	8,1	(2,3)	(8,1)
Razem zobowiązania finansowe	191,9	(31,3)	(191,9)	31,3
Razem	(335,1)	78,0	335,1	(78,0)

⁽¹⁾ W kalkulacji wpływu zmiany kursu na wskazaną pozycję bilansową uwzględniono efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Wpływ zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 8,5% potencjalnie spowodowałby zmianę wyceny wartości godziwej kredytów o (82,8) 82,8 mln zł.

Powyższe odchylenia wartości bilansowych wyrażonych w PLN a zależnych od kursów walutowych, skalkulowano na podstawie rocznej implikowanej zmienności kursów walut z dnia 31 grudnia 2021 roku wynoszącej 8,5% dla kursu USD/PLN i 5,575% dla kursu EUR/PLN, publikowanej przez Reuters. Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2020 roku wraz z wpływem na wynik finansowy przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 9,188% i EUR/PLN o +/- 5,475% przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2020	Zmiana kursu - wpływ na wynik roku 2020			
	+9,188%	+5,475%	-9,188%	-5,475%
	USD	EUR	USD	EUR
Aktywa finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe	(21,8)	0,9	21,8	(0,9)
Należności z tytułu dostaw i usług	15,4	1,6	(15,4)	(1,6)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27,1	11,4	(27,1)	(11,4)
Pozostałe aktywa finansowe:	7,7	1,0	(7,7)	(1,0)
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	6,8	-	(6,8)	-
Depozyty zabezpieczające	-	0,9	-	(0,9)
Pozostałe	0,9	0,1	(0,9)	(0,1)
Razem aktywa finansowe	28,4	14,9	(28,4)	(14,9)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	109,3 ⁽¹⁾	1,5	(109,3) ⁽¹⁾	(1,5)
Obligacje	21,3	-	(21,3)	-
Leasing	-	2,8	-	(2,8)
Pochodne instrumenty finansowe	33,2	5,0	(33,2)	(5,0)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	109,1	4,3	(109,1)	(4,3)
Pozostałe zobowiązania finansowe	2,6	4,2	(2,6)	(4,2)
Razem zobowiązania finansowe	275,5	17,8	(275,5)	(17,8)
Razem	(247,1)	(2,9)	247,1	2,9

⁽¹⁾ W kalkulacji wpływu zmiany kursu na wskazaną pozycję bilansową uwzględniono efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Wpływ zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 9,188% potencjalnie spowodowałby zmianę wyceny wartości godziwej kredytów o (110,5) 110,5 mln zł.

Powyższe odchylenia wartości bilansowych wyrażonych w PLN a zależnych od kursów walutowych, skalkulowano na podstawie rocznej implikowanej zmienności kursów walut z dnia 31 grudnia 2020 roku wynoszącej 9,188% dla kursu USD/PLN i 5,475% dla kursu EUR/PLN, publikowanej przez Reuters. Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2020 roku.

11.2.4 Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z posiadanych aktywów oraz pasywów dla których przychody oraz koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych, w szczególności z tytułu przewidywanego harmonogramu spłat kredytów oraz wysokości odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD. Grupa zarządza ryzykiem stopy procentowej w ramach przyznanych limitów przy wykorzystaniu swapów stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2021 Grupa nie posiadała otwartych transakcji pochodnych na stopę procentową.

Transakcje otwarte na stopę procentową na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres	Kwota nominalna (w mln USD)	Spółka otrzymuje	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Swap procentowy (IRS)	IX '2016 - XII '2021	115,0	LIBOR 3M	-	(8,2)
Razem				-	(8,2)

W powyższym zestawieniu transakcje IRS zostały zagregowane według waluty nominalu oraz stopy referencyjnej. W kolumnie „Okres” został podany minimalny termin początku i maksymalny termin końca okresu z zestawu transakcji wchodzących w skład danej grupy.

Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej (Reforma IBOR)

Wydane przez Parlament Europejski i Rady (UE) w roku 2016 tzw. Rozporządzenie BMR wprowadziło nowe zasady w zakresie wyznaczania i stosowania stawek referencyjnych, jak również w zakresie funkcjonowania podmiotów opracowujących wskaźniki i udostępniających je innym uczestnikom rynku oraz nadzoru nad tymi podmiotami. Dostosowanie do zasad zawartych w rozporządzeniu ma podnieść bezpieczeństwo uczestników rynku poprzez zwiększenie wiarygodności wskaźników i przejrzystości w zakresie metodologii ich kalkulacji. Od stycznia 2018 roku, kiedy to Rozporządzenie BMR wyszło w życie, kraje członkowskie UE prowadziły prace nad reformą wskaźników referencyjnych.

W efekcie reformy, w przypadku części wskaźników stóp procentowych (np. WIBOR, EURIBOR), sposób ich kalkulacji został dostosowany do wymogów Rozporządzenia BMR. W związku z tym będą one nadal opracowywane i publikowane, nie zaszła więc konieczność zastąpienia ich innym wskaźnikiem. Jednakże w przypadku niektórych wskaźników (LIBOR) skutkiem reformy będzie stopniowe zaprzestanie ich opracowywania i publikacji, a co za tym idzie wystąpiła lub wystąpi konieczność zastąpienia ich wskaźnikami alternatywnymi.

Poniżej przedstawiono informacje o terminie zaprzestania publikacji wybranych wskaźników referencyjnych, a także o proponowanych dla nich wskaźnikach alternatywnych.

Wskaźnik referencyjny	Termin	Data zaprzestania opracowywania	Wskaźnik alternatywny
LIBOR CHF	O/N, 1W, 1M, 2M, 3M, 6M, 12M	31.12.2021	SARON
LIBOR EUR	O/N, 1W, 1M, 2M, 3M, 6M, 12M	31.12.2021	€STR
LIBOR GBP	O/N, 1W, 2M, 12M	31.12.2021	SONIA
LIBOR JPY	S/N, 1W, 2M, 12M	31.12.2021	TONA
LIBOR USD	1W, 2M	31.12.2021	SOFR
LIBOR USD	ON, 1M, 3M, 6M, 12M	30.06.2023	SOFR

Spółki Grupy aktywnie monitorowały stan zaawansowania wprowadzanej reformy w zakresie ich dotyczącym, w tym m.in. w zakresie wymogów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń oraz podejmowały wszelkie decyzje i działania konieczne do wdrożenia zmian związanych z reformą.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa nie posiadała instrumentów finansowych, w odniesieniu do których konieczne byłoby przejście na alternatywne stopy referencyjne z dniem 1 stycznia 2022 roku, w związku z zaprzestaniem publikowania dotychczasowych wskaźników referencyjnych.

Posiadane przez Grupę instrumenty finansowe co do zasady oparte są bądź na stopach referencyjnych, które spełniają wymogi rozporządzenia BMR, w związku z czym nie występują w ich przypadku ryzyka związane z przejściem na alternatywne wskaźniki referencyjne, bądź na wskaźnikach LIBOR USD, których opracowywanie i publikacja mają zostać zakończone 30 czerwca 2023 roku. Ponadto Grupa posiada również środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, w tym na rachunkach dotyczących Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego, rachunek związany z wyceną transakcji na giełdzie ICE, a także pożyczkę udzieloną przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz umowy leasingu, które ze względu na zasady ustalania oprocentowania nie są narażone na ryzyka wynikające z reformy wskaźników referencyjnych.

Poniżej przedstawiono informację o posiadanych przez spółkę instrumentach finansowych narażonych na ryzyko stóp procentowych, opartych na wskaźnikach referencyjnych, które w wyniku dostosowania do wymogów Rozporządzenia BMR będą nadal opracowywane i nie wymagają przejścia na stopy alternatywne.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Wskaźnik referencyjny	Rodzaj instrumentu finansowego	31 grudnia 2021
	Aktywa finansowe	210,3
WIBOR	Udzielone pożyczki	210,3
	Zobowiązania finansowe	71,6
WIBOR	Kredyty	46,5
WIBOR	Pożyczki	25,1

Posiadane przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2021 roku instrumenty finansowe oparte o indeks LIBOR USD, którego publikacja ma zakończyć się 30 czerwca 2023 roku, przedstawiono w poniższej tabeli.

Wskaźnik referencyjny	Rodzaj instrumentu finansowego	Data obowiązywania umowy	31 grudnia 2021
	Zobowiązania finansowe		1.605,7
LIBOR USD 3M	Kredyt	16.12.2022	406,3
LIBOR USD 3M	Kredyt	15.07.2024	971,3
LIBOR USD 3M	Obligacje	31.12.2024	228,1

W zakresie zawartych przez Grupę umów kredytowych oraz umów emisji obligacji, w przypadku których oprocentowanie oparte jest o indeksy LIBOR USD, dokonano analizy pod kątem zapisów wskazujących zasady postępowania w przypadku zaprzestania publikacji stóp referencyjnych. Stosowne klauzule w tym zakresie zawarte zostały bądź w pierwotnej treści umów zawartych z podmiotami udzielającymi finansowania, bądź były elementem zawartych aneksów do umów.

Zawarte w umowach kredytowych Grupy odpowiednie klauzule wskazują co do zasady, że w przypadku zaprzestania publikacji wskaźnika LIBOR USD, zostanie on zastąpiony wskaźnikiem alternatywnym wskazanym przez regulatora albo wskaźnikiem ustalonym przez strony umowy. Umowy dotyczące emisji obligacji również zawierają odpowiednie klauzule na wypadek zaprzestania publikowania wskaźnika LIBOR USD, które wskazują w jaki sposób zostanie ustalony wskaźnik alternatywny.

W związku z tym, że okres publikacji wskaźnika LIBOR USD został przedłużony do dnia 30 czerwca 2023 roku, dla ww. umów nie doszło do tej pory do określenia wskaźników alternatywnych. W powyższym zakresie Spółka pozostaje w kontakcie ze swoimi partnerami finansowymi, a stosowne rozmowy co do uzgodnienia alternatywnych wskaźników referencyjnych będą kontynuowane w kolejnym roku.

Ponadto Jednostka Dominująca może stosować dotychczas stosowane wskaźniki stóp procentowych w kalkulacjach związanych z rachunkowością zabezpieczeń do momentu, gdy niepewność wynikająca z reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej nie będzie już występować (zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2020/34 z dnia 15 stycznia 2020 roku, załącznik „Reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej” opisującego tymczasowe odstępstwa od stosowania szczególnych wymogów rachunkowości zabezpieczeń) i zamierza przejść na nowe wskaźniki stóp procentowych, gdy tylko zaistnieją przesłanki zapisane w rozporządzeniu. W związku z przesunięciem zaprzestania publikacji stawek LIBOR USD na 30 czerwca 2023 roku Jednostka Dominująca nie dokonała jeszcze przejścia na nowe wskaźniki stóp procentowych.

11.2.4.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych

Analiza wrażliwości na ryzyko zmiany stopy procentowej Grupy przy założeniu zmiany stopy procentowej o +/- 0,36% na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2021	Nota	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa	
			+0,36%	-0,36%
Klasy instrumentów finansowych				
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.7	2.572,1	9,3	(9,3)
Pozostałe aktywa finansowe:		328,2	1,2	(1,2)
Udzielone pożyczki	10.4	210,3	0,8	(0,8)
Fundusz likwidacji zakładu górniczego	10.3	47,3	0,2	(0,2)
Środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań umownych dotyczących przyszłej likwidacji aktywów	10.3	70,4	0,2	(0,2)
Depozyty zabezpieczające		0,2	0,0	(0,0)
Razem		2.900,3	10,5	(10,5)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty	10.9.1	1.424,1	5,1	(5,1)
Pożyczki	10.9.2	27,5	0,1	(0,1)
Obligacje	10.9.3	228,1	0,8	(0,8)
Leasing	10.9.4	1.559,5	5,6	(5,6)
Depozyt zabezpieczający	10.13	86,6	0,3	(0,3)
Razem		3.325,8	11,9	(11,9)

Analiza wrażliwości na ryzyko zmiany stopy procentowej Grupy przy założeniu zmiany stopy procentowej o +/- 0,11% na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2020		Wartość bilansowa	Zmiana procentowa	
	Nota		+0,11%	-0,11%
Klasy instrumentów finansowych				
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.7	2.145,6	2,4	(2,4)
Pozostałe aktywa finansowe:		323,5	0,3	(0,3)
Udzielone pożyczki	10.4	195,9	0,2	(0,2)
Fundusz likwidacji zakładu górniczego	10.3	43,8	0,0	(0,0)
Środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań umownych dotyczących przyszłej likwidacji aktywów	10.3	67,8	0,1	(0,1)
Depozyty zabezpieczające		16,0	0,0	(0,0)
Razem		2.469,1	2,7	(2,7)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty	10.9.1	2.559,8	2,9 ⁽¹⁾	(2,9) ⁽¹⁾
Pożyczki	10.9.2	35,6	0,0	(0,0)
Obligacje	10.9.3	231,7	0,3	(0,3)
Leasing	10.9.4	1.246,4	1,4	(1,4)
Pochodne instrumenty finansowe ⁽²⁾	10.11	8,2	(0,4)	0,4
Razem		4.081,7	4,2	(4,2)

⁽¹⁾ Wykazane bez uwzględnienia kredytów o stałym oprocentowaniu oraz zapłaconych prowizji przygotowawczych pomniejszających zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów.

⁽²⁾ Swap procentowy (IRS). Różnica między zmianą wartości wyceny, gdy przesuwają się krzywe stóp procentowych o +/- 0,11% powstaje w momencie obliczania i dyskontowania przyszłych przepływów (związanych z rozliczeniem transakcji) na dzień kalkulacji wyceny. Dyskontowanie odbywa się w oparciu o różne stopy procentowe (w pierwszym przypadku przesunięcie krzywej powoduje zwiększenie stopy o 0,11%, zaś w drugim przypadku zmniejszenie stopy o 0,11%).

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku. Zbadano wpływ zmian stóp procentowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych posiadanych na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku w analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Spółka zastosowała przesunięcie krzywej stóp procentowych o roczną zmienność historyczną z dnia odpowiednio 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku, wyliczoną na podstawie publikowanych przez Reuters danych o historycznej zmienności dla oprocentowania IRS z 1-rocznym okresem wygaśnięcia.

11.2.5 Ryzyko płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności przez Grupę polega na monitorowaniu prognozowanych przepływów pieniężnych oraz portfela aktywów i zobowiązań finansowych, a następnie dopasowywaniu ich zapadalności, analizie kapitału obrotowego i optymalizacji przepływów w ramach Grupy Kapitałowej. Proces ten wymaga ścisłej współpracy z jednostkami funkcjonującymi w różnych obszarach biznesowych w celu bezpiecznej i efektywnej alokacji posiadanej płynności.

Większość krajowych podmiotów zależnych w ramach Grupy Kapitałowej jest uczestnikiem cash-poolingu rzeczywistego. Struktura jest na bieżąco zarządzana przez Jednostkę Dominującą pod kątem optymalizacji płynności i salda odsetek.

Płynność w horyzoncie budżetowym monitorowana jest w przekroju Grupy Kapitałowej na bieżąco w ramach procesu zarządzania ryzykiem finansowym. Płynność w okresie średnio i długoterminowym monitorowana jest w ramach procesu planowania, który wspomaga tworzenie wieloletniej strategii finansowej.

W obszarze ryzyka finansowego obok aktywnego zarządzania ryzykiem rynkowym, Grupa stosuje następujące zasady w zakresie płynności:

- brak depozytów zabezpieczających w handlu instrumentami pochodnymi na rynku pozagiełdowym,
- ograniczenie możliwości wcześniejszego rozwiązania transakcji finansowych,
- limity w zakresie mało płynnych kasowych instrumentów finansowych,
- limity ryzyka kredytowego dla partnerów transakcji finansowych i handlowych,
- zapewnienie odpowiedniej dostępności zdywersyfikowanych źródeł finansowania o odpowiedniej strukturze i jakości,
- procesy kontroli wewnętrznej oraz efektywność organizacyjna zapewniająca szybkie działanie w warunkach awaryjnych.

Poniżej zaprezentowano informacje o kontraktowych terminach zapadalności zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2021
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Kontraktowe terminy zapadalności zobowiązań finansowych:

		Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
31 grudnia 2021	Nota							
Kredyty bankowe (poza kredytami w rachunku bieżącym)	10.9.1	1.424,1	1.449,9	585,2	173,4	348,9	342,4	-
Pożyczki	10.9.2	27,5	30,1	4,7	4,8	9,9	10,7	-
Obligacje	10.9.3	228,1	232,3	46,3	46,3	139,7	-	-
Leasing	10.9.4	1.559,5	2.167,5	119,4	114,2	249,3	453,4	1.231,2
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10.13	2.360,1	2.360,1	2.359,3	0,8	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	10.13	410,8	410,8	390,4	0,8	2,9	11,8	4,9
Razem		6.010,1	6.650,7	3.505,3	340,3	750,7	818,3	1.236,1
31 grudnia 2020								
Kredyty bankowe (poza kredytami w rachunku bieżącym)	10.9.1	2.337,6	2.493,6	450,6	290,3	897,2	855,5	-
Kredyty w rachunku bieżącym	10.9.1	222,2	222,2	222,2	-	-	-	-
Pożyczki	10.9.2	35,6	38,1	4,6	4,6	9,3	19,6	-
Obligacje	10.9.3	231,7	236,3	59,3	177,0	-	-	-
Leasing	10.9.4	1.246,4	2.138,8	118,9	103,6	206,3	364,0	1.346,0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10.13	1.636,0	1.636,0	1.635,4	0,6	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	10.13	286,0	286,0	263,8	2,9	3,2	8,8	7,3
Razem		5.995,5	7.051,0	2.754,8	579,0	1.116,0	1.247,9	1.353,3

Kontraktowe terminy zapadalności pochodnych instrumentów finansowych:

		Wartość bilansowa*	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
31 grudnia 2021	Nota							
Swap towarowy	10.11	22,1	22,1	3,8	12,8	5,5	-	-
Forwardy i spoty walutowe		(9,7)	(9,7)	(10,6)	0,9	-	-	-
Swap walutowy		(4,2)	(4,2)	(8,6)	4,4	-	-	-
Futures (emisja CO ₂)		176,4	176,4	(0,2)	48,0	54,1	74,5	-
Razem		184,6	184,6	(15,6)	66,1	59,6	74,5	-
31 grudnia 2020								
Swap towarowy	10.11	27,9	27,9	7,5	20,3	0,1	-	-
Forwardy i spoty walutowe		1,0	1,0	1,0	-	-	-	-
Swap procentowy (IRS)		(8,2)	(8,2)	(4,0)	(4,2)	-	-	-
Swap walutowy		12,1	12,1	12,1	-	-	-	-
Futures (emisja CO ₂)		14,8	14,8	14,8	-	-	-	-
Razem		47,6	47,6	31,4	16,1	0,1	-	-

* Wartość bilansowa (dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych plus ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych) prezentuje wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

11.2.6 Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na kontroli wiarygodności finansowej obecnych i potencjalnych partnerów tych transakcji oraz na monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów.

Na ekspozycję kredytową składają się depozyty bankowe, stany środków na rachunkach, wycena instrumentów pochodnych oraz wystawione zabezpieczenia.

Partnerzy transakcji muszą posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe, bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego akceptowanego ratingu. Grupa zawiera transakcje finansowe z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej oraz stosuje dywersyfikację instytucji, z którymi współpracuje.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku koncentracja ryzyka u pojedynczego partnera transakcji finansowych Jednostki Dominującej nie przekraczała wartości 380 mln zł (3,18% kapitałów własnych Jednostki Dominującej), z kolei na dzień 31 grudnia 2020 roku była to kwota 577,5 mln zł (6,11% kapitałów własnych Jednostki Dominującej).

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji handlowych Grupa poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie limitów kredytowych procedurom weryfikacji ich wiarygodności finansowej i w zależności od jej oceny przyznawane są odpowiednie limity. Jednostka Dominująca posługuje się wewnętrznym modelem ratingowym, który wspiera proces przyznawania limitów partnerom handlowym. Jednostka Dominująca określa wytyczne w zakresie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów handlowych w celu utrzymywania odpowiednich standardów w zakresie analizy kredytowej oraz bezpieczeństwa operacyjnego procesu w przekroju całej Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku koncentracja ryzyka u pojedynczego partnera transakcji handlowych Jednostki Dominującej nie przekraczała wartości 335 mln zł (2,81% kapitałów własnych Jednostki Dominującej), z kolei na dzień 31 grudnia 2020 roku była to kwota 206,8 mln zł (2,19% kapitałów własnych Jednostki Dominującej).

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Wartości księgowe aktywów finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe aktywów finansowych	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Pochodne instrumenty finansowe	10.11	216,7	67,1
Należności z tytułu dostaw i usług	10.3	2.648,5	1.693,9
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.7	2.572,1	2.145,6
Udzielone pożyczki	10.4	210,3	195,9
Udziały i akcje	10.5	297,4	309,8
Pozostałe aktywa finansowe	10.3	211,1	208,6
Razem		6.156,1	4.620,9

W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Informacje na temat wartości odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały przedstawione w notach 9.8 i 10.3.1.

Analiza pod kątem koncentracji ryzyka kredytowego w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług została przedstawiona w nocie 10.3.1.

Analiza wiekowania należności z tytułu dostaw i usług oraz oczekiwanej straty kredytowej została przedstawiona w nocie 10.3.1.

Analiza wiekowania należności przeterminowanych, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości, została przedstawiona w nocie 10.3.1.

12. Pozostałe noty objaśniające

12.1 Zobowiązania i aktywa warunkowe

Zasady rachunkowości

Zgodnie ze stosowanymi przez Grupę zasadami określonymi standardem MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, przez zobowiązania warunkowe rozumie się:

- możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub
- obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ:
 - (i) nie jest prawdopodobnie, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź
 - (ii) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Stosując się do zasad MSSF, Grupa definiuje warunkowy składnik aktywów jako możliwy składnik aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych zdarzeń przyszłych, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki.

Należności warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o należności warunkowej, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

Przykładem aktywów i zobowiązań warunkowych są zobowiązania lub należności wynikające z prowadzonych sporów sądowych, których przyszły wynik nie jest przez jednostkę znany, ani w pełni kontrolowany. Grupa przedstawiła informacje na temat prowadzonych spraw sądowych w notcie 12.1.1 oraz informacje na temat pozostałych zobowiązań warunkowych w notcie 12.1.2.

12.1.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych

Istotne postępowania sądowe których stroną jest Jednostka Dominująca

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe Spółki są przedmiotem kontroli celno-skarbowych prowadzonych przez organy kontroli skarbowej. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Spółka wykazuje rezerwę na ryzyko podatkowe, utworzoną w związku z tymi postępowaniami, w wysokości 91,4 mln zł (31 grudnia 2020 roku: 87,3 mln zł) (patrz nota 10.13.1).

Po okresie kończącym okres sprawozdawczy, w dniu 21 stycznia 2022 roku Spółka powzięła informację o dwóch wynikach kontroli celno-skarbowej za okres styczeń - październik 2014 roku i za okres październik - grudzień 2015 roku wydanych w dniu 7 stycznia 2022 r. W wynikach tych kontroli zostały zakwestionowane rozliczenia podatku VAT naliczonego w Spółce w łącznej kwocie 23,3 mln zł (kwota bez odsetek). Spółka nie złożyła korekty deklaracji VAT za wyżej wymienione okresy zgodnie z wymogami kontroli ponieważ stoi na stanowisku, że istnieją argumenty za obraniem innego trybu rozstrzygnięcia. W związku z niezłożeniem przez Spółkę ww. korekt deklaracji VAT, organ podatkowy (Naczelnik Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni) wszczęło postępowanie podatkowe (przekształci kontrole celno-skarbowe w dwa postępowania podatkowe) oraz wyda decyzje (tak w I jak i w II instancji). Od decyzji organu wydanej jako organ II instancji będzie możliwość złożenia skargi do WSA w Gdańsku, a od ewentualnie niekorzystnego rozstrzygnięcia sądowego, istnieje możliwość złożenia skargi kasacyjnej do NSA.

W związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 października 2019 roku, w sprawie C-189/18 Glencore, w dniu 15 stycznia 2020 roku Spółka złożyła wnioski o wznowienie postępowań, w sprawach, w których wydane zostały decyzje:

- Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku z dnia 29 grudnia 2015 roku, utrzymująca w mocy decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy z dnia 28 września 2015 roku, określającą Spółce zobowiązanie w podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące 2010 roku w łącznej kwocie 48,4 mln zł,
- Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 roku, utrzymująca w mocy decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy z dnia 28 września 2015 roku, określającą Spółce zobowiązanie w podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące 2011 roku w łącznej kwocie 112,5 mln zł,
- Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku z dnia 25 października 2018 roku, utrzymująca w mocy decyzję Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni z dnia 19 stycznia 2018 roku, określającą Spółce zobowiązanie w podatku od towarów i usług za styczeń 2012 roku w łącznej kwocie 7,3 mln zł,

a po wznowieniu postępowań o:

- uchylenie decyzji organów podatkowych obu instancji i umorzenie postępowań podatkowych w sprawie – w zakresie postępowań za lata 2010 – 2011,

- zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania sądowego – w zakresie postępowania za rok 2012, w związku z toczącym się przed NSA postępowaniem ze skargi kasacyjnej Spółki.

W dniu 8 października 2020 roku Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku utrzymał w mocy decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku z dnia 29 grudnia 2015 roku oraz z dnia 29 lutego 2016 roku. W dniu 23 listopada 2020 roku Spółka złożyła odwołania od niekorzystnych decyzji Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku. W dniu 23 grudnia 2020 roku Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku wydał decyzje odmawiające uchylenia decyzji z dnia 8 października 2020 roku, na które Spółka złożyła skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. W dniu 15 czerwca 2021 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku oddalił skargi Spółki na odmowę uchylenia decyzji ostatecznych w sprawie określenia zobowiązania w podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące 2010 i 2011 roku. W dniu 10 września 2021 roku Spółka złożyła skargi kasacyjne od wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku.

Postępowania sądowe wszczęte przez oraz przeciwko jednostkom z Grupy Kapitałowej LOTOS

Postępowanie, którego stroną jest spółka LOTOS Petrobaltic S.A.

W marcu 2013 roku wpłynęło do spółki LOTOS Petrobaltic S.A. od spółki AGR Subsea Ltd. („AGR”) wezwanie do zapłaty na kwotę około 6,5 mln GBP tytułem wynagrodzenia AGR z tytułu realizacji umowy na odkopanie nóg platformy „Baltic Beta”. Spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zakwestionowała wysokość wynagrodzenia żadanego przez AGR i zaproponowała ustalenie swojego zobowiązania wobec AGR w kwocie 16 mln zł (tj. 3,2 mln GBP według średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2012 roku). Przedmiotem sporu pomiędzy stronami jest charakter zawartej umowy, przyczyny jej wykonania po terminie i w niepełnym zakresie, jak również zasadność dokonanego przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. wypowiedzenia, a także żądania zwrotu kosztów poniesionych na wykonawcę zastępczego zaangażowanego przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. do ukończenia prac. Spółka AGR Subsea Ltd. nie przyjęła proponowanych przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. warunków ugody i skierowała swoje roszczenie na drogę sądową. Postanowieniem sądu sprawę skierowano do mediacji, na które spółka LOTOS Petrobaltic S.A. wyraziła zgodę. Rozpoczęte w kwietniu 2014 roku mediacje były wielokrotnie przedłużane. Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego z lutego 2016 roku sprawa została połączona do łącznego prowadzenia i rozpoznania ze sprawą z pozwu spółki LOTOS Petrobaltic S.A. przeciwko AGR, opisaną poniżej.

W październiku 2013 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. złożyła do Sądu Okręgowego w Gdańsku pozew przeciwko AGR z powództwem o zapłatę 5,6 mln GBP tytułem wykonania zastępczego. W marcu 2014 roku Sąd Okręgowy IX Wydział Gospodarczy w Gdańsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na który spółka AGR wniosła sprzeciw. W kwietniu 2015 roku Sąd skierował strony do mediacji, na którą Spółka LOTOS Petrobaltic S.A. nie wyraziła zgody. Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego z lutego 2016 roku sprawa z pozwu LOTOS Petrobaltic S.A. jest prowadzona i rozpoznawana łącznie ze sprawą z pozwu AGR przeciwko LOTOS Petrobaltic S.A. W dniu 16 grudnia 2019 roku doręczona została opinia biegłych sądowych wskazująca na brak możliwości postawienia AGR zarzutu braku staranności przy wyborze sprzętu do odkopywania. Pismem procesowym spółka LOTOS Petrobaltic S.A. wniosła zarzuty do opinii i zawnioskowała o zlecenie sporządzenia nowej. Wniosek ten nie został przez Sąd uwzględniony.

W dniu 27 listopada 2020 roku odbyło się posiedzenie Sądu, na którym zamknięto rozprawę, wyznaczając termin publikacji orzeczenia Sądu. W dniu 11 grudnia 2020 roku Sąd ogłosił wyrok zasądający na rzecz AGR dochodzoną należność tj. 6,5 mln GBP wraz z odsetkami za zwłokę, zwrotem kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego, a także oddalił powództwo zgłoszone przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A.

Z uwagi na fakt, iż zawiadomienie o terminie posiedzenia Sądu zamykającego rozprawę oraz ogłoszenie wyroku nie zostało skutecznie doręczone pełnomocnikowi LOTOS Petrobaltic S.A., pełnomocnik spółki bez swej winy nie brał udziału dnia 27 listopada 2020 roku w posiedzeniu zamykającym rozprawę. Nie poznał także terminu publikacji wyroku z dnia 11 grudnia 2020 roku, nie stawiał się na termin publikacji ani nie poznał treści rozstrzygnięcia. W związku z powyższym w dniu 7 stycznia 2021 roku złożony został wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. W ocenie pełnomocnika spółki wyrok nie jest prawomocny i do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia wniosku o przywrócenie terminu Sąd nie będzie mógł stwierdzić prawomocności wyroku.

W dniu 23 marca 2021 roku odbyło się posiedzenie Sądu w celu rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu, na którym Sąd powziął przewidziane czynności, m.in. nastąpiło przesłuchanie świadków zawnioskowanych przez Spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. Ponadto - wobec pozyskanych przez Spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. informacji - przedstawiono Sądowi zastrzeżenia dotyczące zdolności sądowej i procesowej AGR, jej legitymacji procesowej oraz prawidłowości umocowania pełnomocników. Wątpliwości te powstały w związku z powzięciem w marcu 2021 roku wiedzy o ogłoszeniu w dniu 25 maja 2015 roku procedury Winding-up (Upadłość likwidacyjna / likwidacja) AGR i ustanowieniu Liquidator (Syndyk / likwidator) w celu prowadzenia spraw i reprezentowania AGR. Mając na uwadze powyższe, Sąd zobowiązał AGR do wyjaśnienia zgłoszonych wątpliwości. Sprawa została odroczone na termin z urzędu. W związku z podniesionymi przez Spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. zarzutami formalnymi potwierdzenie istnienia po stronie AGR zdolności sądowej, procesowej i należytej reprezentacji Sąd powinien podjąć czynności zmierzające do wyjaśnienia tych wątpliwości, do czego zobligowany jest z urzędu. Weryfikacja ta z pewnością odsunie w czasie ewentualne uprawomocnienie się wyroku. Mając na uwadze fakt, że istnieją różne możliwe do zastosowania przez Sąd tryby weryfikacji tych wątpliwości, nie ma możliwości podania prognozowanego terminu posiedzeniu Sądu czy też daty rozstrzygnięcia wniosku o przywrócenie terminu. W dniu 2 kwietnia 2021 roku złożono skargę o wznowienie postępowania w sprawie.

W dniu 28 kwietnia 2021 roku Sąd oddalił wniosek o przywrócenie terminu. W dniu 18 czerwca 2021 r. zostało wniesione zażalenie na postanowienie Sądu z dn. 28 kwietnia br. W dniu 28 maja 2021 roku Sąd odrzucił skargę o wznowienia postępowania, jako przedwczesną. W dniu 4 lipca 2021 roku zostało wniesione zażalenie na orzeczenie Sądu z dn. 28 maja br. Postanowieniem z dnia 3 lipca 2021 roku Sąd odwoławczy zmienił postanowienie Sądu I instancji o sprostowaniu wyroku w zakresie rodzaju zasądzonych odsetek.

W dniu 18 maja 2021 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zwróciła się do Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z wnioskiem o wywiedzenie skargi o wznowienie postępowania w sprawach IX GC 811/13 i IX GC 12/15 z uwagi na fakt iż prokuratora, jako uczestnika postępowania cywilnego nie wiążą ograniczenia w powoływaniu podstaw wznowieniowych, które potencjalnie mogłyby rzutować na skuteczność skargi

Spółki LOTOS Petrobaltic S.A. (sprawa IX GC 325/21). Wpływ skargi Prokuratury Regionalnej w Gdańsku do Sądu o wznowienie postępowania w połączonych ww. sprawach nastąpił w dniu 12 sierpnia 2021 roku.

W dniu 1 grudnia 2021 roku Sąd Apelacyjny odmówił przywrócenia terminu, ostatecznie oddalając wniosek spółki z dnia 7 stycznia 2021 roku. W dniu 9 grudnia 2021 roku AGR złożył wniosek o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2021 roku wydanym w sprawie IX GC 696/21 (wniosek o wznowienie postępowania - skarga Prokuratury Regionalnej) Sąd Okręgowy w Gdańsku wstrzymał wykonalność wyroku z dnia 11 grudnia 2020 roku objętego ww. wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności. Wniosek AGR o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności został oddalony postanowieniem z dnia 15 grudnia 2021 roku.

W świetle powyższego, spółka LOTOS Petrobaltic S.A. na dzień 31 grudnia 2021 roku utrzymuje rezerwę zawiązaną w roku 2020 na roszczenia sporne w wysokości 49,7 mln zł (patrz nota 10.13.1), w tym na należność główną w kwocie 32,1 mln zł (patrz nota 9.5) oraz na odsetki w kwocie 17,6 mln zł (patrz nota 9.7).

Rozliczenia podatkowe spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS

W związku z sytuacją kryzysową wywołaną pandemią COVID-19 oraz gwałtownym spadkiem cen surowców, rząd Norwegii wprowadził na lata 2020-2021 tymczasowy reżim podatkowy, który pozwalał firmom inwestującym na norweskim szelfie kontynentalnym na przyspieszoną amortyzację podatkową nakładów inwestycyjnych oraz natychmiastowy zwrot straty podatkowej z każdego roku. Dzięki tym rozwiązaniom efektywna skala podatkowa jest dużo niższa niż zastosowane w 2021 roku 78%.

We wrześniu 2020 roku spółka przekazała organom podatkowym pismo, w którym ustosunkowała się do wstępnej decyzji Urzędu Podatkowego (Oil Taxation Office - OTO) dotyczącej cienkiej kapitalizacji w latach 2015-2016, jak również odpowiedź na „zawiadomienie o odchyleniu” za kolejne lata 2017-2018. We wstępnej decyzji OTO podważa możliwość uwzględnienia w kosztach podatkowych spółki wszystkich kosztów obsługi długu i różnic kursowych od finansowania dłużnego ze względu na zbyt niski poziom kapitałów własnych spółki w tym okresie. W pierwszej sprawie, za lata 2015-2016 spodziewana kwota domiaru podatku do zapłaty wynosi 175 mln NOK. W przypadku okresu 2017-2018 szacunkowa kwota do zapłaty wynosi 20 mln NOK, przy czym pismo dotyczące tego okresu nie ma jeszcze obecnie rangi decyzji podatkowej.

OTO przedłużyło o rok badany okres, zatem druga sprawa dotyczy lat 2017-2019. W tym okresie spółka posiadała zdolność kredytową, wobec czego nie zawiązano rezerwy na tę kwotę. Ponadto, spółka w deklaracjach podatkowych za lata 2017 i 2019 nie uznała jako podstawę do opodatkowania przychody finansowe z tytułu różnic kursowych zrealizowanych od pożyczek, w których OTO wcześniej kwestionowała koszty finansowe jako koszty uzyskania przychodu. Łączna kwota odliczeń podatkowych z tego tytułu to 88 mln NOK (52 mln NOK za 2017 oraz 36 mln NOK za 2019 rok). Jest prawdopodobne, że OTO zakwestionuje podejście spółki.

Do chwili sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego do spółki nie wpłynęły żadne informacje lub zapytania w sprawie wydania przez OTO finalnej decyzji podatkowej za okres 2015-2016 oraz kolejny 2017-2019. Łączna kwota rezerwy na zobowiązania z tytułu cienkiej kapitalizacji na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 263 mln NOK (121 mln zł).

Poza informacjami zaprezentowanymi powyżej, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia z tytułu spraw sądowych lub innych postępowań.

12.1.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2020 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w zakresie pozostałych istotnych zobowiązań warunkowych Spółki lub jednostek od niej zależnych.

12.2 Informacje o podmiotach powiązanych

12.2.1 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Skarb Państwa był właścicielem 53,19% akcji Grupy LOTOS S.A.

W związku z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19, Grupa LOTOS S.A. w roku 2020 wykonała polecenie Prezesa Rady Ministrów wydane na podstawie art. 11 ust. 2 Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1842) i zakupione środki ochrony indywidualnej służące zwalczaniu pandemii COVID-19 przekazała do składnic Agencji Rezerw Materiałowych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa nie wykazuje salda należności od Skarbu Państwa z tytułu tej transakcji (31 grudnia 2020: 45,8 mln zł).

Ponadto, na podstawie decyzji administracyjnej Jednostka Dominująca otrzymała polecenie budowy szpitala tymczasowego jako kolejny element wsparcia społeczeństwa przez podmioty kontrolowane przez Skarb Państwa. Koszty poniesione w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku w związku z zaangażowaniem Grupy LOTOS S.A. w budowę, wyposażenie i funkcjonowanie szpitala, na których zwrot Grupa LOTOS S.A. podpisała w dniu 6 kwietnia 2021 roku umowę ze Skarbem Państwa, wyniosły 37,9 mln zł (patrz nota 9.5). Zaakceptowane przez Skarb Państwa w okresie do dnia 31 grudnia 2021 roku koszty wyniosły 36,4 mln zł (patrz nota 9.4). Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa wykazuje nierozliczone saldo należności od Skarbu Państwa z tytułu tej transakcji w wysokości 6,7 mln zł (patrz nota 12.2.5).

12.2.2 Transakcje z jednostkami powiązanymi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ

W roku 2021 i 2020 Grupa przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez Skarb Państwa, których łączna wartość była istotna. Grupa zidentyfikowała transakcje z jednostkami powiązanymi poprzez Skarb Państwa w oparciu o „Wykaz Spółek z udziałem Skarbu Państwa” ze strony internetowej Serwisu Rzeczypospolitej Polskiej. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy. Transakcje dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży paliw oraz gazu ziemnego, zakupu ropy naftowej, energii oraz usług transportowych.

	2021	2020
Sprzedaż	1.812,9	1.373,0
Zakupy	2.418,2	1.595,7
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności	117,9	123,0
Zobowiązania	329,0	239,0

Ponadto Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji oraz leasingu wobec banków i instytucji finansowych, nad którymi Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ. Do podmiotów tych należą między innymi PKO BP S.A., PEKAO S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kredyty bankowe	305,2	1.137,3
Pożyczki	27,4	35,6
Obligacje	228,1	231,7
Leasing	2,3	7,6
Razem	563,0	1.412,2

12.2.3 Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki	2021	2020
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia):	6,48	5,39
Zofia Paryła	1,20	0,85
Jarosław Wittstock	1,38	0,71
Piotr Walczak	0,85	0,17
Jarosław Wróbel	0,54	-
Krzysztof Nowicki	0,61	-
Marian Krzemiński	0,77 ⁽¹⁾	0,84
Artur Cieśliak	0,36	0,20
Paweł Majewski	0,36	0,60
Jarosław Kawula	0,25	0,94 ⁽²⁾
Mateusz Bonca	-	0,47 ⁽¹⁾
Patryk Demski	0,01	0,18 ⁽¹⁾
Robert Sobków	0,15	0,26 ⁽¹⁾
Mariusz Machajewski	-	0,17
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia):	0,54	0,55
Piotr Ciach	0,08	0,08
Dariusz Figura	0,08	0,08
Beata Kozłowska-Chyła	0,10	0,10
Katarzyna Lewandowska	0,08	0,08
Adam Lewandowski	0,05	0,08
Grzegorz Rybicki	0,08	0,08
Katarzyna Maćkowska	0,04	-
Rafał Włodarski	0,03	-
Agnieszka Szklarczyk-Mierzwa	-	0,05
Razem ⁽³⁾	7,02	5,94
w tym wypłacone wynagrodzenie zmienne:	2,58	1,34
Zarząd		
Zofia Paryła	0,42	0,12
Jarosław Wittstock	0,70	-
Piotr Walczak	0,14	-
Marian Krzemiński	0,42	0,12
Artur Cieśliak	0,15	-
Paweł Majewski	0,36	-
Jarosław Kawula	0,24	0,28
Mateusz Bonca	-	0,28
Patryk Demski	-	0,15
Robert Sobków	0,15	0,22
Mariusz Machajewski	-	0,17
Pozostałe świadczenia pracownicze	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zarząd		
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu wynagrodzenia zmiennego ⁽⁴⁾ :	3,49	2,91 ⁽⁵⁾
Zofia Paryła	0,74	0,46
Jarosław Wittstock	0,69	0,70
Piotr Walczak	0,69	0,17
Jarosław Wróbel	0,57	-
Krzysztof Nowicki	0,64	-
Marian Krzemiński	0,07	0,42
Artur Cieśliak	0,09	0,21
Paweł Majewski	-	0,38
Jarosław Kawula	-	0,30
Robert Sobków	-	0,27
Razem	3,49	2,91

⁽¹⁾ W tym wypłacone odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji.

⁽²⁾ W tym wypłacona odprawa z tytułu rozwiązania umowy o świadczenie usług zarządzania i odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji.

⁽³⁾ Wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

⁽⁴⁾ Zgodnie z ustawą o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Wypłata wynagrodzenia zmiennego uzależniona jest od realizacji celów postawionych przed członkami Zarządu oraz wymaga zgody Rady Nadzorczej.

⁽⁵⁾ Kwota uwzględnia niewypłacone krótkoterminowe zobowiązania z tytułu wynagrodzenia zmiennego za 2019 rok.

W latach 2020 - 2021 Grupa nie zawierała żadnych znaczących transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, nie udzielała wymienionym osobom żadnych pożyczek, zaliczek, gwarancji, ani nie zawierała żadnych innych umów o charakterze nierynkowym, bądź o istotnym wpływie na niniejsze sprawozdanie finansowe.

W latach 2020 - 2021, na podstawie złożonych oświadczeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, Grupa LOTOS S.A. nie uzyskała wiedzy o transakcjach zawartych przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania ze Spółką lub z podmiotem Grupy Kapitałowej LOTOS.

12.2.4 Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu Jednostki Dominującej)	2021	2020
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia) ⁽¹⁾ , w tym:	37,2	34,4
- wypłacona nagroda roczna	10,3 ⁽²⁾	6,4 ⁽³⁾
- wypłacona nagroda jubileuszowa	0,1	0,1
Pozostałe świadczenia pracownicze	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Świadczenia po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	2,9	10,2
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu nagrody rocznej	12,4	15,8
Razem	15,3	26,0

⁽¹⁾ Wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy.

⁽²⁾ Wypłacone wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2019 i rok 2020.

⁽³⁾ Wypłacone wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2019.

W roku 2021 i 2020 Grupa nie udzielała pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej.

12.2.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

	2021	2020
Sprzedaż	41,5	9,5
Zakupy	23,1	92,3
Przychody z tytułu odszkodowań majątkowych	3,6	2,3
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności	14,5	4,2
Zobowiązania	1,2	0,1

W roku 2021 Grupa przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej, które związane były głównie z zakupem ubezpieczeń cywilno-prawnych i majątkowych (14,6 mln zł), zakupem gazu ziemnego (6,6 mln zł), zakupem chemikaliów (1,6 mln zł) oraz sprzedażą paliw (4,8 mln zł).

Ponadto, w 2021 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę ze Skarbem Państwa powiązaną poprzez członków Rady Nadzorczej o zwrot poniesionych środków przeznaczonych na budowę, wyposażenie i funkcjonowanie szpitala tymczasowego dla chorych na COVID-19. W związku z zawartą umową, w analizowanym okresie Spółka wystawiła faktury w łącznej kwocie 36,4 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Spółka wykazuje nierozliczone saldo należności od Skarbu Państwa z tytułu tej transakcji w wysokości 6,7 mln zł (patrz nota 12.2.1).

W 2020 roku Grupa przeprowadzała transakcje ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej, związane głównie z zakupem ubezpieczeń cywilno-prawnych oraz majątkowych (84,5 mln zł), zakupem usługi transportowej związanej z nabyciem środków ochrony osobistej (6,4 mln zł), zakupem chemikaliów (1,4 mln zł) oraz sprzedażą paliw (9,5 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu kredytów wobec banków i instytucji finansowych powiązanych poprzez członka Rady Nadzorczej na łączną kwotę 178,6 mln zł (31 grudnia 2020: 659,9 mln zł).

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej były przeprowadzane na zasadach rynkowych.

12.3 Istotne zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy

12.3.1 Zawarcie warunkowych umów sprzedaży w ramach realizacji Środków Zaradczych

W dniu 12 stycznia 2022 roku zostały podpisane warunkowe umowy sprzedaży w ramach realizacji Środków Zaradczych w obszarach:

- rynku produkcji paliw oraz rynku hurtowej sprzedaży paliw,
- rynku biopaliw,
- rynku sprzedaży detalicznej paliw,
- rynku paliwa lotniczego
- rynku asfaltu.

Szersza informacja o zawartych umowach i planowanym połączeniu z Polskim Koncernem Naftowym ORLEN S.A. znajdują się w notce 2.1 niniejszego sprawozdania.

12.3.2 Porozumienie ze stroną społeczną

W dniu 10 stycznia podpisano porozumienia kształtujące zasady, na jakich odbywać się będzie proces wyjścia części pracowników poza Grupę Kapitałową LOTOS po realizacji sprzedaży aktywów objętych środkami zaradczymi (patrz nota 2.1). Dokumenty podpisały: Zarząd Grupy LOTOS S.A., Zarządy spółek Grupy Kapitałowej LOTOS objętych realizacją środków zaradczymi oraz przedstawiciele wyrażających wolę bycia partnerami społecznymi w tym procesie związków zawodowych. W rezultacie, po dniu kończącym okres sprawozdawczy, zawiązana została rezerwa na wypłatę świadczeń zawartych w tych porozumieniach w wysokości 41,3 mln zł.

12.3.3 Działania wojenne na Ukrainie

W dniu 24 lutego 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę, czym zapoczątkowała zakrojone na szeroką skalę działania wojenne na Ukrainie. Społeczność międzynarodowa zareagowała wprowadzeniem sankcji przeciwko Rosji. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie można przewidzieć, jak dalek będzie się rozwijał konflikt zbrojny i międzynarodowa reakcja na ten konflikt.

Grupa Kapitałowa LOTOS nie prowadzi bezpośredniej działalności na Ukrainie, Białorusi ani w Rosji.

Grupa uważnie śledzi rozwój sytuacji związanej z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, a także analizuje jej potencjalne negatywne konsekwencje. Na tę chwilę nie jest jeszcze możliwa wiarygodna ocena ich wpływu na działalność Grupy w przyszłości ani oszacowanie wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS, ponieważ jest to w dużym stopniu uzależnione od dalszego rozwoju wojny na Ukrainie, reakcji społeczności międzynarodowej oraz ich wpływu na polską gospodarkę i otoczenie makroekonomiczne.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania Grupa nie obserwuje materializacji ryzyk w przerwaniu łańcucha dostaw. Przepływ surowca pozostaje niezakłócony. Grupa przygotowuje się na różne scenariusze, głównie poprzez dywersyfikację dostaw z różnych kierunków, a działania dywersyfikacyjne w Grupie są procesem stałym. Operacyjnie Grupa jest gotowa na realizację różnych alternatywnych schematów działania, a jako jedna z najnowocześniejszych rafinerii w Europie technologicznie ma możliwość przerobu różnego rodzaju surowca.

Grupa w swojej praktyce miała już incydent zatrzymania rurociągowych dostaw ropy naftowej z kierunku rosyjskiego podczas tzw. „kryzysu chłorkowego”, kiedy to dostawy realizowano drogą morską. To zakłócenie nie przełożyło się na ciągłość produkcji i realizację kontraktów sprzedaży. Nadmorskie umiejscowienie rafinerii Grupy istotnie poprawia elastyczność w dywersyfikacji kanałów dostaw i dystrybucji.

Dodatkowo na okres marzec i kwiecień 2022 roku Grupa zaplanowała mniejsze zapotrzebowanie na surowiec ze względu na planowany postój remontowy rafinerii. Dostawy zakontraktowane na ten cel są zabezpieczone i realizowane.

Ponadto Grupa dysponuje zapasami obowiązkowymi własnymi oraz zgromadzonymi w ARM, które mogą być uwolnione w razie konieczności i za zgodą organów państwowych dla zabezpieczenia realizacji dostaw i tym samym zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania Grupa Kapitałowa LOTOS realizuje na bieżąco wszystkie kontrakty handlowe.

Ekspozycja kredytowa Grupy Kapitałowej LOTOS wobec ukraińskich, białoruskich i rosyjskich instytucji i podmiotów jest nieistotna. Występowanie zakłóceń w działalności na dużą skalę, które potencjalnie powodują problemy z płynnością dla niektórych podmiotów, może również mieć negatywny wpływ na jakość kredytową podmiotów w łańcuchu dostaw. W ramach procesu zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa na bieżąco monitoruje sytuację rynkową oraz informacje dotyczące kontrahentów mogące wskazywać na pogorszenie ich sytuacji finansowej i dostosowuje strukturę limitów kredytowych do bieżącej sytuacji. Na bazie przeprowadzonej analizy Grupa nie rozpoznała konieczności aktualizacji założeń przyjętych do oceny oczekiwanej straty kredytowej po okresie kończącym okres sprawozdawczy do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2021 nie wymaga korekt z uwagi na powyższe zdarzenia. Obecnie Grupa nie widzi przesłanek, które wskazywałyby na utratę możliwości kontynuacji działalności w związku z zaistniałą sytuacją. Jednocześnie Grupa nie ma możliwości wiarygodnego oszacowania ewentualnych skutków na przyszłe sprawozdania finansowe.

ZATWIERDZENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 21 marca 2022 roku.

Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu

Zofia Paryła

Wiceprezes Zarządu ds. Inwestycji i Innowacji

Jarosław Piotr Wróbel

Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji i Handlu

Piotr Aleksander Walczak

Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Jarosław Wittstock

Wiceprezes Zarządu ds. Fuzji i Przejęć

Krzysztof Nowicki

Dyrektor Centrum Finansowo-Księgowego - Główny Księgowy

Magdalena Skibińska